

Ми[®]
рас
Университеті

6B01404 – «Дене
шынықтыру және
алғашқы әскери
дайындық» білім беру
бағдарламасы бойынша
түсу сынақтарының

«Мирас» Университеті

«Жаратылыстану, дене шынықтыру және дизайн» секторы

«БЕКІТЕМИН»

Жаңа білім беру технологиялары мен бағдарламаларының сынақтан откізу үшін экспериментті іске асыру жөніндегі жұмыс тобының төраіымы

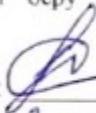
Кабылдау сынагының
БАҒДАРЛАМАСЫ

6B01404 « Дене шынықтыру және алғашқы әскери дайындық
(бб шифры) (бб атауы)

Жаңа білім беру технологиялары мен бағдарламаларының сынақтан откізу үшін экспериментті іске асыру жөніндегі жұмыс тобының отырысында қаралды және бескілді Хаттама № 2 « 21 » тамыз 2023 ж.

Шымкент, 2023ж.

Кабылдау сыйнектарының бағдарламасы 6B01404 – «Дене шыныктыру және алғашкы әскери дайындық» білім беру бағдарламасына кіретін оку пәндерінің бағдарламалары негізінде жасалды.

Бағдарламаны дайындағандар: ага оқытушы Орынбаев Е.С.

 ага оқытушы Сарисев Е.А.

Сектор менеджері: Сулейменова М. Т.

Мазмұны

1	Терминдер мен анықтамалар	5
2	Нормативтік құжаттар	5
3	Жалпы ережелер	5
4	Қабылдау емтихандарын өткізу тәртібі	6
5	Шығармашылық емтихандарды қабылдау тәртібі	7
5.1.	Шығармашылық емтихандарды өткізу тәртібі	8
5.2.	Апелляция өткізу тәртібі	9
5.3.	Шығармашылық емтихандарды бағалау критерийлері	9
5.4.	Оқу мерзімі қысқартылған білім беру бағдарламасы бойынша оқуға түсетін талапкерлер	20
6	Білім беру бағдарламасының негізгі құзыреттері	21
	Қосымша 1 «Логика және сынни ойлау» блогы бойынша тест сұрақтарының үлгілік тізімі	22
	Қосымша 2 «Педагогика және психология» блогы бойынша тест сұрақтарының үлгілік тізімі	81

1. Терминдер мен анықтамалар

1. *Бакалавриат* - білім беру бағдарламалары тиісті мамандық бойынша «бакалавр» дәрежесін бере отырып, кадрлар даярлауға бағытталған жоғары білім;
2. *МЖМББС* - Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты;
3. *Білім беру бағдарламасы* - оқытудың мақсаттарын, нәтижелері мен мазмұнын, білім беру процесін ұйымдастыруды, оларды іске асыру тәсілдері мен әдістерін, оқыту нәтижелерін бағалау өлшемдерін қамтитын білім берудің негізгі сипаттамаларының бірыңғай кешені;
4. *Білім алушылардың оқу жетістіктері* – білім алу процесінде алған және жеке тұлғаның қол жеткізілген даму деңгейін көрсететін білім алушылардың білімі, іскерліктері, дағдылары мен құзыреттері.

2. Нормативтік құжаттар

6B01404 – «Дене шынықтыру және бастапқы әскери дайындық» білім беру бағдарламасы бойынша қабылдау емтихандарының бағдарламасы келесі нормативтік-құқықтық актілер негізінде әзірленген:

1. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру үйимдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидалары;
2. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру үйимдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидалары;
3. Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің 2023 жылғы 16 тамыздағы №406 бұйрығы «Мирас» университеттік эксперименттік алаң ретінде айқындау туралы;
4. 2007 жылғы 27 шілдедегі №319-III Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы (өзгерістер мен толықтырулармен);
5. «Мирас» университетінің академиялық саясаты.

3. Жалпы ережелер

1. 6B01404 – «Дене шынықтыру және бастапқы әскери дайындық» білім беру бағдарламасы бойынша ақылы негізде оқуға қабылдануға жалпы орта, техникалық және кәсіптік немесе орта білімнен кейінгі білімі бар тұлғалар жіберіледі, жоғары білімнің үқсас бағыттары бойынша қысқартылған оқу мерзімімен оқуға түсsetіндерден басқа.
2. Ұлттық бірыңғай тестілеуден (ҰБТ) өткен талапкерлер екі пән бойынша ҰБТ және екі шығармашылық емтихан нәтижесі бойынша кемінде 50 балл жинауы тиіс, соның ішінде:
 - «Қазақстан тарихы» пәнінен кемінде 5 балл;
 - «Оқу сауаттылығы» пәнінен кемінде 3 балл.
3. Барлық педагогикалық білім беру бағдарламаларына, оның ішінде 6B01404 – «Дене шынықтыру және бастапқы әскери дайындық» бағдарламасына түсушілер

педагогикалық жағдаяттарды шешуге арналған арнайы емтихан тапсыруға міндетті.

4. ҰБТ сертификаты жоқ талапкерлер, Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің 2023 жылғы 16 тамыздағы №406 бұйрығымен «Мирас» университеттік алаң ретінде айқындау шенберінде, осы Бағдарлама бойынша қабылдау емтиханын тапсырады. Ол «Логика және сини ойлау» блогы бойынша тестілеуді, екі шығармашылық емтиханды және арнайы емтиханды қамтиды.

4. Қабылдау емтихандарын өткізу

1. Арнайы емтихан Университет сайтында орналастырылған жеке бекітілген Бағдарлама негізінде өткізіледі.
2. Қабылдау емтихандары осы Бағдарлама шенберінде өткізіледі, ол білім беру бағдарламасына кіретін пәндердің жұмыс оку бағдарламалары негізінде әзірленген.
3. Эксперимент шенберінде түсетіндер үшін (ҚР ғжБМ-нің 2023 жылғы 16 тамыздағы №406 бұйрығы) арнайы емтихан тапсырмалары қабылдау тестілеу құрылымына «Педагогика және психология» блогы түрінде енгізілген.
4. 6B01404 – «Дене шынықтыру және бастапқы әскери дайындық» білім беру бағдарламасы бойынша қабылдау емтиханы компьютерлік тестілеу түрінде өткізіледі.
5. Қабылдау емтиханын өткізу университет ректорының немесе өкілетті тұлғаның бұйрығымен тағайындалатын техникалық хатшылар арқылы ұйымдастырылады.
6. Техникалық хатшылар ретінде университет оқытушылары, қызметкерлері, қоғамдық ұйымдар мен бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдері, студенттер, сондай-ақ бейінді білімі бар тұлғалар тағайындалуы мүмкін.
7. Қабылдау емтиханына қатысу үшін талапкер келесі құжаттарды тапсырады:
 - білімі туралы құжат (түпнұсқасы салыстыру үшін);
 - егер бар болса — академиялық кредиттерді менгергенін раставтын құжат;
 - егер бар болса — қабылдау емтиханынан босатуға құқық беретін құжат.
8. Емтиханға қатысуға өтініштер күнтізбелік жыл бойы университеттің білім беру порталы арқылы қабылданады. Өтініш өндөлгеннен кейін талапкерге емтиханның күні мен уақыты көрсетілген хабарлама жіберіледі.
9. Тестілеуге қолжетімділік талапкердің жеке басын сәйкестендіру жүйесі арқылы университеттің білім беру порталы арқылы жүзеге асырылады.
10. Университет ақпараттық технологиялар мен бейнеконференц байланыс құралдарын пайдалана отырып, емтиханды қашықтан тапсыру мүмкіндігін қамтамасыз етеді. Академиялық адалдықты бұзу жағдайларын болдырмау және ашықтықты қамтамасыз ету мақсатында тестілеу үдерісі аудио және бейнеконференцияның жазылады.
11. Жазбалар бір ай бойы сақталады және емтихан комиссиясының төрағасы, жауапты хатшы және кемінде үш комиссия мүшесінің қатысуымен акті бойынша жойылады.
12. Тестілеу нәтижелері электрондық ведомостъке енгізіліп, қабылдау комиссиясының жауапты хатшысына жариялау үшін беріледі. Комиссия отырысының жауапты хаттамасы барлық мүшелердің цифрлық қолтаңбасымен рәсімделеді.
13. Қабылдау емтиханының нәтижелері емтихан өткен күні жарияланады. Талапкерге жүйе арқылы автоматты түрде құрылған электрондық сертификат беріледі.

14. Қабылдау емтихандары кезеңінде ректордың немесе уәкілетті тұлғаның бүйрығымен апелляциялық комиссия құрылады. Комиссия тақ санды мүшелерден құралады және төрағаны қамтиды.
15. Апелляцияға өтініш нәтижелер жарияланғаннан кейінгі келесі күннің сағат 13:00-ге дейін комиссия төрағасының атына талапкердің өзі арқылы беріледі.
16. Апелляцияны беру кезінде талапкер жеке куәлігін көрсетуі тиіс.
17. Апелляциялық комиссия әрбір өтінішті жеке қарайды. Егер талапкер келмесе, өтініш қаралмайды.
18. Комиссия тек апелляциялық өтініште көрсетілген мәселелерді қарайды.
Апелляциялық комиссия отырысы оның құрамының кемінде 2/3 қатысқан жағдайда занұы болып есептеледі. Шешімдер көпшілік дауыспен қабылданады. Дауыстар тең болған жағдайда төрағаның дауысы шешуші болып табылады. Нәтижелер хаттамамен рәсімделеді және барлық қатысқан комиссия мүшелері қол қояды.

5. Шығармашылық емтихандарды қабылдау тәртібі

Шығармашылық емтиханды ұйымдастыру және өткізу үшін университет ректорының немесе оның міндетін атқарушы тұлғаның шешімімен емтихан өткізу кезеңінде комиссия құрылады. Комиссия тақ саннан тұрады.

Шығармашылық емтихандар білім беру бағдарламаларының топтары бойынша, Типтік ережелерге қосымшаға сәйкес шығармашылық емтихандар өткізілетін білім беру бағдарламалары топтарының тізбесіне сәйкес жүргізіледі.

Шығармашылық емтихан тапсырған талапкерлер қабылдау комиссиясына келесі құжаттарды тапсырады:

1. жалпы орта немесе техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім туралы құжаттың түпнұсқасы;
2. 3 x 4 см көлеміндегі 2 фотосурет;
3. жеке басын куәланұратын құжаттың көшірмесі;
4. ҰБТ сертификаты (болған жағдайда);
5. спорттық атақтың барын растайтын құжаттың көшірмесі (болған жағдайда).

Шығармашылық емтихан тапсыру үшін өтініштерді қабылдау ЖОО-да ағымдағы жылдың 20 маусымы мен 10 тамызы аралығында жүргізіледі.

Шығармашылық емтихан ағымдағы жылдың 7 шілдесі мен 15 тамызы аралығында өткізіледі.

Жалпы орта, техникалық және кәсіптік немесе орта білімнен кейінгі білім негізінде шығармашылық дайындықты талап ететін жоғары білім беру бағдарламаларына түсетін талапкерлер екі шығармашылық емтихан тапсырады:

1-ші шығармашылық емтихан: "**Мамандандыру бойынша нормативтер**"
2-ші шығармашылық емтихан: "**Жалпы дene дайындығы бойынша нормативтер**"

Жалпы орта немесе техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімі бар талапкерлер үшін әрбір шығармашылық емтихан 50 балдық жүйе бойынша бағаланады.

Жоғары білім кадрларын даярлаудың ұқсас бағыттары бойынша қысқартылған оқу мерзімін көздейтін жоғары білім беру бағдарламаларына түсетін талапкерлер

"Мамандандыру бойынша нормативтер" атты бір шығармашылық емтихан тапсырады.

Қысқартылған оқу мерзімін көздейтін ұқсас бағыттар бойынша түсушілер үшін шығармашылық емтихан 20 балдық жүйе бойынша бағаланады.

5.1. Шығармашылық емтихандарды өткізу тәртібі

Шығармашылық емтихандарды өткізу емтихан бағдарламасының талаптарына сәйкес жауапты хатшы мен қабылдау комиссиясы төрағасының орынбасары, комиссия мүшелері және техникалық хатшылар тарапынан қамтамасыз етіледі. Емтихан өткізу кезінде емтихан өтетін орынға бөгде адамдар кіргізілмейді. Абитуриенттер шығармашылық емтиханға бекітілген кестеге сәйкес келуі тиіс.

Шығармашылық емтихандардың кестесі (емтиханды өткізу формасы, күні, уақыты, орны және консультациялар) қабылдау комиссиясының төрағасы тарапынан бекітіліп, құжаттарды қабылдау басталғанға дейін абитуриенттердің назарына жеткізіледі.

Шығармашылық емтихан өтетін аудиторияға абитуриенттер жеке басын куәланыратын құжатты көрсеткен жағдайда ғана кіргізіледі.

Шығармашылық емтихан кезінде абитуриенттерге өз білімдері мен дағдыларын толық көрсетуге мүмкіндік беретін тыныш әрі мейірімді орта қамтамасыз етіледі.

Шығармашылық емтихан барысында абитуриенттердің байланыс құралдарын өзімен бірге алып журуіне және қолдануына тыйым салынады.

Емтихан басталғаннан кейін әрбір абитуриентке реттік нөмірі беріледі, емтихан тапсыру ережелері түсіндіріледі, сондай-ақ шығармашылық емтиханның басталу және аяқталу уақыты, нәтижелердің жарияланатын күні мен уақыты және апелляция өткізілетін орны хабарланады.

Шығармашылық емтихан кезінде абитуриенттер мына талаптарды сақтауы тиіс:

1. тәртіп сақтау және жұмысты өз бетінше орындау, емтихан алушылармен және басқа абитуриенттермен сөйлеспеу;
2. емтихан өтіп жатқан орынды тастап кетпеу, орын ауыстырмау;
3. шығармашылық емтихан аяқталғанға дейін емтихан алушының рұқсатының орнын тастамау.

Осы Ережелерді бұзған жағдайда абитуриент емтихан өтетін аудиториядан шығарылады. Бұл туралы емтихан парагында шығару себебі көрсетіліп, емтихан алушылардың қолдарымен расталады.

Егер абитуриент кешігіп келсе немесе дәлелді себеппен емтиханға қатыса алмаса, ректордың рұқсаты және жазбаша өтініш пен дәлелді себепті растайтын құжат негізінде кестеде көрсетілген мерзім ішінде басқа уақытта шығармашылық емтихан тапсыруға жіберіледі.

Шығармашылық емтиханнан дәлелді себеппен қалған жағдайлар:

1. абитуриенттің ауруы (медициналық мекеменің мөрімен расталған ауру туралы анықтамамен расталады);

2. төтенше жағдай немесе жол-көлік оқиғасы (фактіні тіркеген мемлекеттік органның анықтамасымен расталады);
3. жақын туыстарының (ата-анасы, жұбайы, балалары, асыраушылары мен асыранды балалары, туған және немере аға-інілері мен апа-сіңділдері, ата-әжелері) қайтыс болуы (растайтын анықтамамен).

Дәлелді себеппен емтиханға келмеген тұлғалар шығармашылық емтихан өткізілетін мерзімнен кешіктірмей қосымша күні тапсыруға жіберіледі.

Дәлелді себепсіз емтиханға келмеген абитуриенттер емтихан тапсыруға жіберілмейді. Шығармашылық емтиханды қайта тапсыруға жол берілмейді.

Шығармашылық емтиханның өткізілуі бағалау ведомосымен және еркін үлгідегі комиссия хаттамасымен рәсімделіп, нәтижелерді жариялау үшін жауапты хатшыға (немесе оның орынбасарына) тапсырылады. Комиссия хаттамасы төраға мен комиссияның барлық қатысушы мүшелерімен қол қойылып бекітіледі.

Шығармашылық емтихандар бейне немесе аудио жазбамен жабдықталған аудиторияларда өткізіледі.

Шығармашылық емтихан нәтижелері емтихан өткізілген күні жарияланады.

Ескерту: Шығармашылық емтихан тапсыру үшін абитуриенттер өзімен бірге келесі заттарды алып келуі тиіс:

- спорттық аяқ киім;
- жазғы спорттық киім.

5.2. Апелляция өткізу тәртібі

- Шығармашылық емтихандарды бағалау кезінде талаптардың сақталуын қамтамасыз ету және даулы мәселелерді шешу, сондай-ақ абитуриенттердің құқықтарын қорғау мақсатында шығармашылық емтихан өткізу кезеңінде апелляциялық комиссия құрылады. Апелляциялық комиссияның төрағасы мен құрамы университет ректорының бұйрығымен бекітіледі.
- Апелляцияға өтініш шығармашылық емтихан тапсырған тұлғаның өзі тарапынан апелляциялық комиссия төрағасының атына жеке түрде беріледі, шығармашылық емтихан нәтижелері жарияланғаннан кейінгі келесі күнгі сағат 13:00-ге дейін қабылданады және апелляциялық комиссия тарапынан бір күн ішінде қарастырылады.
- Апелляциялық комиссия жұмысы комиссия төрағасы мен барлық мүшелері қол қойған хаттамамен рәсімделеді.

5.3. Шығармашылық емтихандарды бағалау критерийлері

Жалпы орта (орта жалпы), техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімі бар және **B005 – Дене шынықтыру мұғалімдерін даярлау** білім беру бағдарламасына түсетін талапкерлер екі шығармашылық емтихан тапсырады.

2-Ші Шығармашылық Емтихан – «Жалпы Дене Даірындығы Бойынша Нормативтер»

**Бірінші шығармашылық емтихан
«Мамандану бойынша нормативтер»**

Талапкерлер спорт түрлері бойынша мамандандыруды таңдап, таңдаған спорт түріндегі арнайы күш-қуат даірындығының нормативтерін және ұсынған төрт жаттығулар кешенінен біреуін («Гимнастика және акробатика негіздерімен», «Спорттық құрес», «Спорттық ойындар», «Жеңіл атлетика») орындаиды.

«Гимнастика және акробатика негіздерімен» мамандандыруға арналған жаттығулар кешені және арнайы күш-қуат даірындығының нормативтері

а) ұлдарға арналған:

№	Нормативтері	Балл									
		50	45	40	35	30	25	20	15	10	5
1	Акробатикалық жаттығулар кешені	25	23	20	17	15	13	11	10	9	6
2	Аяқтарды ашып отыру қалпынан, арқанға өрмелей (4 м, аяқтармен көмек бермей, сек)	6,0	6,4	6,6	7,0	7,2	7,4	7,6	7,8	8,4	8,8

«Гимнастика және акробатика негіздерімен» мамандандыруға арналған жаттығулар кешені және арнайы күш-қуат даірындығының нормативтері

б) қыздарға арналған:

№	Нормативтері	Балл									
		50	45	40	35	30	25	20	15	10	5
1	Акробатикалық жаттығулар кешені	25	23	20	17	15	13	11	10	9	6
2	Аяқтарды ашып отыру қалпынан, арқанға өрмелей (4 м, аяқтармен көмек бермей, сек)	8,0	8,3	8,5	8,7	9,0	9,3	9,5	9,7	10,5	11,0

**«Гимнастика және акробатика негіздерімен» мамандандыруға арналған
акробатикалық жаттығулар кешені:**

Ұлдарға:

Бастапқы қалып – негізгі тік тұрыс

1. Екі-үш адым екпін алып, екі аяқпен итерліп денені майыстырып жоғары секіру – 2,0 балл.
2. Алдыға домалап, отырып тірек салу қалпына келу – 2,0 балл.
3. Жатып тірек салу және күшпен бүгіліп басқа тұрып, ұстап тұру – 4,5 балл.
4. Денені майыстырып, күшпен жатып тірек салу қалпына келу, отырып тірек салу және тік тұру – 3,0 балл.
5. Қолдарды жан-жаққа ұстап, бір аяқта тепе-тендікті ұстап тұру – 3,5 балл.
6. Тұзу тұрып, аяқпен сермеу арқылы негізгі тік тұрыс қалпына артқа айналу – 3,5 балл.
7. Екі-үш адым екпін алып, жақпен екі төңкеріс («дөңгелеу») – 4,5 балл.
8. Аяқтарды қосып – негізгі тік тұрыс – 2,0 балл.

Қыздарға:

1. Негізгі тік тұрыс қалпынан алдыға адымдаپ, бір аяқта тепе-тендікті ұстап тұру – 5,0 балл.
2. Денені түзеу арқылы, алдыға адымдаپ екі есе домалау, оны орындау және отырып тірек салу қалпына келу – 5,0 балл.
3. Артқа аунау арқылы жауырынға тұрып ұсташау – 5,0 балл.
4. Алдыға аунау арқылы бір аяққа тұрып, екіншісін алдыға көтеру – 2,0 балл.
5. Жақпен төңкеріс («дөңгелеу») – 3,0 балл.
6. Аяқтарды қоса түріп, қолдарды артқа-төмен ұстап жартылай отыру және денені майыстырып жоғарыға секіру – 5,0 балл.

Ескерту:

- жауырында тұрудың орнына «көпір»;
- алдыға аунау арқылы бір аяққа тұрудың орнына – шпагат орындауға болады.

Ескертулер:

- ұлдарға арналған 3-ші немесе 5-ші элементтерді, және қыздарға арналған 1-ші немесе 3-ші элементтерді 3 секундтан кем емес ұсташау қажет.
- акробатикалық жаттығулар кешенін орындаған кезде ұшырасқан қателіктер үшін жаттығуларды бағалау келесі ретпен кемітіледі:
 - а) майда қателіктер: 0,5 балл
 - б) орташа қателіктер: 1,0 балл
 - в) күрделі қателіктер: 1,5 балл
 - г) ұлдарға арналған жаттығулар кешенінің 3, 5, 7 элементтерін орындағанда және қыздарға арналған 1, 3, 5 элементтерін орындағанда орындаушы құлап қалса, аталған элементтері орындалмаған болып есептеледі және олардың кешендік бағалау, жалпы бағалаудан кемітіледі.

Емтиханның қорытышында балы (5 балл) немесе 2 (төрт) нормативтік балл сомасының көрсеткішінен тұрады.

«Спорттық күрес» мамандандыруға арналған жаттығулар кешені

және арнайы күш-қуат дайындығының нормативтері

а) ұлдарға арналған

№	Нормативтері	Балл									
		50	45	40	35	30	25	20	15	10	5
1	Мамандандыруға арналған жаттығулар кешені	25	23	20	17	15	12	9	6	4	3-1
2	Гимнастикалық сатының үшінші баспалдағына аяқты іліп қолды еденге тіреп жатып денені түсіріп көтеру	50	47	44	42	40	38	36	34	32	30

**«Спорттық күрес» мамандандыруға арналған жаттығулар кешені
және арнайы күш-қуат дайындығының нормативтері**

б) қыздарға арналған:

№	Нормативтері	Балл									
		50	45	40	35	30	25	20	15	10	5
1	Мамандандыруға арналған жаттығулар кешені	25	23	20	17	15	12	9	6	4	3-1
2	Гимнастикалық сатының үшінші баспалдағына аяқты іліп қолды еденге тіреп жатып денені түсіріп көтеру	35	33	31	29	27	25	23	21	15	11

«Спорттық күрес» мамандандыруға арналған жаттығулар кешені:

Бастапқы қалып – негізгі тік тұрыс

1. Алдыға екі рет домалау – 5,0.
2. Қолдармен және баспен тірек салу қалпынан жазылып аяқтарға көтерілу – 5,0.
3. Артқа шалқайып «күресшінің көпіріне» тұру – 5,0.
4. «Күресшінің көпірі» қалпынан оңға және солға жүру – 5,0.
5. Отырып тірек салу қалпынан артқа екі рет домалау – 5,0.

Ескертулөр:

- жаттығулар кешенін орындаған кезде ұшырасқан қателіктер үшін жаттығуларды бағалау келесі ретпен кемітіледі:

а) майда қателіктер: 0,5 балл

б) орташа қателіктер: 1,0 балл

в) күрделі қателіктер: 1,5 балл

г) элементтерді орындағанда орындаушы құлап қалса, аталған элементтері орындалмаған болып есептеледі және олардың кешендік бағалау, жалпы бағалаудан кемітіледі.

«Баскетбол» мамандандыруға арналған**жаттығулар кешені****а) ұлдарға арналған**

№	Спорттық ойындарының кешенді жаттығуларын бағалау нәтижелері									
	Нормативтер	Балл								
		50	45	40	35	30	25	20	15	10
1	Допты алғып жүргү (сек.)	12,0	13,0	14,0	15,0	16,0	17,0	18,0	19,0	20,0
2	Диаметрі 1,8 метр шеңбер ішінде допты екі қолымен тіке жиырмартастау (тастау саны)	20	19	18	16	14	12	10	9	8
3	Орнынан биіктікке секіру (см)	60	55	50	45	40	35	30	25	20
4	Челнокты жүгіру 10x10 м (сек.)	24	24,5	25	25,5	26	26,5	27	27,5	28,0
5	30 метр жүгіру (сек.)	4,0	4,1	4,2	4,3	4,5	4,6	4,7	4,8	5,0
										30,0
										5,5

«Баскетбол» мамандандыруға арналған**жаттығулар кешені****б) қыздарға арналған:**

Нор мат ив №	Спорттық ойындарының кешенді жаттығуларын бағалау нәтижелері									
	Нормативтер	Балл								
		50	45	40	35	30	25	20	15	10
1	Допты алғып жүргү (сек.)	14,0	15,0	16,0	17,0	18,0	19,0	20,0	21,0	22,0
										22,5

2	Диаметрі 1,8 метр шеңбер ішінде допты екі қолымен тіке жиырма рет тастау (тастау саны)	20	19	18	16	15	13	12	10	9	8
3	Орнынан биіктікке секіру (см)	50	45	40	35	30	25	20	15	10	5
4	Челнокты жүгіру 10x10 м (сек.)	26	26,5	27	27,5	28	28,5	29	29,5	30,5	35,0
5	30 метр жүгіру (сек.)	4,3	4,4	4,5	4,6	4,8	4,9	5,0	5,3	5,5	6,0

Емтиханның қорытынды балы (50 балл) немесе 5 (бес) нормативтік балл сомасының көрсеткішінен тұрады.

Қыздар мен ұлдарға нормативтер әртүрлі (кестелерде көрсетілген).

Баскетбол ойынынан: Допты алып жүріп, қалқанның астынан себетке тастау.

Талапкер щиттің оң жағында, қолында доп, 3 секундта қызығын айланады. Талапкер секундамер қосылысымен айып добын оң қолымен тастауға, жарты айналымнан 3 секундта аймақтан шыға допты себетке түскенше тастайды. Соңғы доптың түсісімен қайта сол қолымен допты себетке түскенше тастау керек.

Ереженің орындалуына байланысты уақыт белгіленеді.

Екінші рет себетке түскенде, секундамер дереу тоқтатылады. 1-ші кесте бойынша балл есептелінеді.

Баскетболда қатесіз техникалық іс-әрекет орындалады, жеңіл және нақты айып балдары бағаланады.

Нормативті орындауға қолданған уақыт есептеледі. Екінші рет себеттің сақинасын доп өтіп шыққанда секундамер бірден тоқтатылады. Балл көрсеткіші 1-ші кесте бойынша бекітіледі.

Ескерту. Айып балдары:

- Баскетболдағы техникалық әдістері қатесіз, жеңіл және сенімді орындалуы айыпсыз бағаланады;
- З айып балы алып тасталынады – егер техникалық әдістерді орындаған кезде күрделі қателіктер болса (жүгіріп кету, допты алақанда көтеріп өткізсе);
- Бақылау нормативы есептелінбейді – егер техникалық әдіс бұрмаланып орындалған болса.

Волейбол ойынынан:

- Диаметрі 1,8 метр шеңбер ішінде допты екі қолымен тіке жоғары өзіне жиырма рет тастау.

- Диаметрі 1,8 метр шеңбер ішінде допты екі қолымен тіке жиырма рет тастау.
- Доп кемінде 1 м жоғарыдан ұшу керек.
- Тастану саны норматівті балдарға аударылып 2 кесте бойынша есептер тіркеледі.

10x10 метр чөлнокты жүгіру тәртібі: сөре мен бұрылу сызықтары болған түзу алаңқайда орындалады. Сөре мен бұрылу сызықтарының ені 10 метр қашықтықтың ұзындығына кіреді. «Алға бас!» бұйрығынан кейін, 10 метр жүгіріп, бұрылу сызығының артында дененің қандай да болсада мүшесін тигізіп, кері бұрылып, қайта тоғыз рет 10 метр жүгіруді қайталау. Алаңқайдың үстіне шығып тұрған, табиғи немесе жасанды заттарды бұрылған кезде тірек ретінде қолдануға тыйым салынады.

«Футбол» спорт турінен мамандырылған АФД

жаттығулар мен нормативтер комплексі

а) Ұлдар:

№	Нормативтер	Балл									
		50	45	40	35	30	25	20	15	10	5
1	Алаңының сызығынан қақпаның 1/2 бекітілген қозғалыссыз допқа соғу	15	14	13	12	11	10	9	8	7	5
2	Допты ала жүре отырып, қақпаға соғу (секунд).	7,0с	7,2с	7,5с	7,7с	8,0с	8,2с	8,5с	8,7с	9,0	9,2

«Футбол» спорт турінен мамандырылған АФД

жаттығулар мен нормативтер комплексі

б) қыздар:

№	Нормативтер	Балл									
		50	45	40	35	30	25	20	15	10	5
1	Алаңының сызығынан қақпаның 1/2 бекітілген қозғалыссыз допқа	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6

	соғу									
2	Допты ала жүре отырып, қақпаға соғу (секунд).	8,0с	8,2 с	8,5с	8,7с	9,0с	9,2с	9,5с	9,7с	9,8с

Қорытынды балл 2 норматив көрсеткіштерінен құралады және 50 баллды құрайды. Ұлдар мен қыздар үшін нормативтер әртүрлі (кестелерде көрсетілген).

Ескертпелер:

1. Бекітілген допты 16,5 м-ден қақпа қақпасына соғу. Доп соққыдан кейін қақпа сзығын ауамен кесіп өтіп, жерге 10 м-ден жақын емес тигізуі керек.

15 соққы орындалады және соққылар саны бағаланады (1 әрекетке рұқсат етіледі). Тек дала ойыншыларына арналған нормативтер.

2. Допты қақпадан 30 м қашықтықта орналасқан бастапқы нүктеден жүргізу, содан кейін нысанана соғу. Түзу сзық бойымен 4 тірек орналастырылған: бірінші – бастапқы нүктеден 3 м, екінші 3 м, осы тіректерді дөңгелектеп, қақпаға 16,5 метрден жақын емес соққы жасау керек. Қақпаға кіру міндетті болып табылады. Норматив уақыт бойынша бағаланады (2 әрекетке рұқсат етіледі).

3. Қашықтық пен дәлдікке әсер ету. Шаршыларға (5м x 5м) бекітілген допқа 3 соққы жасалады. Метраж және квадрат соққысы бағаланады. Нормативті барлық дала ойыншылары орындалады.

**«Волейбол» спорт түрінен мамандырылған АФД
жаттығулар мен нормативтер комплексі**

а) Ұлдар:

№	Нормативтер	Балл									
		50	45	40	35	30	25	20	15	10	5
1	Допты өзінен 1,5 -2 м биіктікте және одан әрі серіктеске биіктігі 2,5-3 м 6-7 м қашықтыққа беру (15 беріліс орындалады)	15	14	13	12	11	10	9	8	7	5
2	Шабуылшы соққы (тікелей) 1,6,5 аймаққа үш рет (15 әрекет)	15	14	13	12	11	10	9	8	6	5

**«Волейбол» спорт түрінен мамандырылған АФД
жаттығулар мен нормативтер комплексі**

б) қыздар:

№	Нормативтер	Балл									
		50	45	40	35	30	25	20	15	10	5
1	Допты өзінен 1,5 -2 м биіктікте және одан әрі серікtesке биіктігі 2,5-3 м 6-7 м қашықтыққа беру (15 беріліс орындалады)	15	14	13	12	11	10	9	8	7	5
2	Шабуылшы соққы (тікелей) 1,6,5 аймаққа үш рет (15 әрекет)	15	14	13	12	11	10	9	8	6	5

Корытынды балл 2 норматив көрсеткіштерінен құралады және 50 баллды құрайды.

Ұлдар мен қыздар үшін нормативтер әртүрлі (кестелерде көрсетілген).

Емтихан қорытынды балы, талапкерлер барлық жаттығулар орындау үшін (волейбол мен баскетбол ойындарынан) алған нормативтік балл сомасынан тұрады.

«Жеңіл атлетика» мамандандыруға арналған жаттығулар кешені

Кесте – 1. 200 м жүгіру нормативі

а) ұлдарға арналған

№	Нормативтер	Балл									
		50	45	40	35	30	25	20	15	10	5
1	200 м жүгіру (сек)	27.0	27.4	27.8	28.3	29.0	29.7	29.9	31.2	32.7	32.2
2	Орнынан үш қадам жасап секіру (см)	725	720	715	710	705	700	695	690	685	680

б) қыздарға арналған

№	Нормативтер	Балл									
		50	45	40	35	30	25	20	15	10	5
1	200 м жүгіру	30.1	30.6	31.0	31.5	32.0	32.5	33.0	33.5	34.0	34.5

	(сек)										
2	Орнынан үш қадам жасап секіру (см)	605	600	595	590	585	580	575	570	565	560

Ескерту: 200 метрге жүгіру нормативі женіл атлетикада қолданатын ережеге сәйкес өткізіледі. Жүгіру төменгі сөреден басталады. «Сөреке тұр», «Дайындал», «Баста» командалар қолданады. Талапкер өзінің жолымен ғана жүгіреді.

Екінші шығармашылық емтихан
«Жалпы деңе даярлығы бойынша нормативтер»
/bарлық мамандандыру талапкерлері орындаиды/

а) Ұлдарға:

№	Норматив	Балл										
		50	45	40	35	30	25	20	15	10	5	0
1	100 м. жүгіру (мин. сек.)	12,8	13, 0	13,2	13,4	13,6	13,8	14,0	14,2	14,5	15,0	нормативті орындауды
2	1000 м. жүгіру (мин. сек.)	3.50	4,0 5	4,10	4,15	4,20	4,25	4,30	4,40	4,50	5,00	нормативті орындауды
3	Челнокті жүгіру 3x10 м (сек.)	6,5	6,8	7,0	7,2	7,4	7,6	7,8	8,0	8,2	8,5	нормативті орындауды
4	Кермеге тартылу (рет)	18	16	14	13	12	11	10	9	8	6	нормативті орындауды
5	Орнынан ұзындыққа секіру (см.)	230	225	220	215	210	205	200	195	190	180	нормативті орындауды

б) қыздарға:

№	Нормати в	Балл										
		50	45	40	35	30	25	20	15	10	5	0
1	100 м. жүгіру (мин. сек.)	16,0	16,2	16, 4	16, 6	16, 8	17, 0	17,2	17,4	17,6	17,8	нормативті орындаамад ы
2	1000 м. жүгіру (мин. сек.)	4м 10с	4м 20с	5м 00с	5м 20с	5м 40с	6м 00с	6м 10с	6м 15с	6м 35с	7.00 с.	нормативті орындаамад ы
3	Челнокті жүгіру 3x10 м (сек.)	8,0	8,3	8,5	8,7	8,9	9,1	9,3	9,5	9,7	9,9	нормативті орындаамад ы
4	Арқаға жатып, денені көтеру (рет 1 мин)	35	32	30	28	25	23	21	20	16	15	нормативті орындаамад ы
5	Орнынан ұзындыққ а секіру (см)	180	175	170	165	160	155	150	145	140	135	нормативті орындаамад ы

Нормативтік талаптар, талапкерлердің қуаттық дайындық (жылдамдық, күш қуаты, шымырылық және төзімділік) деңгейін анықтауға арналған.

1. Жүгіру стандарттарын орындау кезінде уақыт бүкіл қашықтық аяқталған кезде белгіленеді.

2. Штангада тартуды орындау кезінде иекті штангадан жоғары толық созу және бекіту кезінде қолдың орналасуы.

3. Денені жату күйінен көтеру аяқтарын жерден көтермей, дененің толық кеңеюімен орындалады.

Ескерту:

а) талапкердің спорттық формалары болуы керек;

б) әр шығармашылық емтиханнан бес (5) балдан төмен алған талапкерлер, кешенді тестілеуге және сол мамандық бойынша конкурсқа жіберілмейді.

5.4. Оқу мерзімі қысқартылған білім беру бағдарламасы бойынша оқуға

түсेतін талапкерлер

B005 Дене шынықтыру мұғалімдерін даярлау білім беру бағдарламасы бойынша

(қысқартылған оқыту мерзімдерін көздейтін жоғары білімнің білім беру бағдарламаларына оқуға түсेतін талапкерлер үшін)

Бірінші шығармашылық емтихан

«Мамандану бойынша нормативтер»

а) ұлдарға:

№	Нормативтер	Балл			
		20	15	10	5
1	1000 м. жүгіру (мин. сек.)	3м.10с	3м.40с	4.00	5.00
2	Челнокті жүгіру 3x10 м (сек.)	6,5	6,8	7,4	7,8
3	Қос сырықта қолды бүгіп жазу (рет)	20	17	15	12
4	Кермеге тартылу (рет)	18	15	11	9
5	Орнынан ұзындыққа секіру (см)	240	230	215	180

б) қыздарға:

№	Нормативтер	Балл			
		20	15	10	5
1	1000 м. жүгіру (мин. сек.)	4.10	4.20	5.00	6.00
2	Челнокті жүгіру 3x10 м (сек.)	8,0	8,4	8,8	9,5
3	Қол тіреп жатып, қолды бүгіп жазу (рет)	25	20	18	15
4	Арқаға жатып, денені көтеру (рет)	45	40	35	30
5	Орнынан ұзындыққа секіру (см)	180	165	160	140

Нормативтік талаптар талапкерлердің қуаттық дайындық (жылдамдық, күш қуаты, шымырлық және төзімділік) деңгейін анықтауға арналған.

Ескерту:

- талапкердін спорттық формалары болуы керек;
- шығармашылық емтиханнан бес (5) ұпайдан төмен алған талапкерлер, кешенде тестілеуге және сол мамандық бойынша конкурсқа жіберілмейді.

6. 6B01404 – «Дене шынықтыру және алғашқы әскери дайындық» білім беру бағдарламасы бойынша негізгі құзыреттіліктер

Kәсіби құзыреттер (КҚ):

КҚ-1 Кәсіби құзыреттер

- Оқу үдерісінде алғашқы әскери дайындықта оқытудың жаңа технологияларын қолдану мүмкіндігі.
- Дене шынықтыру мен спортты дамыту және қалыптастыру саласындағы біліктерін, дағдылары мен құзыреттерін көрсету қабілеті

КҚ-2 Кәсіби құзыреттер

- Балалардың анатомиясы, физиологиясы және гигиенасы, сондай-ақ мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру саласындағы білімдерін, іскерліктері мен дағдыларын көрсету қабілеті

КҚ-3 Кәсіби құзыреттер

- Дене шынықтыруды оқыту әдістемесінің теориялық және практикалық негіздерінің білімін, іскерлігі мен дағдыларын көрсете білу, кәсіби спорт терминологиясын менгеру. Оқу үдерісінде дене шынықтырудың жаңа технологияларын құру және енгізу.

КҚ-4 Кәсіби құзыреттер

- Алғашқы әскери даярлық саласындағы білімді, іскерлікті, құзыреттілікті көрсету қабілеті.

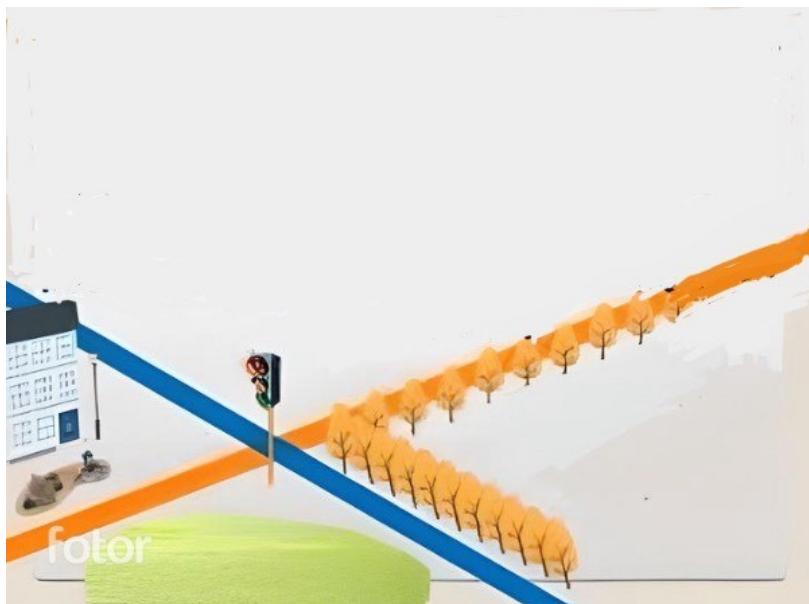
КҚ-5 Кәсіби құзыреттер

- Алғашқы әскери және технологиялық дайындық саласында қолданбалы зерттеулер жүргізу мүмкіндігі. Спорттың негізгі түрлеріне оқыту принциптерін, әдістерін, құралдарын қалыптастыру және қолдану.

«Логика және сыни ойлау» блогы бойынша тест сұрақтарының үлгілік тізімі

1. Қызысты құрап тұрған бір көшениң бойына 11 ағаш, қызысты құрап тұрған екінші көшениң бойына 11 ағаш отырғызуға болатын орын бар. Қызысты құрап тұрған екі көшеге отырғызылатын ағаштардың ең аз саны қанша болмақ?

- A) Ағаштар саны 21
- B) Ағаштар саны 23
- C) Ағаштар саны 15
- D) Ағаштар саны 17
- E) Ағаштар саны 19

2. Дәптер - қаламсапқа қарағанда арзан, ал қарындашқа қарағанда қымбат. Қайсысы арзан?

- A) Қарындаш
- B) Қаламсап
- C) Дәптер
- D) Кітап
- E) Бояу

3. Белгісіз азаматтың әкесінің аты - Абай САМАТҰЛЫ, ұлының аты – Жамбыл ОМАРҰЛЫ. Белгісіз азаматтың аты-жөні кім?

- A) Омар Абайұлы
- B) Абай Жамбылұлы
- C) Абай Омарұлы
- D) Самат Омарұлы
- E) Жамбыл Абайұлы

4. Ваня Петядан жоғарғы қабатта, бірақ Сенядан төменгі қабатта, ал Коля - Петядан төменгі этажда тұрады. Олардың әрқайсысы төрт қабатты үйдің қай қабаттарында тұрады?
- A) 1 қабатта-Коля, 2 қабатта-Петя, 3 қабатта-Ваня, 4 қабатта-Сеня
 - B) 1 қабатта-Ваня, 2 қабатта – Коля, 3 қабатта-Сеня, 4 қабатта-Петя
 - C) 1 қабатта-Петя, 2 қабатта – Коля, 3 қабатта-Сеня, 4 қабатта-Ваня
 - D) 1 қабатта-Коля, 2 қабатта-Ваня, 3 қабатта-Сеня, 4 қабатта-Петя
 - E) 1 қабатта-Сеня, 2 қабатта – Петя, 3 қабатта-Ваня, 4 қабатта-Коля

5. Екі жолаушыөзенге жақындады. Өтүге болатын қайық бір адамға арналған. Екі адамның салмағын көтере алмайды! Жағадағы екі жолаушыешбір көмексіз екеуі де осы қайықпен келесі жағаға өтті. Олар мұны қалай жасады?

- A) Екеуі бір өзеннің қарам-қарсы жағаларында болды. Алдымен біреуі, содан кейін екіншісі өтті.
- B) Екеуі өзеннің бір жағасында болды. Біреуі қайықпен өтті, екіншісі жүзіп кетті. Шаршаған кезде орындарын ауыстырды.
- C) Екеуі өзеннің бір жағасында болды. Екеуі де қайықпен өтті.
- D) Екеуі өзеннің бір жағасында болды. Екеуі де жүзіп өтті.
- E) Екеуі екі түрлі өзеннің жағасында болды. Ешқайсысы келесі жағаға өте алмады.

6. Бір жарым лимон - 150 теңге тұрады. 10 лимон қанша тұрады?

- A) 1000 теңге
- B) 150 теңге
- C) 200 теңге
- D) 300 теңге
- E) 1500 теңге

7. Кітап үшін 1000 теңге және кітап құнының тағы жартысы төленді. Кітап қанша тұрады?

- A) 2000 теңге
- B) 100 теңге
- C) 300 теңге
- D) 400 теңге
- E) 500 теңге

8. Бір минут сайын бөрененің бір метрлік бөлігі кесіледі. Ұзындығы 6 метр болатын бөрене

қанша минутта кесіледі?

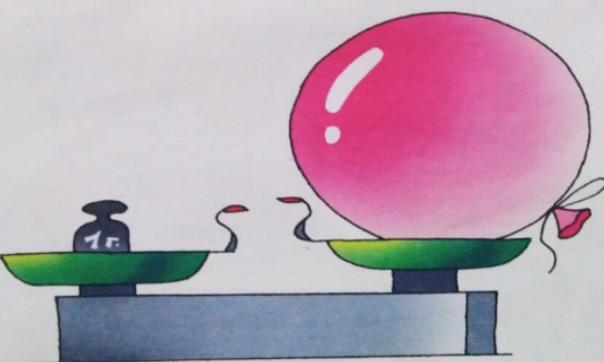
- A) 5 минутта кесіледі
- B) 10 минутта кесіледі
- C) 15 минутта кесіледі
- D) 20 минутта кесіледі
- E) 30 минутта кесіледі

9. Қайсысы ауыр? 1 килограмдық таразы тасы немесе 1 килограмм шарлар?

- A) Олардың салмағы тең
- B) 1 килограмдық таразы тасы ауыр
- C) 1 килограмм шарлар ауыр
- D) Алдымен тең салмақ болады, бірақ біртіндеп, шарлардың көлемі үлкен болғандықтан, оларға архимедтік күш әсер ететіндікten таразы басы ауырлай түседі
- E) Алдымен салмағы бірдей болады, бірақ олардың массасы әртүрлі, сондықтан 1 килограмдық таразы тасы біртіндеп ауырлай түседі (Архимедтік заң күшін ескере отырып).

В какой позиции будут весы, если на них положить килограммовую гирю и килограмм воздушных шариков?

10. Санап шығыңыз! Автобус жүріп келеді. Онда 5 жолаушы отыр. Аялдамада 6 жолаушы кірді. Келесі аялдамада 4 жолаушы түсіп қалды, және 2 жолаушы кірді, келесі аялдамада 3 жолаушы шығып кетті де 4 жолаушы кірді, келесі аялдамада ешкім шықпады, бірақ 8

жолаушы кірді, келесі аялдамада 6 жолаушы шығып, 1 адам кірді, келесіде - 5 шығып, 4 кірді. Автобус барлығы неше аялдамаға тоқтады?

- A) 8
- B) 9
- C) 7
- D) 6
- E) 5

11. Сізде 5 таяқша бар деп елеңтетіңіз. Егер олардың екеуін екіге бөлсөңіз, барлығы қанша таяқша болады?

- A) Жеті таяқша.
- B) Үш таяқша.
- C) Бес таяқша.
- D) Он таяқша.
- E) Он бір таяқша.

12. Бір отбасыдағы екі апалы-сіңлілі қыздардың әрқайсысының үш ағасы бар. Отбасында қанша бала бар? Әрбір қыздың үш ағасы болса, онда отбасында қанша ұл бар?

- A) 5 бала: үш ұл және екі қыз.
- B) 8 бала: алты ұл және екі қыз.
- C) 6 бала: үш ұл және үш қыз.
- D) 7 бала: үш ұл және төрт қыз.
- E) Бес ұл және төрт қыз.

13. Дүкенге 4 бала барды: Дима, Коля, Никита және Андрей, дүкенге барада жолда олар 4 теңге тапты. Никита дүкенге жалғыз барса, қанша ақша табар еді? Ал егер фильмде 25 бала болса, олар қанша ақша табады?

- A) 4 теңге
- B) 20 теңге
- C) 16 теңге
- D) 12 теңге
- E) 100 теңге

14. Бір күндік жәндіктер қанша уақыт өмір сүреді ?

- A) 1 күн
- B) 1 ай
- C) 1 жыл
- D) 1 апта
- E) 10 жыл

15. Аулада тауықтар мен қойлар болды. Олардың 3 басы және 8 аяғы бар. Қанша тауық және қанша қой болды?

- A) 3 тауық және 2 қой.
- B) 2 тауық және 2 қой.
- C) 3 тауық және 3 қой.
- D) 2 тауық және 1 қой.
- E) 1 тауық және 2 қой.

16. Менің әкем 31 жаста болғанда, мен 8 жаста едім, ал қазір әкем менен екі есе үлкен. Мен қазір неше жастамын?

- A) 16, әкесі 40.
- B) 18, Әкеге 42.
- C) 23, Әкеге 46.
- D) 20, әкесі 40.
- E) 22, Әкеге 44.

17. Ағасы 14 жаста, ал әпкесі 10 жаста. Әпкесі қазір қанша жаста болса, ағасы қанша жаста болады?

- A) 16 жыл.
- B) 18 жаста.
- C) 20 жыл.
- D) 22 жыл.
- E) 21 жыл.

18. Ең жылдам жәндікті көрсетіңіз?

- A) Шабандоз-қоңыз
- B) Тарақан
- C) Ұлу
- D) Құмырсқалар
- E) Қырықаяқ

19. Ұмытшақ бала үйден шығып, досы Эндрюге барды. Ол жарты жолдан өтіп, демалуға отырғанда, кітабын үйінде қалдырып кеткенін есіне түсірді. Бала үйіне оралып, кітапты алып, Эндрюге қайта барды. Ол Эндрюдің үйіне енді жеткенде бағана демалуға отырған жерде сөмкесін ұмытып кеткенін білді. Бала сөмкесіне қайтадан барып, содан соң досына келуге мәжбүр болды. Ол Эндрюге келгенде екі шақырымның орнына әлдеқайда көп жүргенін түсінді. Бала неше шақырым жер жүрді?

- A) 2 км.
- B) 4 км.
- C) 6 км.
- D) 7 км.
- E) 8 км.

20. Екі ана, Екі қызы және Әжесі мен немересі. Барлығы қанша?

- A) 3
- B) 6
- C) 4
- D) 5
- E) 2

21. Бөренені 2 бөлікке кесу үшін 1000 теңге төлеу керек. Бөренені 4 бөлікке кесу қанша тұрады?

- A) 3000 теңге.
- B) 4000 теңге.
- C) 2000 теңге.
- D) 1000 теңге.
- E) 5000 теңге.

22. Терезенің алдында 8 жасыл қызанақ жатты. Үш күннен кейін олар қызырып кетті. Қанша жасыл қызанақ қалды?

- A) 0
- B) 8
- C) 16
- D) 4
- E) 2

23. Екі бояушы екі сағат ішінде екі бөлмені бояй алады. Алты сағат ішінде 18 бөлмені бояу

ұшін қанша суретші қажет?

- A) 24
- B) 8
- C) 18
- D) 12
- E) 6

24. Ваня мен Коля - Серёжа мен Сашадан үлкен. Серёжа мен Саша - Петядан үлкен. Ең кішісі кім?

- A) Петя
- B) Саша
- C) Серёжа
- D) Ваня
- E) Коля

25. Пәтерде иттер мен мысықтар тұрады. Барлық жануарлардың тек біреуі ит емес, ал бір үй жануарынан басқасының бері мысық. Мысықтар мен иттердің барлығы қанша?

- A) Бір ит пен бір мысық
- B) Бір ит пен үш мысық
- C) Төрт ит және көптеген мысықтар
- D) Бір ит пен үш мысық
- E) Екі ит пен екі мысық

26. Маша мен Ваняның әрқайсысында 3 соратын кемпитетен бар. Маша өзінің 2 кемпитін жеді. Ваня да солай істеді. Ваняда қанша кемпит қалды?

- A) 1
- B) 2
- C) 0
- D) 4
- E) 3

27. Егер сіз жарысқа қатысып, үшінші орындағы адамды басып озсаңыз, қандай орынға ие боласыз?

- A) Үшінші
- B) Екінші
- C) Үшінші
- D) Бірінші
- E) Бесінші

28. 100-ден 2-ні қанша рет шегеруге болады?

- A) 1 рет, $100 \div 2 = 98$. Келесі азайту 100-ден шегеруге жатпайды.
- B) B) 100
- C) 0
- D) 25
- E) 50.

29. Фермада екі жылқы, бір қоян, бір күшік, бір мысық, шошқа мен шошқа, сиыр мен бұзау, күркетауық пен қаз болды. Иесі итпен келді. Фермада қанша аяқ болды?

- A) Екі аяқ
- B) 44
- C) 46
- D) 34
- E) 26

30. Бұл тізімге қайсысы енбеуі керек? Майшабақ, кит, акула, тунец, треска.

- A) Кит
- B) Майшабақ
- C) Акула
- D) Тунец
- E) Треска

31. Адамдар қартайған Атадан:

- Сіз неше жастасыз?- деп сұрады

"Мен кейбір туыстарымнан алты жұз есе үлкенмін", - деп жауап берді ол.
Рас па?

Солай болуы мүмкін бе?

- A) Егер атасы 50 жаста болса, ал немересі 1 айлық болса, онда атасы немересінен 600 есе үлкен.
- B) Егер атасы 50 жаста болса, ал немересі 1 айлық болса, онда атасы немересінен 100 есе үлкен.
- C) Егер атасы 50 жаста болса, ал немересі 1 айлық болса, онда атасы немересінен 200 есе үлкен.
- D) Егер атасы 50 жаста болса, ал немересі 1 айлық болса, онда атасы немересінен 60 есе үлкен.
- E) Егер атасы 50 жаста болса, ал немересі 1 айлық болса, онда атасы немересінен 65 есе үлкен.

32. Жеті ағайындың үлдардың әрқайсысының бір-біреуден қарындасты бар.
Ол үйде барлығы неше қарындасты бар?

- A) Біреу
- B) Үш
- C) Екеу
- D) Төртеу
- E) Алтау

33. Қаздар ұшып барады. Аңшы біреуін атып құлдатты.
Нешеуі қалды?

- A) Оқ тиіп құлаған біреуі қалды, қалғандары ұшып кетті
- B) Үш

- C) Он
- D) Екі
- E) Бес

34. Үйректер тобы ұшып барады: бір үйрек алдында, екеуі артта; біреуі - артта, екеуі алдында; біреуі екеуінің арасында және ұшеуі қатарда. Барлығы қанша үйрек болды?

- A) 3 үйрек
- B) 4 үйрек
- C) 5 үйрек
- D) 2 үйрек
- E) 10 үйрек

35. “Ия, сен. Иә, мен - иә, сен екеуміз”.

Біз нешеуміз?

- A) Екеу
- B) Ұшеу
- C) Жетеу
- D) Он
- E) Біреу

36. Әкесі мен ұлы, ұлы мен әкесі, немересі және атасы.

Олар барлығы нешеу?

- A) Ұшеу
- B) Екеу
- C) Жетеу
- D) Он

E) Біреу

37. Олар тобымен жүріп келеді: қайыненесі, күйеуі және күйеуі әйелімен, Анасы қызымен, әжесі - немересімен, қызы - әкесімен. Олар барлығы нешеу?

- A) Төртеу
- B) Үшеуі
- C) Жеті
- D) Бір
- E) Екей

38. Алмұртта 37 алмұрт жемісі өсіп тұр, ал анар талының жемісі аздау. Анар талында қанша алмұрт өсіп тұр?

- A) А나р талында алмұрт өспейді
- B) Сансыз көп
- C) 37
- D) 50
- E) 100

39. Күн мен тұн бірге қанша сағатқа созылады?

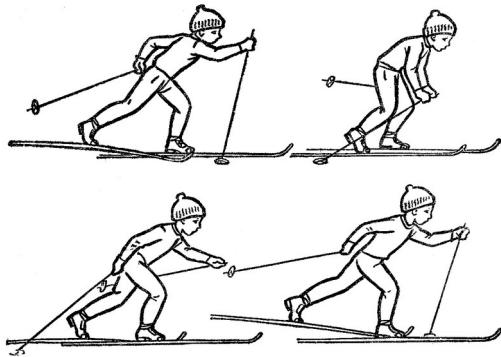
- A) 24 сағат.
- B) 48 сағат.
- C) 72 сағат.
- D) 12 сағат.
- E) 10 сағат.

40. Көшениң бір бетіндегі соңғы үйдің нөмірі 27. Көшениң қарсы бетінде қанша үй бар?

- A) 14
- B) 27
- C) 13
- D) 28
- E) 12

41. Екі шаңғышы бір уақытта бір-бірімен кездесуге қарсы бағытта жолға шықты. Біріншісі кездесетін жерге дейін 2 сағат жүрді. Екінші шаңғышы кездесуге дейін қанша уақыт жүрді?

- A) 2 сағат
- B) 3 сағат
- C) 1 сағат
- D) 4 сағат
- E) 30 минут

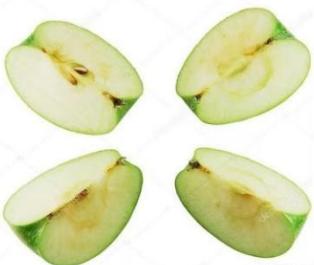
42. Екі оқушы қыз мектептен үйіне, ал үш ұл оларға қарсы жүріп келеді. Барлығы қанша бала үйлеріне қайтып барады?

- A) 2
- B) 5
- C) 7
- D) 10
- E) 1

43. Үстелде 1 алма жатыр. Ол 4 бөлікке бөлінді. Енди үстелде қанша алма бар?

- A) 1
- B) 4
- C) 2
- D) 5
- E) 3

44. Үш түйекұс ұшып кетті. Бір аңшы атып тастады. Қанша түйекұс қалды?

- A) 0
- B) 2
- C) 1
- D) 3
- E) 4

45. Қызда 5 алма бар. Ол 3-нен басқасының берін жеді. Қызда қанша алма қалды?

- A) 3
- B) 2

- C) 1
D) 4
E) 5

46. Неліктен тарақандар лас жерлерде жорғаласа да жұқпалы ауруларға шалдықпайды?

- A) Тарақандардың миында антибиотиктер бар.
B) Тарақанның құрсау тәрізді терісі оны инфекциядан қорғайды.
C) Тарақанның мұрты инфекцияны дереу залалсыздандырады.
D) Тарақанның қанаттары оны инфекциядан қорғайды.
E) Тарақанның денесі кез-келген сыртқы инфекцияны өлтіреді.

47. Ағайынды үш ұлдың әрқайсысының бір-бір қарындасты бар. Отбасында барлығы қанша бала бар?

- A) 4
B) 5
C) 1
D) 2
E) 3

48. 6 трактормен жер жыртылды.

Олардың 2-үі тоқтап қалды.

Далада барлығы қанша трактор бар?

- A) 6
B) 2
C) 3
D) 4
E) 1

49. Бөлменің 4 бұрышы бар. Эр бұрышта 1 мысықтан отыр. Эр мысыққа қарама-қарсы 3 мысық отыр. Бөлмеде қанша мысық бар?

- A) 4
B) 2
C) 3
D) 1
E) 5

50. Таяқтың 2 ұшы бар. Егер біреуін кессеңіз, онда қанша ұшы қалады?

- A) 2
B) 1
C) 3
D) 0

E) 4

51. Бір аяғымен тұрған әтештің салмағы 3 кг. Екі аяғымен тұрса салмағы қанша болады?

- A) 3 кг.
- B) 2 кг.
- C) 1 кг.
- D) 4кг.
- E) 0 кг.

52. Сағатына үш жылқы қосылып бірге 24 км шапты. Соңда, аттың әрқайсис неше шақырым шапты?

- A) 24 км
- B) 0 км.
- C) 12 км
- D) 2 км
- E) 10 км

53. Бір жұмыртқаны 5 минут пісіру керек. Ал 6 жұмыртқаны пісіру қанша уақыт алады?

- A) 5 минут.
- B) 10 минут.
- C) 15 минут.
- D) 20 минут.
- E) 30 минут.

54. Төрт адам 20 минут бойы домино ойнады. Соңда олардың әрқайсысы неше минут ойнады?

- A) 10 минуттан.
- B) 20 минуттан.
- C) 20 минуттан.
- D) 20 минуттан.
- E) 20 минуттан.

55. Отбасында екі бала бар. Самат - Бейбіттің ағасы, бірақ Бейбіт - Саматтың інісі емес. Бұлай болуы мүмкін бе? Бейбіт кім?

- A) Қарындасты
- B) Көршісі
- C) Ағайы
- D) Жиені
- E) Немере бауыры

56. Қала бағыты бойынша 3 көлік, ал оларға қарсы 5 автобус жүріп келеді. Қалаға қанша көлік келе жатыр?

- A) 3 машина.
- B) 1 машина.
- C) 2 Машина.

- D) 0 машина.
E) 5 машина.

57. Үш бала дойбы ойнады. Барлығы үш партия ойналды. Эр бала қанша партия ойнады?

- A) Үш партиядан.
B) Алты партиядан.
C) Бес партиядан.
D) Бір партиядан.
E) Екі партиядан.

58. Бүкіл әлем қандай жәндікке "қол шапалақтайды"?

- A) "Күйе-көбелекке"
B) Көбелектерге
C) Инеліктерге
D) Масаларға
E) Шыбындарға

59. Алты аяғы, екі басы, құйрығы бір. Мынау не?

- A) Атқа мінген шабандоз
B) Қолтырауын
C) Айдаһар
D) Ұлу
E) Медуза

60. Үйлері жоқ қалалар, сувы жоқ өзендер және ағаштары жоқ ормандар қайда бар?

- A) Географиялық картада
B) Фильмдерде
C) Қиялда
D) Жұмақта
E) Тұнде көретін түстерде

61. Кімдер бір орныда отырып "жүреді"?

- A) Шахматшылар
B) Арбадағы мүгедектер
C) Жүргізуші
D) Тракторшы
E) Нашақорлар

62. Бастау оңай, мүмкін, аяқтау қыын.

- A) Әңгіме
B) Сым
C) Белдік
D) Жанжал
E) Арақатынас

63. Сұрақ болып табылмайды. Бірақ жауап беруді қажет етеді. Ол не?

- A) Сыртқы есіктің қоңырауы немесе телефонның қоңырауы.
B) Хат
C) Жеделхат
D) Достық
E) Жанжал

64. Барлығын көре алатын кезде сіз оны көре алмайсыз,
Ал ештеңе көрінбейтін кезде оны көресіз.

- A) Қараңғылық
- B) Тұман
- C) Өрт
- D) Таңсәрі
- E) Жаңбыр

65. Профессор достарына өз қолымен көкөніс салатын дайындағ беруді шешті. Ол үшін оған қажет болды: бұрыш - 3 дана және сонша қызанақ; қияр қызанақтан аздау, бірақ шалғамнан көп. Профессор салатқа қанша түрлі көкөністі қолданды?

- A) 9
- B) 6
- C) 7
- D) 8
- E) 5

66. Сізге тиесілі нәрсе, бірақ сізден гөрі басқалар көп қолданатын нәрсе.
Ол не?

- A) Сіздің есіміңіз
- B) Сіздің бойыңыз
- C) Сіздің мейірімділігіңіз
- D) Сіздің көркіңіз
- E) Сіздің ақыл-қабілетіңіз

67. Құлағында жүрекшесі бар жалғыз құс?

- A) Үкі
- B) Түйекұс
- C) Тырна
- D) Феникс
- E) Қырғауыл

68. Римдіктер шанышқының дизайнына революциялық жаңалық енгізді-барлық кейінгі модельдер римдік шешімнің жетілдірілген түрі. Римдік жаңалыққа дейін шанышқылар қандай болды?

- A) Біртісті
- B) Көптісті
- C) Тұтастісті
- D) Үштісті
- E) Төртбұрышты

69. Ең үлкен жемісі бар өсімдікті атаңыз.

- A) Асқабақ
- B) Қарбыз
- C) Қауын
- D) Қызанақ
- E) Кокос

70. Кез келген ғарышкер үшу кезінде не жоғалтады?

- A) Салмақ
- B) Оттегі
- C) Әлеммен байланыс
- D) Ұйқы
- E) Қорқыныш

71. Адамның он екі жұп қабырғасы бар. Ненің үш жұзге жуық қабырғасы бар?

- A) Жыланның
- B) Пілдің
- C) Қырықаяқтың
- D) Тасбақаның
- E) Киттердің

72. 90% ы өртеніп, 10% ы тасталатын дақылдарды атаңыз.

- A) Темекі
- B) Тары
- C) Жүгері
- D) Бидай
- E) Арпа

73. Ең үлкен мүйіздің иесі - мүйізтұмсық (158 см-ге дейін). Ал, ең жұмсақ мүйізі бар қай жәндік?

- A) Ұлу
- B) Ешкі
- C) Ақбекен
- D) Сиыр
- E) Бұғы

74. Неліктен “бір күндік” жәндіктер тез өледі?

- A) Олардың ас қорыту жүйесі, тіпті аузы жоқ
- B) Олар - жұқпалы ауруға шалдыққан
- C) Олар сұыққа тәзбейді
- D) Олар ыстыққа тәзбейді
- E) Олар у-шу мен жарыққа тәзбейді

75. "Бұл ауру. Бірақ өте сирек кездесетін дерпт. Өкінішке орай, жұқпалы емес", - деді Гиппократ. Гиппократ не туралы айтты?

- A) Данышпандық туралы
- B) Психика туралы
- C) Ұйқы туралы
- D) Батылдық туралы
- E) Әзілкештік туралы

76. Егер түріктер "ауылды күзет" деп айтқысы келсе олар "қара авыл" дейтін болған. Ал бүгінгі күні ол қалай айтылады?

- A) "Қарауылда!"
- B) "Тоқта!"
- C) "Қатып қал!"
- D) "Кетпе!"
- E) "Қарама!"

77. Юлий Цезарь шеберлерге өз сарбаздарының қалқандары мен қаруларын зергерлік бүйымдармен безендіруді бүйірды. Неге?

- A) Лақтырып тастан кетпеулері үшін
- B) Мотивация үшін
- C) Бедел үшін
- D) Рухты көтеру үшін
- E) Батылдық үшін

78. Егер тұнгі сағат 12-де жаңбыр жауса, “72 сағаттан кейін күн ашық болады” деп күтүге бола ма?

- A) Жоқ, өйткені 72 сағаттан кейін қайтадан тұн ортасы болады
- B) Тұскі уақыт болады
- C) Күн болады
- D) Қар жауады
- E) Иә, күн ашық болады

79. Шамда 20 лампа бар болған. Оның 5-і жанып кетті. Қанша лампа қалды?

- A) 20 (жиырма шам - 15 жұмыс істейтін және 5 күйген лампа).
- B) 15
- C) 19
- D) 12
- E) 5.

80. Қай жәндіктің мұрты өз аяқтарынан ұзын болады?

- A) Тарақанның
- B) Жирафтың
- C) Бұғының
- D) Медузаның
- E) Ұлудың

81. Бір джентльмен өзінің досына тапсырыс бойынша суретшіге салдырған портретті көрсетіп тұрып: "Менің әпкелерім де, бауырларым да жоқ, бірақ бұл адамның әкесі - менің әкемнің ұлы болған", - деді. Портретте кім бейнеленген?

- A) Джентльменнің ұлы.
- B) Джентльменнің ағасы.
- C) Джентльменнің атасы.
- D) Джентльменнің немересі.
- E) Джентльменнің өзі.

82. Саябақта 8 орындық бар. Үшеуі қайта боялды. Саябақта қанша орындық калды?

- A) Серіз
- B) Бес
- C) Алты
- D) Жеті
- E) Он

83. Термометр плюс +15 градусты көрсетіп тұр. Егер термометр екеу болса қанша градус көрсеткен болар еді?

- A) + 15 градус
- B) + 30 градус
- C) + 45 градус

- D) + 60 градус
E) 0 градус

84. Қайсысы ауыр, қайсысы жеңіл: 1 кг мақта немесе 1 кг темір?

- A) Бірдей
B) 1 кг алма
C) 1 кг бидай
D) 1 кг тұз
E) 1 кг мақта

85. “Екі рет туады, бір рет өледі”?

- A) Жылан
B) Тасбақа
C) Кесіртке
D) Сушаян
E) Өрмекші

86. Адам бойындағы еш азаймайтын, тек көбейе беретін нәрсе не?

- A) Адамның жасы
B) Ақыл
C) Адамның салмағы
D) Білімпаздық
E) Достық.

87. Сіз одан көп алған сайын ол үлкейе береді. Ол не?

- A) Шұңқыр
B) Ақша
C) Жад
D) Махаббат
E) Ластанбау

88. Күн сайын тауға барады, таудан қайтады, бірақ орнында қалады?

- A) Жол
B) Күн
C) Ай
D) Жаңбыр
E) Өзен

89. Денесіне шеге қағуға болатын жалғыз жануар?

- A) Жылқы
B) Бұқа
C) Мұйізтұмсық
D) Піл
E) Ит

90. Қандай жануардың терісінен ағаш және мәрмәр тасты жылтырататын егеуіш жасалады?

- A) Акулалардың
B) Бұқаның
C) Мұйізтұмсықтың
D) Пілдің
E) Жылқылардың

91. Аш қарынға қанша жұмыртқа жеуге болады?

- A) 1 (қалғандары “аш қарынға жеген“ деп саналмайды).
- B) 10
- C) 2
- D) 3
- E) 0

92. “Әкемнің ұлы, бірақ менің ағам емес”. Кім туралы айтылып тұр?

- A) Немере аға туралы
- B) Туған аға туралы
- C) Менің ұлым
- D) Мен өзім
- E) Менің немерем

93. “Тамақтандыrsaңыз ол тіріледі. Шөлін қандыrsaңыз, ол өледі”. Ол не?

- A) От
- B) Жануарлар
- C) Өсімдіктер
- D) Достық
- E) Қақтығыстар

94. Отқа жанбайтын және суға батпайтын не?

- A) Мұз
- B) Титан
- C) Шыны
- D) Пластик
- E) Галымдардың еңбектері

95. Австралиялықтар қай жәндікті “теңіз арасы” деп атайды?

- A) Медузаны
- B) Пингвиндерді
- C) Итбалықтарды
- D) Теңіз кірпілерін
- E) Кірпікшешенді

96. Үш тауық үш күнде үш жұмыртқа береді. 12 күнде 12 тауық қанша жұмыртқа салады?

- A) 48
- B) 12
- C) 24
- D) 36
- E) 4

97. Адам қолға үйреткен насеком?

- A) Араптар
- B) Көбелектер
- C) Инелік
- D) Масалар
- E) Шыбындар

98. Қандай сұраққа "иә" деп жауап беру мүмкін емес?

- A) "Сіз үйіктап жатырсыз ба?»

- B) "Сіз серуендең жүрсіз бе?»
- C) "Сіз істеп жатырысыз ба?»
- D) "Сен бақыттысың ба?»
- E) "Сен ақылдысың ба?»

99. Қандай түйінді тарқату мүмкін емес?

- A) Теміржол
- B) Тұыстық қатынастар
- C) Мемлекеттік
- D) Махаббат
- E) Қылмыстық

100. Қандай жануарлар әрқашан көздерін ашып ұйықтайды?

- A) Балықтар
- B) Балалар
- C) Маймылдар
- D) Қолтырауындар
- E) Үкі

101. Екі солдат өзеннің сол жағалауына жақындағы, олар келесі жағалауға өтуі керек еді. Екі жасөспірім жағаға жақын жерде қайықпен жүзіп жүрді, суда басқа қалқыималы қайықтар болған жоқ. Алайда қайық суда 100 кг-нан артық салмақты көтере алмайды. Сарбаздарды оң жағалауға өткізуі қалай ұйымдастыруға болады және мұны қанша сапарда жасауға болады? Бір сарбазды өткізу үшін екі сапар қажет: бірінші сапарда екі жасөспірім қарсы жағалауға өтеді, екеуінің біреуі сол жерде қалады, ал екінші жасөспірім қайықпен бастапқы жағалауға оралады.

Екінші рейсте жасөспірім қайықты солдаттардың біреуіне береді. Солдат оң жағалауға өтіп, қайықты екінші жасөспірімге қайтараады. Екінші жасөспірім бастапқы жағалауға жетеді. Осылайша, бір сарбазды паромға апару үшін екі сапар қажет болса, екеуін судан өткізу үшін неше сапар қажет?

- A) 4 рейс қажет болады
- B) 3 рейс қажет болады
- C) 2 рейс қажет болады
- D) 5 рейс қажет болады
- E) 1 рейс қажет болады

102. Англияда бұл гүлді ақындар жырлаған

Ол сәби перілер мен нәзік эльфтер үшін бесік ретінде қызмет етеді. Отаны - Парсы, ол жерден Түркияға қоныс аударып, XIX ғасырда Еуропаға тарады. Голландияда бұл гүлге табыну болды. Амстердамда бұл гүлдің екі үш пиязына (ұрығына) екі тас үй сатып алынғаны туралы тарихи дәлел бар.

- A) Қызғалдақтар
- B) Раушан гүлі
- C) Орхидеялар
- D) Магнолия
- E) Лиандралар

103. Өрттен қорқынышты не бар?

- A) Тұтін
- B) Жанартаудың оянуы
- C) Жер сілкінісі
- D) Соғыс
- E) Сел

104. Әнді музыкасыз орындау қалай аталады?

- A) Акапелла
- B) Ария

- C) Хор
- D) Соло
- E) Речитатив

105. Қандай жануардың салмағы 190 тоннаға дейін жетеді?

- A) Көк кит
- B) Гиппопотам
- C) Піл
- D) Мүйізтұмсық
- E) Қолтырауын

106. Катя Ирадан жылдам,
ал Ира Ленадан жылдамырақ.
Сонда, кім бәрінен жылдам қымылдайды?

- A) Катя
- B) Ира
- C) Лена
- D) Надя
- E) Оля

107. Екі көліктің біреуі кең жолмен, екіншісі тар жолмен келе жатыр.
Жүк көлігі тар жолмен келе жатқан жоқ.
Жеңіл көлік қандай жолмен келеді?
Жүк көлігі ше?

- A) Жүк көлігі кең жолмен келе жатыр
- B) Жеңіл көлік кең жолмен келе жатыр

- C) Жүк көлігі кең жолмен келе жатқан жоқ
Д) Жүк көлігі тар емес жолмен келе жатқан жоқ
Е) Жеңіл көлік тар жолмен келе жатқан жоқ

108. Вераның терісі Людамен салыстырғанда қара тұсті.
Вера Катямен салыстырғанда әлдеқайда ақ тұсті.
Олардың ішіндегі ақшылық кім?

- A) Вера
B) Люда
C) Катя
D) Оля
E) Наташа

109. Нені дайындауға болады, бірақ жеуге болмайды?

- A) Сабақ бойынша үй тапсырмасын
B) Бәліш
C) Тамақ
D) Сусын
E) Бауырсақ

110. Толя Игорьден биік,
Игорь Колядан биік.

Сонда, ең ұзыны кім?

- A) Толя
B) Игорь
C) Коля
D) Юра
E) Андрей

111. Құрлықтағы адамдар ауырмайтын ауру?

- A) «Теніз ауруы»
B) Құтыру
C) Іш сүзегі
D) Летаргиялық ұйқы
E) Туретта синдромы

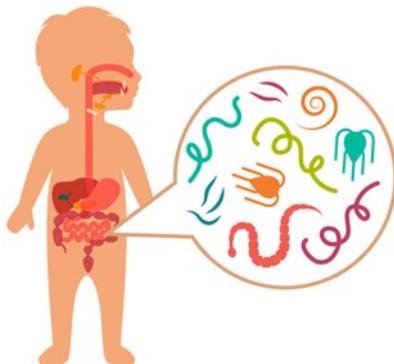
112. Саша Толяға қарағанда көңілді,
Толя Ванядан көңілді.

Сонда, ең көңілдісі кім?

- A) Саша
B) Толя
C) Ваня
D) Юра

Е) Андрей

113. Қандай құрттардың ішектері болмайды?

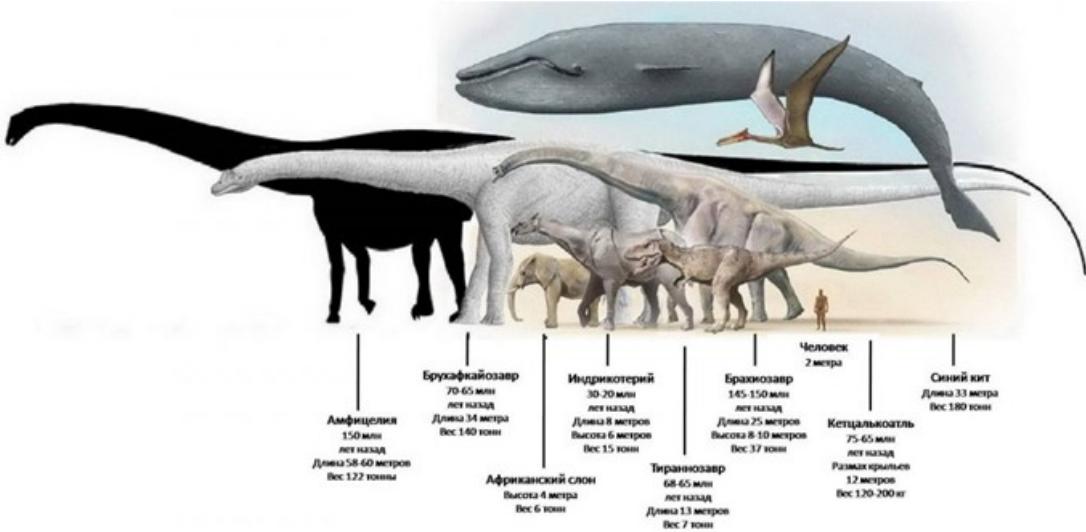
- A) Таспа құрттар
- B) Қосмекенділер
- C) Жұлдызды құрттар
- D) Жауын құрттары
- E) Мұз құрттары

114. Қандай моллюскілерді тірідей жейді?

- A) Устрицалар (Ostreidae)
- B) Брондалған (Polyplacophora)
- C) Қосжақпақтылар (Bivalvia)
- D) Күрекаяқтар (Scaphopoda)
- E) Қарыннаяқтылар (Gastropoda)

115. Ең ірі жануар?

- A) Көк кит – «жолақ кит»
 B) Гиппопотам
 C) Мұйізтұмсық
 D) Піл
 E) Мегалодон

116. Өзге организмдегі ағза шырындарымен қоректенетін, басқалардың есебінен өмір сүретін тіршілік қалай аталады?

- A) Паразиттер
 B) Құрттар
 C) Жатыпшерлер
 D) Арамтамақтар
 E) Өзгенің нанын жегіштер

117. Арадар салатын су тіршілігі қалай аталады?

A) Інжу-маржан полиптері

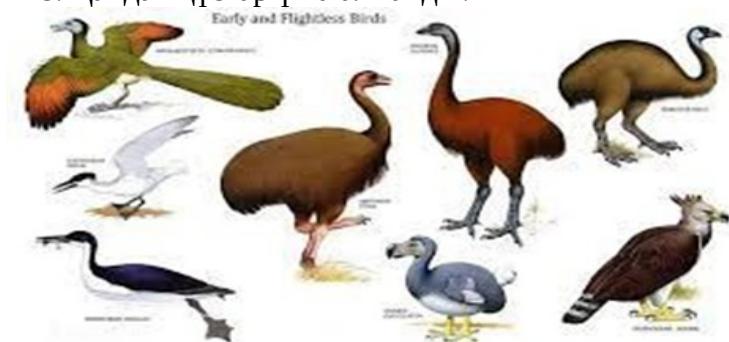
B) Балықтар

C) Құрттар

D) Аralар

E) Құстар

118. Қандай құстар үша алмайды?

A) Түйекұстар

B) Тотықұстар

C) Көгершіндер

D) Үкілер

E) Қаршыға құс

119. Бәліш үш бөлікке кесілді.

Бәлішті үшке бөлу үшін барлығы неше тілік жасалды?

A) Үш

B) Екі

C) Бір

D) Төрт

E) Бес

120. Терезе әйнегін бес ағайындылардың қайсысы сындырды?

Андрей: «Бұл Витя немесе Толя», - деді.

Витя: «Мұны мен де, Юра да жасаған жоқпыз», - деді.

Дима: «Бұлардың біреуі шындықты айтты, ал екіншісі айтпады», - деді.

Юра: «Жоқ, Дима, сен қателесесің», - деді.

Әкелері кем дегенде үш ағайынды шындықты айтқанына сенімді.

Терезені кім сындырды?

- A) Толя сындырды
- B) Андрей сындырды
- C) Витя сындырды
- D) Дима сындырды
- E) Юра сындырды

121. Маша Светаға қарағанда жылдам жүгіреді.

Света Оляға қарағанда жылдам.

Қай қыз бәрінен жылдам жүгіреді?

- A) Маша
- B) Света
- C) Оля
- D) Надя
- E) Гая

122. Лиза мен Петя саңырауқұлақтар мен жидектерді жинауға орманға барды. Лиза саңырауқұлақ терген жоқпын. Петя не жинады?

- © depositphotos Image ID: 287258132 www.depositphotos.com
- A) Петя саңырауқұлақ жинады
 - B) Петя саңырауқұлақ жинамады
 - C) Петя жидек жинады
 - D) Петя жидек жинамады
 - E) Лиза саңырауқұлақ жинады

123. Ираның бойы Клаваға қарағанда 3 см қысқа.

Клава Любадан 5 см қысқа.

Сонда, ең ұзыны кім?

- A) Любa
- B) Клавa

- C) Ира
 D) Майя
 E) Надя

124. Екі қайың өсіп тұр. Әр қайында төрт бұр (шишка) бар.

Екі қайында барлығы неше бұр бар?

- A) қайың ағашында бұр (шишка) болмайды
 B) 8 бұр
 C) 7 бұр
 D) 6 бұр
 E) 12 бұр

125. Қандай жәндік өз салмағынан 10 есе ауыр жүкті көтере алады?

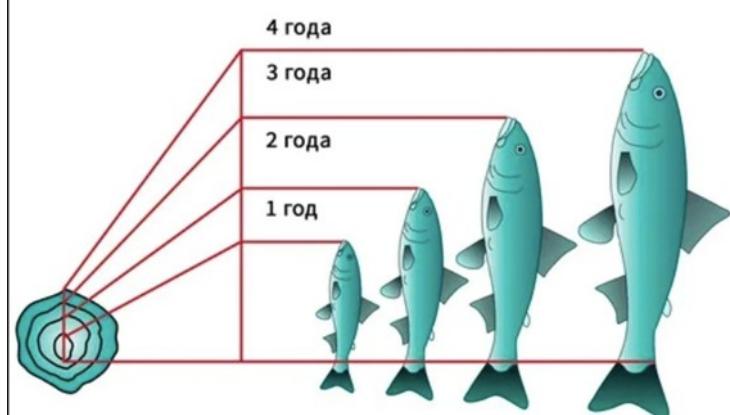
- A) Құмырсқа
 B) Кірпі
 C) Ақызыз
 D) Ара
 E) Тасбақа

126. Су қоймасындағы судың температурасы Цельсий бойынша 17 градус.

Онда тіршілік ететін балықтардың дене температурасы қандай?

- A) 18 градус Цельсий
 B) 20 градус Цельсий
 C) 25 градус Цельсий
 D) 22 градус Цельсий
 E) 23 градус Цельсий

127. Сіз мөнке балығын (карась) ауладыңыз. Оның жасы нешеде екенін қалай білеміз?

- A) Қабыршағындағы сақиналарды санаңыз
 B) Балықтың ұзындығын өлшеңіз
 C) Тұмсығының ұшынан құйрық қанатына дейін өлшеңіз
 D) Қабыршақты жамылғыны өлшеңіз
 E) Балықтың қалындығын өлшеңіз

128. Қандай организмдер өмір бойы тоқтаусыз өседі?

shutterstock.com - 2598820923

- A) Маржандар
- B) Киттер
- C) Мөңке балығы
- D) Кірпікшелілер
- E) Сегізаяқтар

129. Оттегісіз ортада өмір сүре алмайтын тіршілік иелері?

- A) Балық
- B) Балдырлар
- C) Гельминттер
- D) Анаэробты микроорганизмдер
- E) Аскаридалар

130. Дөңгелекте 8 спиц бар.
Спицалар арасында қанша бөлік бар?

- A) 7
- B) 8
- C) 6
- D) 5
- E) 3

131. Тогайға қарай бір топ құс ұшып келді.
Олар бір бұтаққа екеуден қонып еді, бір бұтақ бос қалды.
Әрқайсысы жеке қонып еді, біреуіне бұтақ жетпей қалды.
Тогайды неше ағаш бар, барлығы қанша құс ұшып келді?

- A) Үш ағаш, төрт құс
 Ә) Төрт ағаш, төрт құс
 С) Төрт ағаш, үш құс
 D) Үш ағаш, үш құс
 Е) Төрт ағаш, бес құс

132. Толя мен Игорь сурет салып отыр.
 Бірі - үйдің, екіншісі - жапырақтың бұтақтың бейнесін салуда.
 Игорь үйді салмаса, Толя нениң суретін салды?
 А) Толя үйдің суретін салып отыр
 В) Толя жапырақтың суретін салып отыр
 С) Толя ұшақтың суретін салып отыр
 D) Толя машинаның суретін салып отыр
 Е) Толя ағаштың суретін салып отыр

133. Үш құрбы ақ, жасыл, көк көйлек, аяқ киім киіп шықты. Бірдей түсті көйлек пен аяқ киім Аняда ғана бар. Валяның аяқ киімі де, көйлегі де аппақ емес. Наташа жасыл аяқ киім киген.

- Құрбылардың әрқайсысының көйлектері мен аяқ киімдерінің түсін анықтаңыз.
 А) Наташа көк көйлек пен жасыл туфлимен, Валя - жасыл көйлек пен көк туфлимен, Аня ақ көйлек пен ақ туфлимен шықты. Наташа көк көйлек пен жасыл туфлимен, Аня жасыл көйлек пен көк туфлимен шықты. Валя жасыл көйлек пен көк туфлиде
 В) Наташа көк көйлек пен жасыл туфлимен, Аня жасыл көйлек пен көк туфлимен шықты
 С) Валя - жасыл көйлек пен көк туфлиде

- D) Валя - жасыл көйлек пен көк туфлиде
E) Аня ақ көйлек, ақ туфли киген

134. Халықаралық конгрессте төрт ғалым кездесті: физик, тарихшы, биолог және математик. Олардың ұлттары әртүрлі болды және ғалымдардың әрқайсысы төрт тілдің екеуінде (орыс, ағылшын, француз және итальян) сөйлегенімен, олардың төртеуі де сөйлейтін тіл болмады. Үшеуі де сөйлейтін тіл болды. Ғалымдардың ешқайсысы бір мезгілде французша да, орысша да сөйлемеген. Физик ағылшын тілін білмесе де, биолог пен тарихшы бір-бірімен сөйлескісі келсе, аудармашы қызметін атқара алғатын. Тарихшы француз тілінде сөйлейді және математикпен сөйлесе алады, бірақ соңғысы бірде-бір орыс сөзін білмейді. Физик, биолог және математик бір тілде бірге сөйлесе алмайды.

Әрбір ғалым қандай екі тілді біледі?

- A) Физик француз және итальян тілдерінде, тарихшы орыс және итальян тілдерінде, биолог ағылшын және француз тілдерінде, математик ағылшын және итальян тілдерінде сөйлейді.
B) Физик орыс және итальян тілдерінде, биолог ағылшын және француз тілдерінде, математик ағылшын және итальян тілдерінде сөйлейді.
C) Физик ағылшын және француз тілдерінде, тарихшы орыс және итальян тілдерінде, биолог ағылшын және француз тілдерінде, математик француз және итальян тілдерінде сөйлейді.
D) Физик араб және итальян тілдерінде, тарихшы француз және испан тілдерінде, биолог ағылшын және француз тілдерінде, математик ағылшын және итальян тілдерінде сөйлейді.
E) Физик француз және итальян тілдерінде, тарихшы орыс және итальян тілдерінде, биолог ағылшын және француз тілдерінде, математик ағылшын және итальян тілдерінде сөйлейді.

135. Кино билеттеріне кезекте тұрғандар: Юра, Миша, Володя, Саша және Олег.

Белгілі болғаны:

- 1) Юра билетті Мишадан ерте, бірақ Олегтен кеш сатып алады.
- 2) Володя мен Олег бір-бірінің қасында тұрған жоқ.
- 3) Саша Олегке, Юрага немесе Володяға жақын тұрған жоқ.

Кезекте кім кімнен кейін тұр?

- A) Ұлдар келесі ретпен тұр: Олег, Юра, Володя, Миша және Саша
- B) Миша мен Саша, Олег, Юра, Володя
- C) Юра, Володя, Миша және Саша, Олег
- D) Саша, Олег, Юра, Миша және Володя
- E) Саша, Миша, Володя, Олег, Юра

136. Отбасыда үш перзент бар.

Ұлдардан гөрі қыздар көп.

Отбасында неше әпке бар?

- A) Екі әпкесі бар
- B) Екі ұл, бір әпкесі бар
- C) Бір әпкесі, екі інісі бар
- D) Үш әпкесі бар
- E) Үш інісі бар

137. Отбасында төрт бала бар. Олар 5, 8, 13 және 15 жаста. Балалардың есімдері - Аня, Боря, Вера және Гая.

Бір қыз бала бақшага барса, Аня Борядан үлкен болса, Аня мен Вераның жасының қосындысы үшке бөлінсе, әр бала неше жаста?

- A) Вера 5 жаста, Бор 8 жаста, Аня 13 жаста, Гала 15 жаста
- B) Вера 5 жаста, Боря 8 жаста, Аня 13 жаста, Гала 5 жаста
- C) Вера 15 жаста, Боря 18 жаста, Аня 3 жаста, Гала 5 жаста
- D) Вера 5 жаста, Бор 8 жаста, Аня 13 жаста, Гала 12 жаста
- E) Вера 3 жаста, Бор 8 жаста, Аня 3 жаста, Гала 5 жаста

Шешім. Аня мен Вераның жасының қосындысы үшке бөлінеді және бұл бір қыз 5 жаста, екіншісі 13 жаста болған жағдайда мүмкін болады. Бірақ мәселе бойынша Аня Борядан үлкен. Демек, Аня 13 жаста, ал Вера 5 жаста. Сонымен бірге Гая 15 жаста еkenі анық.

138. Саша Игорьден 10 жас кіші.

Игорь Лешадан 2 жас үлкен.

Ең жасы кім?

- A) Саша

- B) Леша
- C) Игорь
- D) Дима
- E) Юра

139. Төрт қыз әңгімелесіп отыр: Аня, Валя, Галя және Надя.

1) Жасыл көйлектегі қызы - Аня емес, Валя емес - көк көйлектегі қызы бен Надяның арасында тұрады.

2) Ақ көйлек киген қызы қызғылт көйлекті қызы бен Валяның арасында тұрады.
Әр қызыңандағы түсті көйлек киеді?

- A) Галяның көйлекі жасыл, Надяның қызығылт, Валяның көк, Аняның ақ.
- B) Галя қызыл түсті көйлек киген
- C) Надя ақ түсті көйлек киген
- D) Вали қызығылт түсті көйлек киген
- E) Аня көк көйлек киген

140. Төрт дос (Петя, Боря, Алеша және Коля) апаларымен бірге мектептегі Жаңа жылдық балға барды.

Бірінші би кезінде олардың әрқайсысы өз әпке-қарындастарынан өзгелермен биледі. Лена - Петямен, Светлана - Наташаның ағасымен, Оля - Светлананың ағасымен, Боря - Алешаның әпкесімен, Алеша Петяның әпкесімен биледі.

Кім-кімнің ағасы? Кім кіммен билеген?

- A) Петя - Оляның ағасы, Петя Ленамен биледі
Боря - Наташаның ағасы, Боря Светланамен биледі
Алеша - Светлананың ағасы, Алеша Олямен биледі
Коля - Ленаның ағасы, Коля Наташамен биледі
- B) Петя - Наташаның ағасы, ал Боря Светланамен биледі
C) Коля - Оляның ағасы, ал Петя Ленамен биледі
D) Алеша - Светлананың ағасы, Алеша Олямен биледі
E) Алеша Ленаның ағасы, Коля Наташамен биледі

141. Миша Олегтен күшті,

Миша Петядан әлсіз.

Ең күштілері кім?

- A) Петя
- B) Миша
- C) Олег
- D) Алексей
- E) Иван

142. Ең ірі маймыл қайсысы?

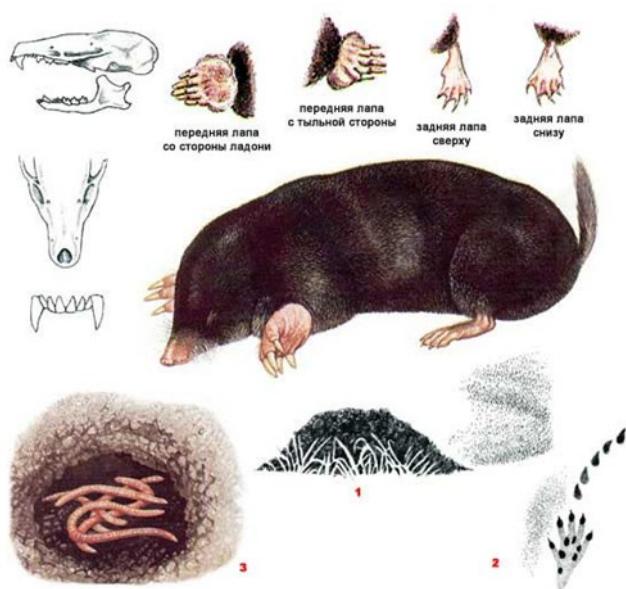

- A) Горилла
- B) Непалдық сұр лангар
- C) Мандрель
- D) Тибет макакасы
- E) Сары бабуиндар

143. Жүзге дейінгі сандардың қосындысы неге тең?

- A) 1-ден 100-ге (қоса алғанда) дейінгі сандардың қосындысы 5050-ге, 1-ден 100-ге дейінгі сандардың қосындысы (100-ді қоспағанда) 4950-ге тең.
- B) 5050
- C) 5000
- D) 4500
- E) 4900

144. Көртышқан қыс мезгіліне арналған азықты қалай дайындайды?

- A) Бастарын кесіп, қоймаға салады
- B) Жерге көмеді
- C) Жапырақтарға орап қояды

- D) Кептіреді
E) Ұсақтайды және жинап қояды

145. Көктемнің алғашқы хабаршысы қандай құстар?

- A) Қарғалар
B) Бұлғаулар
C) Жұлдызқұрттар
D) Қарақұйрықтар
E) Далалық қызғыш құс

146. Құйрығы үш метрлік әтеш сорты қай елде шығарылды?

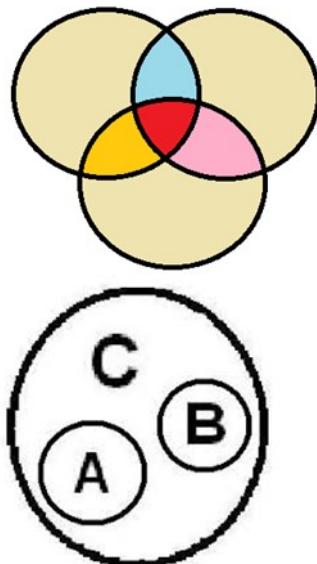
- A) Жапонияда
B) Австралияда
C) Австрияда
D) Тайландта
E) Индонезияда

147. Қай жәндіктің есту қабілеті жоқ?

- A) Шыбында
B) Инелікте
C) Масада
D) Көбелекте
E) Тарақанда

148. «Студент» және «спортшы» ұғымдарының арасындағы байланысты анықтаңыз:

- A) Қылышу
B) Бағыныштылық
C) Ерекшелік
D) Сәйкестік
E) Қайшылық

149. (Жауапсыз махаббат).

Үш жас жігіт: Коля, Петя және Юра үш қызға ғашық: Таня, Зина және Гая. Бірақ бұл жауапсыз махаббат.

1. Коля - Таняны жақсы көретін жас жігітке ғашық болған қызды жақсы көреді.
2. Петя - Зинаны жақсы көретін жас жігітке ғашық болған қызды жақсы көреді.
3. Зина Юраны жақсы көрмейді.

Кім кімге ғашық?

- A) Коля – Гаяға, Гая – Петяға, Петя – Таняға, Таня – Юраға, Юра – Зинаға, Зина – Коляға ғашық.
B) Коля Таняны жақсы көреді

- C) Петя Зинаны жақсы көреді
- D) Таня Юранны жақсы көреді
- E) Петя Галяға ғашық

150. Қандай қосмекенділер бір жылда төрт рет терісін ауыстырады және әр жолы алдыңғысын өзі жейді.

- A) Бақалар
- B) Жыландар
- C) Шаян
- D) Сегізаяқтар
- E) Жыланбалықтар мен сәулелер

151. «Икебана» гүл шоғын жинау өнері қай елде қалыптасты?

- A) Жапонияда
- B) Қытайда
- C) Тайландта
- D) Тайванда
- E) Малайзияда

152. Қайсы гүл Күннің және Жапонияның символы саналады?

- A) Хризантема
- B) Пиондар
- C) Қызғалдақ
- D) Гербера
- E) Гортензиялар

153. Қандай гүл өз-өзіне сұқтанып, тек өзін ғана тамашалайды?

- A) Нарцисс
 B) Гортензиялар
 C) Хризантема
 D) Гербера
 E) Пиондар

154. Қандай тірі тіршіліктің бойында үш жүректен бар?

- A) Сегізаяқ, кеспе, кальмар
 B) Бақалар, жыландар
 C) Шаяндар, сегізаяқтар
 D) Жыланбалықтар мен сәулелер
 E) Киттер, кірпікшелілер

155. Моллюсктердің қанының түсі қандай?

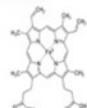
КРОВЬ

КРАСНАЯ

Люди и большинство
позвоночных
животных

В состав входит
гемоглобин

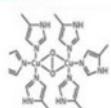

ГОЛУБАЯ

Ракообразные,
паукообразные,
головоногие моллюски

В состав входит
гемоцианин

- A) Көілдір
- B) Мәлдір
- C) Қызыл
- D) Сұр
- E) Қара

156. Қай өсімдікten бал жақсы жиналады?

- A) Линден
- B) Жалбыз
- C) Қарақұмық
- D) Жоңышқа
- E) Бақ-бақ

157. Құрлықтағы ең жылдам хайуанат?

- A) Гепард, 110 км/саф.
- B) Түйекұс
- C) Кенгуру
- D) Барыс
- E) Жолбарыс

158. Табиғаттағы ең жіңішке жіп?

- A) Веб
- B) Табиғи жіп
- C) Синтетикалық жіп
- D) Нейлон жіп
- E) Жібек жіп

159. Қай жылан түкіреді?

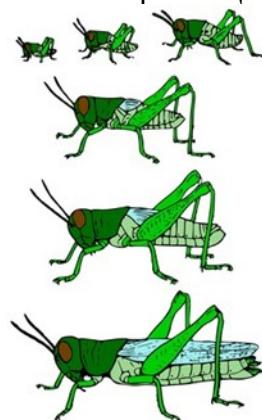
- A) Кобра
- B) Боя тартқышы
- C) Сужылан
- D) Мамба
- E) Анаконда

160. Ең ұзын тілдің иегері?

- A) «Күмырсқажегіш», ұзындығы 61 см.
- B) Жылан
- C) Сиыр
- D) Жираф
- E) Комодо айдаһары

161. Шегірткенің құлағы қайда орналасқан?

- A) Аяғында
- B) Маңдайында
- C) Қанаттарында
- D) Артқы жағында
- E) Құйрығында

162. Бекас-құстың маңыраған даусы қай жерінен шығады?

- A) Құйрық
- B) Іш
- C) Бас
- D) Қанаттарынан
- E) Бүкіл денесінен

163. Қандай жануар тамақ ішкеннен кейін тісін жуады - аузын шаяды?

- A) Жолбарыс
- B) Түйе
- C) Аю
- D) Піл
- E) Жираф

164. Қандай құстардың қанаттары қырлы болады?

У каких птиц крылья покрыты не перьями, а чешуей?

У пингвинов

- A) Пингвиндердің
- B) Пеликандардың
- C) Құтанның
- D) Ләйлектің

E) Қаздың

165. Қандай хайуанаттың мойын омыртқалары көбірек?

- A) Жираф
- B) Шошқа
- C) Піл
- D) Қолтырауын
- E) Жылан

166. Түйе су қорын қайда сақтайды?

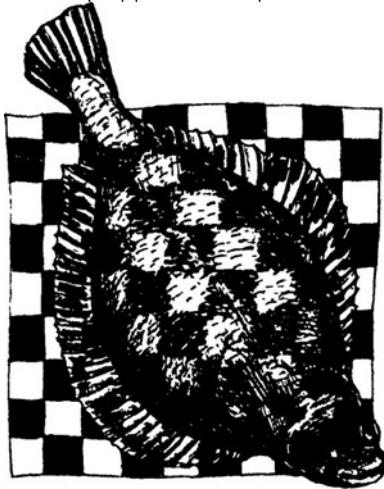
- A) Қанында
- B) Өркешінде
- C) Асқазанда
- D) Тері астында
- E) Денеде

167. Сіріңке қандай ағаштан жасалады?

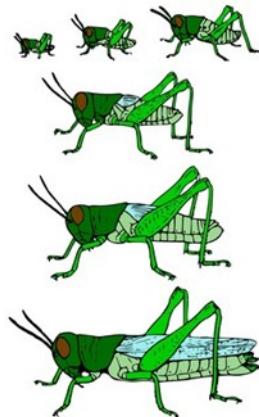
- A) Көктерек
- B) Қайың
- C) Үйеңкі
- D) Емен
- E) Тал

168. Қандай балық шахмат тақтасына айнала алады?

- A) Камбала
- B) Тұқы
- C) Иваси
- D) Килька
- E) Мөңке балығы

169. Шегірткенің шырылы қалай шығады?

- A) Аяқты қанатқа үйкеу арқылы
- B) Іш
- C) Бас
- D) Таразылар
- E) Бұқіл денемен

170. Қандай құстың қанаты мұлде жоқ?

- A) Киви-киви
- B) Пингвин
- C) Түйекұс
- D) Тотықұс
- E) Шағала

171. Қай хайуанаттың бойындағы майы жасыл тұсті?

- A) Қолтырауын
- B) Гиппопотам
- C) Мүйізтұмсық
- D) Жылан
- E) Бақа

172. Қандай өсімдіктердің жапырақтары Күннің бағытын көрсете алады?

-
- A) Жабайы салат, сильфий, эвкалипт
 - B) Жаңғақ
 - C) Қылқан жапырақты ағаштар
 - D) Қарағай
 - E) Кипарис

173. Дүние жүзіндегі ең үлкен өрмекші қандай?

А) А) әлемдегі ең ірі өрмекші - *Heteropoda maxima* (лат.), Sparassidae тұқымдасынан, Лаостың Хаммуан провинциясында тіршілік етеді. Ұрғашыларының денесінің ұзындығы 4,6 см-ге дейін барады, аталықтары шамамен 3,0 см. Аяқ-қолдарының аралығы 25-тен 30 см-ге дейін.

Оңтүстік Америкадағы Голиат «Құс жегіші» аяқ-қолдарының ұзындығы бойынша одан кіші, бірақ дене мөлшері бойынша одан айтарлықтай асып түседі

- В) Кенелер (Акари)
- С) Шаяндар (скорпиондалар)
- Д) Сушаяндар
- Е) Қарақұрт

174. Жер бетіндегі ең үлкен жылан

- А) Анаконда, 9 м дейін.
- Б) Молга
- С) Қара мамба
- Д) Қайсақа
- Е) Бумсленг

175. Қай акуланың көздері бір-бірінен 2 метр қашықтықта орналасқан?

- A) Балға балық (Carcharhiniformes)
- B) Үлкен ақ акула (Lamniformes)
- C) Қара ұшты акула (Katranidae)
- D) Ала акула (Wobbegongiformes)
- E) Аапон ара балығы (Sawfish)

176. Қай көбелек саяхаттағанды ұнатады: күзде оңтүстікке, Африкаға құстарша ұшып кетіп, көктемде кері қайтады.

- A) Боялған көбелек
- B) Адмирал
- C) Аполлон Мнемосин
- D) Автоноң мариголдтары
- E) Ағаш көбелегі

177. Қай бақа өзінің итбалықтарына арнап терезесі, шатыры бар, бірақ есігі жоқ үй салады?

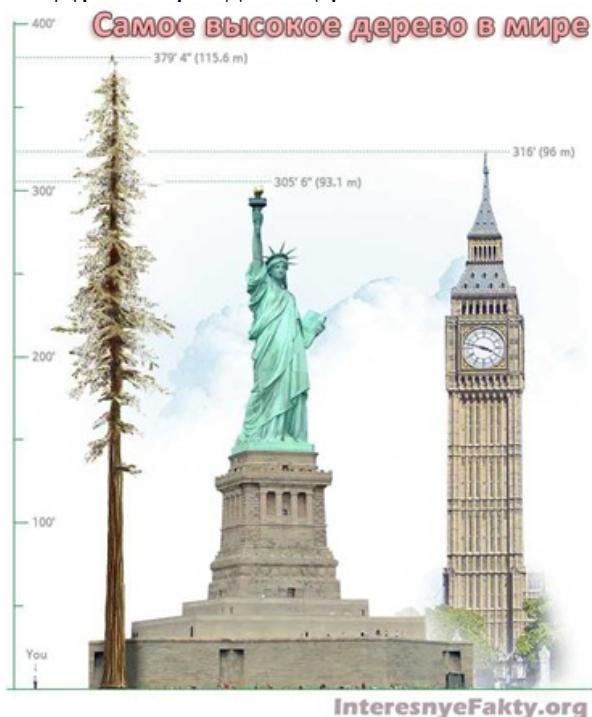
- A) Темір ұстасы – квакша бақасы
- B) Қырышығыстық бақа
- C) Сібірлік бақа
- D) Шөпте жүретін бақа
- E) Көлдегі бақалар

178. Қандай жылан соқыр болса да бәрін естиді, иіссіз-ақ жылуды «көреді».

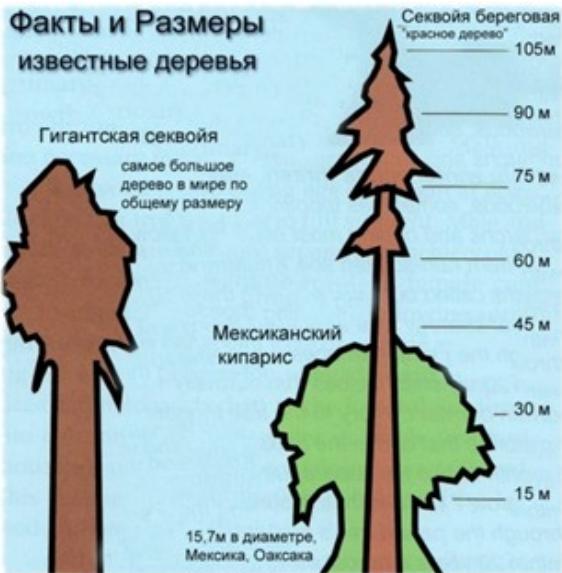
- A) Қалқантұмсық жылан
- B) Анаconda
- C) Сужылан
- D) Аспид
- E) Африкалық бүмсленг

179. Дүние жүздегі ең ұзын ағаш

- A) 187 м-ге дейінгі эвкалипт ағашы
- B) Секвойя
- C) Арша
- D) Шырша
- E) Кипарис

180. Кең жайыла өсетін үлкен ағаш

- A) Секвойя
- B) Арша
- C) Кипарис
- D) Эвкалипт
- E) Шырша

181. Ең берік ағаш

- A) Темір ағаш – «Parrotia persica»
- B) Пандо
- C) Журупа емені
- D) Ескі Тикко
- E) Ескі Расмус

182. Суда қалқып жүретін ең үлкен қалқыма-өсімдік?

- A) «Виктория Регия» - жапырақтарының диаметрі 2 м-ге жуық, 50 кг-ға дейінгі дисперсті жүктемеге төтеп бере алады
- B) *Macrocystis* балдырларының ұзындығы 200 метрге жетеді
- C) *Nereocystis*, ұзындығы 200 метрге жетеді

- D) Теңіз балдырлары
 E) Iрі су лалагулі: «Виктория боливия» – жапырағының диаметрі 3 м.

183. Алып гүлдер?

- A) «Rafflesia Arnoldii» - гүлінің ұзындығы 1 метр, гүлінің салмағы 10 кг-ға жуық.
 B) «Титан арум»
 C) «Магнolia Камбелли»
 D) «Талипотты пальма»
 E) Алып лотос

184. Қандай құс қатты аязда балапан шығарады?

- A) Айқыш құс (клест)
 B) Патша құс (зимородок)
 C) Тоқылдақ
 D) Тит (синица)
 E) Ақ үкі

185. Шаңғы жасау үшін қандай ағаш қолданылады?
 A) Қайың
 B) Көктерек

C) Үйеңкі

D) Емен

E) Тал

186. Белгілі ойды жеткізуге арналған сөз немесе сөз тіркесі қалай аталады?

A) Термин

B) Омонимдер

C) Синонимдер

D) Категория

E) Предикат

187. Ұлудың тістері бар ма?

A) Иә, бар. Ұлудың тістері тілінде орналасқан. Ұлудың 135 қатардан тұратын тістері бар. Әр қатарда 105 тіс бар. Барлығы 14175 тісі бар.

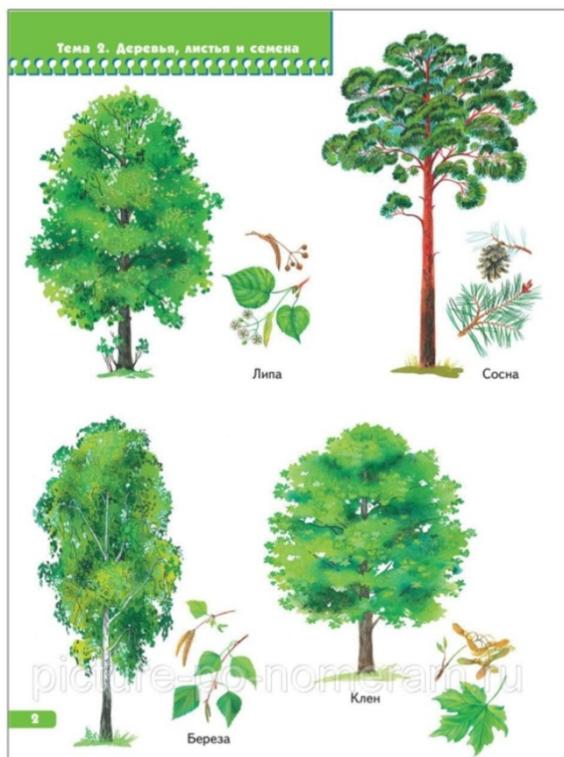
B) Тістері жоқ

C) 100 тіс

D) 80 тіс

E) 40 тіс

188. Қарағайлар орташа есеппен неше жыл өмір сүреді ?

A) 120-140 жыл

B) 100 жыл

C) 110 жыл

D) 115 жыл

E) 130 жыл

189. «Тауықтар ұшады, өйткені тауықтар - құс, ал барлық құстар ұшады» деген пікірдің дрыс болмау себебін анықтаңыз:

- A) Аргументтің сенімсіздігі
- B) Дәлелдердегі қайшылық
- C) Дәлелдердің жеткіліксіздігі
- D) Жалпылау ережелерін бұзы
- E) Шектеу ережелерін бұзы

190. Каштан ағашында орта есеппен қанша жапырақ болады?

A) 19 мың

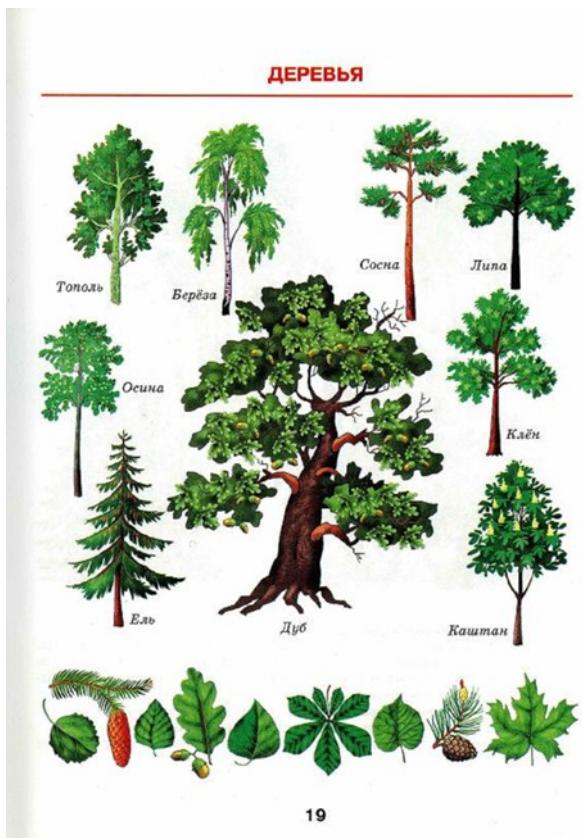
B) 18 мың

C) 20 мың

D) 10 мың

E) 15 мың

191. Теректе орта есеппен қанша жапырақ бар?

19

- A) 70 мыңнан 119 мыңға дейін
- B) 60 мыңнан 120 мыңға дейін
- C) 50 мыңнан 110 мыңға дейін
- D) 40 мыңнан 119 мыңға дейін
- E) 30 мыңнан 119 мыңға дейін

192. Онсыз адам өмірі мүмкін емес табиғи шудың шегі қай деңгейде болғаны дұрыс?

- A) Рұқсат етілген дыбыс шегі 80-85 децибел. 130 дцб. адамда ауырсыну тудырады, 150 дцб. адам тәзгісіз азап әкеледі
- B) Сыбырлаған шөп – 10 децибел
- C) Қатты сөйлеу - 60-70 децибел
- D) Көше көлігінің шуы 80-100 децибел
- E) Максималды дыбыс деңгейі 110 дБА-дан аспауы керек, ал импульстік шу үшін - 125 дБА. Тіпті кез келген октава диапазонында дыбыс қысымының деңгейі 135 дБ жоғары аймақтарда қысқа мерзімді болуға тыйым салынады

193. Дүние жүзіндегі ең үлкен кесіртке ?

- A) Комодо кесірткесі
- B) Мегалания (Varanus prisca, [син. Megalania prisca])

- C) Жасыл игуана – ұзындығы 1,5 метр, салмағы – 7 кг.
D) Қолтырауындар
E) Ұшатын айдаһар (лат. Draco) — кесірткелер тұқымдасының Оңтүстік-Шығыс Азияда мекендейтін агама тұқымдасы

194. Дүние жүзіндегі ең ірі жыртқыш қандай?

- A) Ақ аю
B) Қара қаймандар
C) Миссисипи аллигаторы
D) Қоңыр аюлар
E) Қасқырлардың үйірлері

195. Орман хайуанаттарының ішіндегі ең ірі, тұяқты жануар?

- A) Бұлан (лось)
B) Тау ешкілері
C) Зебралар
D) Ақбөкен
E) Жабайы қабандар

196. Дүние жүзіндегі ең ірі сұтқоректі жануар?

- A) Морж
B) Тангалунга
C) Антартикалық піл итбалығы (лат. Mirounga leonina)
D) Ала гиена
E) Жолақты мангуст

197. Пианиноны қандай ағаштан жасайды ?

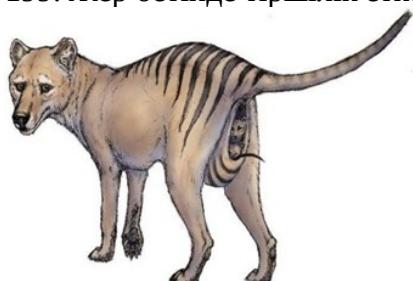
- A) Шыршадан
B) Көктеректен
C) Қайың
D) Үйеңкі
E) Емен

198. Дұние жүзіндегі ең үлкен көбелек ?

- A) Агриппина - қанатының ұзындығы 27 см.
B) Геркулес көбелегі, немесе *Coscinocera hercules* (лат. *Coscinocera hercules*) - қанаттары 27 см-ге дейін жетеді
C) *Saturnia atlas* Atlas – қанатының ұзындығы 26 см-ге дейін
D) Маактың қарлығаш құйрығы – қанаты 13,5 см-ге дейін
E) Ажал бас сұңқар көбелегі - өлшемі 46-60 мм. Қанаттары: 80-120 мм.

199. Жер бетінде тіршілік еткен қалталы хайуанаттардың ең күштісі?

- A) Тилацин
B) Алып кенгуру
C) Вирджиния опоссумы
D) Тасмания шайтаны

Е) Қызыл кенгуру

200. Ең ірі сүтқоректі жануар?

- A) Африка пілі – биіктігі 4 м, салмағы 7 тоннаға дейін
 B) Тұзды су қолтырауыны – салмағы 800 кг.
 C) финвал (*Balaenoptera physalus*), ең ірі теңіз сүтқоректісі – ұзындығы 26 метрге дейін, салмағы 80 т.
 D) Кашалот (*Physeter macrocephalus*) – үлкен тісті жыртқыш, ұзындығы 24 метрге дейін, салмағы 50 тоннаға дейін
 E) Ақ аю (*Ursus maritimus*) – салмағы 800 кг.

«Педагогика және психология» блогы бойынша тест сұрақтарының үлгілік тізімі

1. 5 жасар бала гиперактивті. Ол сабырлы іс-әрекеттермен айналыса алмайды, сабақта тыныш отырмайды, шу шығарады, басқа балаларды алаңдатады. Тәрбиеші мұндай жағдайда не істеу керек?
 - А) Тапсырманы орындаудың міндетті шарты ретінде баланың ұтқырлығын пайдалану.
 - Б) Баланың ата-анасына психологпен кеңесуді ұсыну.
 - С) Баланы бөлменің алыс бұрышындағы орындыққа отырғызу арқылы жазалау.
2. Жақында балабақшаның орта тобына Нұрлан (4 жасар) қабылданды. Бұған дейін ол балабақшаға бармаған. Көлікпен ойнап болған соң, ол оны бөлменің ортасында қалдырды. Мұндай жағдайда тәрбиеші қалай әрекет етуі керек?
 - А) Мейірімді интонациямен көлікті керек жерге, яғни ойыншықты орнына апаруды ұсыну.
 - Б) Баланы ұрып-соғу және көлікті орнына қоюды талап ету.
 - С) Балаға барлық балалардың ойнаған ойыншықтарын жинауды ұсыну.
3. 4-ші сынып, сабақта мұғалім қызды тақтаға шақырды. Қыз шықты, ал оның киімінде бірдене дұрыс емес. Мұны қыздың өзінен басқа барлығы байқады. Сыныптағы кейбіреулер күле бастады. Мұғалім не істеуі керек?
 - А) Сыныпта күлкіні тоқтау, балаларға бұл кез келген адамда болуы мүмкін екенін түсінірүү және бұл жерде қорқынышты немесе күлкілі ештеңе жоқ екенін айту.
 - Б) Өмірдің ұқсас жағдайын және басқалардың қалай әрекет еткені туралы айту.
 - С) Қызға киімді ретке келтіруді ұсыну.
4. Оқушы өзінің оқу үлгеріміне көңілі толмай, өзінің қабілетіне және материалды дұрыс түсініп, игере алатынына күмәнданады да, мұғалімге: «Сіз қалай ойлайсыз, бір күндері менің жақсы оқып кетуім мүмкін бе және сынныптағы басқа балалардан қалып кетпеймін ба? деп сұрақ қояды. Бұған мұғалім не деп жауап беруі керек?
 - А) Көп нәрсе екеуіміздің қалай жұмыс істейтінімізге байланысты.
 - Б) Шынымды айтсам, күмәнданамын.
 - С) Ата-анасына баласының сенімсіздігі туралы шағым айту.
5. Оқушы мұғалімге: «Сіз өткізетін екі сабаққа мен бармаймын, өйткені мен осы уақытта жастар ансамблінің концертіне барғым келеді (нұсқалар: достармен серуендеу, көрермен ретінде спорттық жарыстарға қатысу, мектептен үзіліс жасау)». Оған қалай жауап беру керек?
 - А) Неліктен саған мектепке барудан гөрі концертке бару (достармен серуендеу, жарысқа қатысу) қызықтырақ екенін білгім келеді.
 - Б) Осыдан жасап көр!
 - С) Сен сабақтарға немікшілікпен қарап жүрсін.
6. Сыныпқа кірген кездे мұғалімді көрген оқушы оған: «Сіз өте шаршаңқы және есептіреп тұрсыз», - дейді. Мұғалім бұған қалай жауап беруі керек?
 - А) Уайымдама, бұл біздің сабақымызға кедергі келтірмейді.
 - Б) Менің ойымша, сенің тарапынан маған мұндай ескертулер жасау өте лайықты емес.
 - С) Мен туралы уайымдама, алдымен өзінде қарап ал.
7. 1-сынып баласы үнемі дәптерге, қолдарына, партасына күрделі өрнектер салады. Ескертулерге жауап бермейді. Мұғалім не істеуі керек?

- A) Мұғалім сабақтан кейін оқушымен ақырын сөйлесуі керек. Мүмкін оның өзі не істеп жатқанын байқамауы мүмкін, мүмкін оны бір нәрсе мазалайды.
- B) Оқушының ата-анасына мәселені анықтау және түзету үшін мектеп психологына баруды ұсыну.
- C) Оқушыға тәртіптік ықпал ету шараларын қолдану.

8. Оқушы өзіне шектен тыс сенімділік танытып, мұғалімге айтады: «Егер мен қаласам, мен жасай алмайтын ештеңе жоқ. Оның ішінде мен сіз оқытатын пәнді игерудің қажеті жоқ». Бұл үшін мұғалімнің іс-әрекеті қандай болуы керек?

- A) Оған еш күмәнім жоқ, өйткені мен білемін, егер сен қаласаң, онда сенде барлығы ойдағыдай болады.
- B) Сен өзің туралы тым жақсы ойлайды екенсің!.
- C) Шамадан тыс сенімділік іске зиянын тигізеді.

9. Мұғалімнің тиісті ескертуіне жауап ретінде оқушы оқу пәнін менгеру үшін көп жұмыс істеудің қажеті жоқ екенін айтады: «Мені қабілетті адам деп санайды». Мұғалім бұған қалай жауап беруі керек?

- A) Мұны оқудағы жетістіктерімен дәлелдеу керексің, жақсы нәтижеге жету үшін оқуға көбірек күш салу керек.
- B) Бұл пікірге, қайдам, сен сәйкес келмейсің.
- C) Көптеген адамдар өздерін өте қабілетті деп санайды, бірақ олардың барлығы бірдей емес.

10. 1-сынып оқушысы дәлізде шашы жайылған, көйлегі әр жаққа шығып, дәлізде жүріп келеді. Мұғалімнің реакциясы қандай болуы керек?

- A) Өзін ретке келтіруін сұрау, өйткені оқушы ұқыпты және тартымды көрініп керек.
- B) Мұғалім оқушыны дәретханаға апарып, өзін тәртіпке келтіруге мәжбүр етуі керек.
- C) Оқушыны кімге ұқсайтынын көрсету үшін айнаға апару керек.
11. Анасы жиі шағымданады, егер бала бір нәрсені ұнатпаса, ол бірден көзіне жас алып, қалағанына қыңырлықпен жетеді. Сабақта баланың осындағы мінез-құлқын кездестіргендे қалай әрекет етесіз?
- A) Балаға көңіл бөлемін, оны тыңдалап және эмоцияларды білдірудің басқа жолдарын табуға көмектесемін (суреттер, ойындар, әңгіме арқылы).
- B) Баламен мұндай мінез-құлқықа жол бермеу туралы байыпты сөйлесемін.
- C) Баланы истерикалық мінез-құлқы үшін жазалаймын.

12. Кейбір оқушылар мектеп тазалаушысының жұмысына немікұрайлы қарайды, әдейі қоқыс тастайды және құрметтемейді. Бұл жағдайда мұғалімнің іс-әрекеті қандай болуы керек?

- A) Оқушыларға кез келген жұмыс құрметтелетінін, сондықтан тазалықшыға құрметпен қарau керек екенін түсіндіру, өйткені ол оларға және мектептің тазалығына қамқорлық жасайды.
- B) Жұмыс бағаланбаған кезде, олардың осы іс-әрекетті сезіну үшін шәкірттерді тазалаушының орнына тазалауға мәжбүрлеу.
- C) Оқушылардың ата-аналарын директорға шақыру. Тәрбие мен шаралар қабылдаудағы кемшіліктер туралы әңгіме жүргізу.

13. 2-сыныптың «үздік оқушысының» партасы, партасының асты және партасының айналасы үнемі шашылып жатады. Үйдегі жағдайда осындаі. Мұндай жағдайда ата-аналар мен мұғалімдер не істеуі керек?

- А) Ата-аналарға оқушыны тазалықта тарту, көмектесу және оны тәртіпке келтіру туралы кеңес беру.
- Б) Үзілісте қызды жұмыс орнын тазалауға мәжбүрлеу.
- С) Бүкіл сыйнапта қызды ұятқа қалдыру және оны тәртіпке ынталандыру үшін ескертулер жасау.

14. Сынып жетекшісінің ұялы телефонына оқушылар мен олардың ата - аналары жиі қоңырау шала бастағаннан кейін, мұғалім сабактан кейін телефонды өшіруге шешім қабылдады, өйткені барлық мәселелер жұмыс уақытында шешілуі керек, ал сабактан кейін бұл әркімнің жеке уақыты. Сіз бұл жағдайда қалай әрекет етер едіңіз?

- А) Шұғыл қажеттілік жағдайында мұғалім әрқашан байланыста болуы керек. Бірақ ата-аналар мен оқушылар мұны теріс пайдаланбауы керек.
- Б) Мұғалім де адам және оның өз өмірі болуы керек. Барлық мәселелер мұғалімнің мектепте өткізетін уақытында шешілуі керек.
- С) Мұғалім телефонды өшіруге немесе жеке уақытында қоңырауларға жауап бермеуге құқылы.

15. Оқушының ұялашқытының біле отырып, мұғалім ескерту жасайды: «Қазір сұраймын. Дайындал. Міне, өзің жеке шеше алатын мәтін». Ол қызға оқуы керек мәтіні бар карта береді. Оқушының ұялашқытыңы жеңуге, ойларын жинауға уақыты бар. Мұғалім бұл тақырып бойынша көбісіне ынталандыру бағасын қойған, бірақ бұл оқушыда әлі баға жоқ. Қыз өте қозғыш, оған оқу оңай емес.

Мұғалім дұрыс әрекет жасады ма?

- А) Мұғалім дұрыс жасады, өйткені оқушы тапсырмаға алдын-ала дайындала алады, ұят пен қысылууды жеңеді.
- Б) Мұғалім дұрыс жасамады. Барлық оқушыларға бірыңғай талаптар қойылуы керек. Қыз өз кешендерімен дербес күресуі керек.
- С) Мұғалім нақты оқушыға назар аудармауы керек. Егер баланың өзін-өзі реттеуде проблемалары болса, ата-аналарға психологпен кеңесуге ұсыныс беру керек.

16. Сіз өзіңіздің сыйнабынызда балалар соғысушы топтарға бөлінгеніне назар аудардыңыз. Топтардың қарсыласуы барлық дерлік көрінеді және күрделі мәселеге айналу қаупі бар. Топ басшысы мен сыйнап белсендісі жағдайды жеңе алмайды. Дүшпандық тіпті сабактарда да көрінеді. Сіздің әрекетіңіз?

- А) Оқушылармен сөйлесу және жанжалдың себебін анықтау, ымыраға келу және мәселені шешу қажет.
- Б) Топтасу жетекшілерін мектептен шығару.
- С) Участекелік инспектормен кездесу өткізу.

17. Сіздің сыйнаптағы оқушы оны басқа сыйнапқа ауыстыруын сұрайды, оны ешкім түсінбейді, бәрі ренжітеді және сізде. Сіздің әрекетіңіз.

- А) Оқушының басқа сыйнапқа ауысу себебін тыңдалап, мәселені шешуге тырысу керек.
- Б) Оқушыны оның өтініші бойынша басқа сыйнапқа ауыстыру керек.
- С) Ата-аналарға баланы басқа мектепке ауыстыруды ұсыну керек.

18. 4-сынып оқушысы досымен сабакта үнемі алаңдап отырды. Мұғалім мұны байқап, жауап берген оқушының сөзін бөліп, оқушыдан дереу жауап беруді сұрады. Қыз шатастырмады, сабактың материалын өте мұқият баяндады, жауапта қосымша әдебиеттерден алынған мәліметтерді қолданды. Бірақ мұғалім тек қатты ашуланып, оған «қанағаттанарлық» баға қойды, мұны қыздың сабакта сөйлескенімен түсіндірді. Мұғалімнің іс-әрекетін бағалаңыз.

- А) Мұғалімге тек білім сапасы үшін баға қою керек. Болашақта мұндай жағдайларды болдырмау үшін қызға көбірек тапсырмалар беру керек, өйткені бала мұғалімнің бүкіл сыныпқа ұсынатын нәрселерін тез және оңай игереді.
- Б) Мұғалім дұрыс әрекет етті және сабақта сөйлескені үшін қызды жазалауы керек еді.
- С) Мұғалім қызды сыныптан шығарып жіберуі керек еді.

19. Мұғалімнің жұмыс үстелінде әрқашан бірдене табу қыын, ал мұғалім оны шығармашылық тәртіпсіздік деп санайды. Мұғалім бұл туралы ескертулерге жауап бермейді. Оның іс-әрекеті дұрыс па?

- А) Мұғалімдікі дұрыс емес, өйткені ол жұмыс орнындағы мұндай тәртіпсіздік қалыпты жағдай деп санайтын балаларға жаман үлгі көрсетеді.
- Б) Мұғалімдікі дұрыс емес, өйткені оған мұндай тәртіпсіздіктен бірдене табу қыын.
- С) Мұғалімдікі дұрыс, өйткені бұл оның жұмыс үстелі және ол оған өте ыңғайлы.

20. Сыныпта ешкімге қызық емес, тыныш, байқалмайтын, балалардың ешқайсысымен дос болуға ұмтылмайтын бала бар. Сырттан қарағанда, бұл позиция оған өте қолайлы болып көрінуі мүмкін. Мұғалім оны жалғыз қалдыруы керек пе немесе?

- А) Оған жақсы жағынан ашылатын жағдай жасау керек.
- Б) Оны басқа сыныпқа аудиностыру керек.
- С) Мұғалім балалар арасындағы қарым-қатынасқа араласпауы керек.

21. Оқушы үнемі үй тапсырмасын орындалмай келеді. Мұғалім оған күнделік пен журналға үнемі екі қояды. Бірде мұғалім: «Сәкен, журналда сенде барлығы екі, ал бүгін саған тағы екі деген баға қоямын, үй тапсырмасын орындағанға дейін солай болады», - деді. Оқушы оған: «Ал, қойыныз!» – деді. Мұғалім қандай шешім қабылдауы керек?

- А) Оқушыны сабақтан кейін қалдыру және оқушының мінезд-құлқының себебін анықтау керек.
- Б) Екі деген бағаны қоюды жалғастыру.
- С) Үй тапсырмасының орындалуын бақылау үшін ата-аналармен сөйлесу керек.

22. Бір баламен сыныптағы барлық оқушылар бір партада отырудан бас тартады, егер оқушыларды мәжбүрлі түрде бір партада отырғызыса, олар оны жақтырмай, ол баламен отырғысы келмей түрлерін бұзып отырады. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

- А) Балалармен әнгіме жүргізіп, оларға бір-бірімізге төзімділік танытуымыз керек екенін түсіндіру қажет.
- Б) Мұғалім оқушылар арасындағы қарым-қатынасқа араласпауы керек.
- С) Барлығы немікшілікпен қарайтын оқушыны басқа сыныпқа аудиностыру керек.

23. Сабақтан кейін бірінші сынып оқушысы мұғалімге қатты ұялып келіп; Мұғалім, өтініш маған Айнұрдың телефон нөмірін беріңізші, - дейді.

- Димаш, саған не үшін керек?
- Көзін төмен қаратып, бала сыныптастын қатты ұнататынын мойындаиды және онымен мектепте сөйлесуге батылы бармайтындығын айтады. Мүмкін телефон арқылы жүзеге асар? - дейді. – Мұғалім мұндай жағдайда істеу керек?
- А) Келесі сабақтан бастап бұл баланы ол ұнататын қызбен кез-келген сұлтаумен отырғызып керек (мысалы, ол соңғы партадан жақсы көрмейді деп, егер қыз алдынғы қатарда отырса).
- Б) Балаға сізде оның телефоны жоқ екенін айту, бірақ балаға көмектесуге тырысамын деп айтуды керек.
- С) Тәрбиелік әнгіме жүргізу, мұғалімнен нөмір сұраудан ұялуы керек екенін түсіндіру.

24. Сыныпта әлсіз бала бар, ал балалар физикалық және психологиялық түрғыдан дамымаған баланы мазақ ету мүмкіндігін жіберіп алмайды. Мұғалім оны тақтаға шақырғанда, ол бәрі оның жауабына қүледі деп қорқып, жауап беруге уялып, қысылып тұрады. Мұғалім тек күрсініп, оған «қанағаттанарлықсыз» деген баға қояды. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

A) Көбінесе ол оқушыны әр түрлі балалармен жүптасып партага отырғызу керек, сонда олар шеттетілген оқушымен жақсы танысып араласады.

B) Бұл оқушыны басқа сыныпқа ауыстыру қажет.

C) Ештеңе болмағандай, сабакты жалғастыру керек.

25. Сабакта соңғы қатардан оқушылар бір-біріне жазбаны беріп отырады. Оқушылар оны үнсіз оқиды, тәбеле қарап, қүледі, содан кейін олар жазбаны мұғалімнен жасырмай әрі қарай жібереді. Мұғалім жазбаны көреді, оны алғып қояды, жазбаны ашса «тәбеле қара» деген жазуды көреді. Мұғалім тәбеле қарайды, осы уақытта бүкіл сыйып қүледі. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

A) Мұғалім жауап ретінде оқушылармен әзілдесіп бірге құле алады. Бұл балалар мен мұғалім арасындағы қарым-қатынасты нығайтады.

B) Сабакқа кедергі келтіргендер оқушылардың ата-аналарын мектепке шақырады.

C) Бұл идеяның бастамашысы кім екенін анықтайды және ол оқушыға жаман баға қояды.

26. Қазақ тілі бойынша кезекті диктанттан кейін бір оқушы қателерді тексеру үшін екіншісінен дәптер сұрады. Оқушы мұғалімнің диктантта екі оқушы да бірдей қателіктер жібергенін және бірінші оқушыға жоғары балл, ал оған төмен балл қойғанын көреді. Оқушы мұғалімге дәптерлермен келіп, бұл туралы сұрайды. Мұғалім басқа оқушының қателігінің маңыздылығын ескермегенімен келіседі және оған да төмен балл қояды. Мұғалім дұрыс әрекет жасады ма?

A) Мұғалім дұрыс жасады, адам өз қателігін мойындағы алуы керек, мұғалім де қателесуі мүмкін.

B) Мұғалім дұрыс әрекет жасамады, ол бағаны түзетуі керек емес еді.

C) Мұғалім дұрыс әрекет жасамады, мұғалім балаларға өзінің қателігін көрсетуге жол бермеуі керек.

27. Оқушы үнемі баға қоятын кезде мұғаліммен бағаға таласып отырады. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

A) Мұғалім оқушыға оның сабакты бағалау критерийлерін ұсынуы керек.

B) Оқушыға оған бағынбағаны үшін ескерту жасау керек.

C) Оқушының өзін-өзі реттеуінің жеткіліксіздігі туралы ата-анасымен әңгіме жүргізу керек.

28. Оқушы сабакта жауап береді. Ол материалды біледі, бірақ ол сабакты айтып жеткізе алмайды; оқушы өз жауабымен басқа оқушыларды құлдіреді. Оқушы өзіне риза болып сабак айтуды жалғастыра береді. Оған «4» қойылғанда, ол не үшін екенін түсінбейді: ол сабакта жауап берді, мұғалім оған құлімсіреді, демек, оған жауап ұнады, - деп ойлайды. Мұғалім оның көптеген қателіктер жібергенін айтады. Қалған оқушылар оны қолдып, «5» қоюды өтінеді, бірақ мұғалім өз пікірінде қалды. Бала ренжіді. Неліктен бұл жағдай пайда болды, оны қалай түзетуге болады?

A) Мұғалім оқушы жіберген қателіктерді атап, оларды айту керек, сонда мұғалім оқушыларда дұрыс емес пікір қалдырмаіды.

B) Мұғалім оқушыны тыныштандырып, бағалар тек формальдылық екенін, адамдардың өмірінде маңызды емес екенін түсіндіруі керек.

C) Мұғалім оқушыға есеп беруге міндетті емес, ол оқу процесінің жалғыз жетекшісі болып есептеледі.

29. Тәжірибесі мол болған, құрметті ұстаз сыныпқа кіріп, тақтада өзінің карикатурасын көреді. Ол мәнерлі және құлқілі болып салынған. Сынып мұғалімнің реакциясын үнсіз күтеді. Мұғалім карикатураға қызығушылықпен қарап: «Өте жақсы салынғандықтан, өшіріп тастағаным үшін кешірім сұраймын. Суретші мына портретті үйде, қағазға салып, маған әкелсін. Мен дарынды карикатуристті бағалаймын». Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Мұғалімнің бұл іс-әрекеті (өзін ұстаяу) балаларға жағымды әсер етеді. Олар болашақта түрлі өмірлік жағдайларда дұрыс жауап беруді және басқа адамдардың еңбегі мен күшігерін құрметтеуді үйренеді.

Б) Мұғалім оқушының ата-анасын мектепке шақыру керек.

С) Карикатура суретшісін тақтаға шығарып, оны ренжітетіндей және ұятқа қалдыратындағы өзінің портретін салу керек.

30. Сурет мұғалімі оқушыларына екі сурет көрсетіп, қайсысы көбірек ұнайтынын айтуды өтінді. Он екі жасар Әлихан ұзақ ойланды. Мұғалім: «Уақыттың аз. Сенің ақылың барғой, соны пайдалан» - дейді. Ұяттан қызарған баланы отырғызған мұғалім сыныптастарының достық құлқісімен сабақты жалғастырды. Мұғалімнің әрекетіне түсініктеме беріңіз.

А) Даны ұстаз шәкіртін кемсітуге жол бермей, сабақ барысын дұрыс бағытқа бағыттай отырып, шәкіртінің ерекшеліктерін біліп, ескеру жасады.

Б) Мұғалім дұрыс жасады, ол Әлиханға уақыт аз екенін ескертті.

С) Осы оқушының мысалында енді барлық балалар мұғалімнің сұрағына тезірек жауап береді. Мұғалім тарапынан қорқынышты ештеңе болған жоқ.

31. Оқушы сабаққа жасырын диктофон алғып келеді, өйткені оның анысы баласының бағаларын мұғалім төмendetіп жүргеніне сенімді. Мұғалім диктофон туралы кездейсоқ біледі. Мұғалімге қалай жауап беру керек?

А) Диктофонды өшіруді және алғып тастауды сұрану керек. Сонымен қатар педагог әрқашан баланы қолдауын сезіну үшін анысымен сөйлесу керек.

Б) Диктофонды алғып қойып, баланың анысын мектепке шақыру.

С) Оқушының анысына түсініктеме беріңіз, қателіктер бойынша жұмысты қалай жақсы орындау керектігін көрсетіңіз.

32. Мұғалім оқушыға тапсырма береді, ал ол тапсырманы орындағысы келмейді және сонымен бірге: «Мен мұны істегім келмейді! - дейді». Мұғалімнің әрекеттері:

А) Мұғалім мұндай реакцияның себебін анықтап, оқушыны тыңдал, бұл тапсырманы орындау қажет екенін дәлелдеуге тырысуы керек.

Б) Оқушыны тақтаға шақырып, тоқсанға нашар баға қоюмен қорқытады.

С) Күнделігіне екі қойып, ата-анасын шақыру керек.

33. Оқушы үзіліс кезінде дәлізде жүгіріп өтіп, мұғалімінен әділетсіз, қатал ескерту алды. Бала қатты ренжіді және сабақ барысында мұғалімнің тақырыпқа баланысты қойған сұрақтарына жауап беруден бас тартты. Сіздің ойыңызша, бұл жағдайда мұғалім өзін қалай ұстаяу керек?

А) Сабақта мұғалім бұл жағдайға мән бермей, сабақты жалғастыру керек, бірақ сабақтан кейін оқушымен мектепте өзін қалай ұстаяу керектігі туралы достық түрде әңгімелесуі мүмкін.

Б) Басқа оқушыларға да тиісті болу үшін сабақта бүкіл сыныпта оқушыға қайталап ескерту жасау керек.

С) Мұғалім оқушының ата-анасымен оның жағымсыз мінез-құлқы туралы әңгіме жүргізуі керек.

34. Оқушы мұғалімге бұл пән (математика) оның өмірінде пайдалы емес екенін және оны оқығысы келмейтінін айтады. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

А) Өмірден алынған мысалдарды қолдана отырып, оқушыға математиканың өмірде қажет екенін және онсыз, кем дегенде, ол жай ғана аттестат алмайтынын түсіндіру керек.

Б) Оқушыны ұрысу керек, өйткені ол барлық пәндерді оқуға міндетті.

С) Ата-анасына шақырып, балаға дұрыс тәрбие беруі үшін шағымдану керек.

35. Қыз, 6 жаста. Үш жасынан бастап хореографиялық үйірмеге, 5 жасынан вокалды және театр студиясына барады. Сахнада жиі өнер көрсетеді, түрлі байқауларға қатысады. Кезекті қойылымның алдында ол: «Мен сахнада талай рет өнер көрсеткендіктен, спектакльде түлкінің рөлін сенен де жақсы ойнай аламын, бірақ сен ойнай алмайсың» деп басқа қыздарды төмендетуге тырысады. Қыздар оған мойынсұнбай, мұғалімнен келіп сұрайды. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

А) Көркем шығарма кейіпкерлерінің мінез-құлқының жағымсыз жақтарын талдап (мақтану, алдау, жолдастарын ренжіту және т.б.) қызben әңгіме жүргізу, және басқа қыздар да осы рөлді ойнағысы келетінін түсіндіру. Бұл рөлді кезекпен ойнауды ұсыну.

Б) Қызды қолдау керек, өйткені одан лайықты ешкімді көріп тұрған жоқ.

С) Ешкіммен кеңеспей, рөлдерді бөлесіз және бүкіл процесте шешуші және басты нәрсе сіз екеніңізді түсіндіресіз.

36. Бала, 7 жаста. Бала кезінен модельдеуге, сурет салуға, дизайнға қызығушылық танытады. Суретті жақсы салады, мұсіндейді, ерекше дизайн жасайды, қиялдайды. Мұғалімнің баланы өнер студиясына беру туралы ұсынысына ата-анасы баланың спортпен шұғылдануы керек деп шешіп, бас тартты. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

А) Ата-анаға қосымша білім алуды таңдағанда баланың пікірін ескеруді ұсыну, сонда бала оған ұсынылатын іс-әрекетке құмар болады, мотивацияға ие болуы керек екенін түсіндіру керек.

Б) Ата-аналарға баланы қай үйірмеге беру керектігін өздері шешсін.

С) Ата-анаға демалыс күндері бүкіл отбасымен спортпен айналысуға кеңес беріңіз.

37. Орта топтағы балалар кешке серуендеуге жиналады. Рамазан мен Луизаның киім шкафтары жақын орналасқан, балалар ұрысып, бір-біріне кедергі жасайды. Жағдайды шешу үшін мұғалім балаларға ынғайлы болу үшін орындықты жылжытып береді, бірақ балалар ұрысуды жалғастырып, бір-біріне кедергі жасайды. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

А) Рамазанға нағыз джентльмен ретінде қызға жол беруді ұсыну керек. Нағыз ер адамдар әрқашан осылай жасайды деп айту керек.

Б) Балаларды серуендеуге шығармай, топта қалдыру керек.

С) Ата-аналарына шағымдану керек.

38. Жазда балалар ата-аналарын ойын алаңында қарсы алады. Омар мен Индира жүгіріп келе жатып бір-біріне соқтығысады. Индира жылап мұғалімге жақындал, Омардың ұрғанын айтады. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Тыныштандырып, балалардың көңіліне қарап, ойындар кезінде қауіпсіздік ережелерін тағы бір рет еске түсіру керек.

Б) Екеуін де жазалау керек және ата-анасының келуімен екеуіне шағымдану керек.

С) Бұл жағдайға мән бермеуі керек, балалар өз мәселелерін өздері шешуі тиіс.

39. Баланың есте сақтау қабілеті өте жақсы, сондықтан ол ақпаратты, өлеңдерді, әндерді оңай есте сақтай алады. Мереке кезінде бала өз рөлін ойнай отырып, сонымен қатар ол

басқа балалардың рөлдерін ойнап, басқа балалар өз рөлін ойнауына кедергі келтіреді және мерекені бұзады. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Балаға ерекше рөл беру керек, мысалы: сүфлер. «Сенің міндетің: мереке барысында балалар өз сөздерін ұмытпаудың қамтамасыз етуін қадағалап отыр. Егер бала ұмытып кетсе, сен оған көмектесесін».

Б) Баланы басқаларға кедергі бермеу үшін қатты ұрысу керек.

С) Бұл баланы мерекеге қатысадан шеттету.

40. Сабақ барысында 4-сынып оқушысы мұғалімнің «отбасы ағашының» суретін салу тапсырмасына жауап ретінде: «Мен шіріген діңгектерді салуды білмеймін», - деді.

Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Бала жағдайы тәмен отбасынан болуы мүмкін. Баламен сөйлесіп, психологпен кеңескен жөн.

Б) Егер бала «отбасы ағашын» салудан үзілді-кесілді бас тартса, сіз оған басқа үқсас тапсырма ұсына аласыз.

С) Кәмелетке толмағандардың істері жөніндегі комиссиямен бірлесіп, профилактикалық әңгіме жүргізе отырып, отбасына рейд ұйымдастыру.

41. Қоңырау соғылды. Сіз сабақты бастадыңыз. Он минут өтті. Бір оқушы рұқсатсыз немесе кешірімсіз сыныпқа кіріп, партасына отырды. Сіздің әрекеттеріңіз?

А) Кешігу себебін анықтаймын.

Б) Мен оны сабақтан қуып жіберемін.

С) Ескерту жасап, ата-аналарды шақырамын.

42. Сыныптағы баланың басқа оқушымен тәбелесіп, сыныпта әбігерге түскенін көрдіңіз. Сіздің әрекеттеріңіз?

А) Әр оқушымен жеке сөйлесемін, тәбелестің себебін біліп, татуластыруға тырысамын.

Б) Өз мәселелерін өздері шешуге мүмкіндік беремін.

С) Мен ата-анамды мектепке шақырамын.

43. Мұғалім оқушыға тапсырма береді, ол орындаудан бас тартады. Сіздің әрекеттеріңіз?

А) Бас тарту себебін анықтап, нұсқа ретінде жеке тапсырма беру.

Б) Оқушыны сыныптан шығару.

С) «Қанағаттанарлықсыз» деген баға.

44. Соңғы сабақты аяқтай отырып, мұғалім кезекшілердің қалуын сұрап, сыныпты (аудиторияны) жинауды сұрайды. Кезекшілер сабақтан кейін бірден (жаттығуға, өнер мектебіне және т.б.) бос емес деген сұлтаумен бас тартады. Мұғалім талап қояды. Жанжал туындал жатыр. Не істеу керек?

А) Мұғалім кезекші персоналмен сөйлесіп, өз міндеттерін орындаудың маңыздылығын түсіндіреді және ымыраға келуді ұсынады, мысалы, тазалаудың басқа уақытын белгілеу немесе азғана кешігу туралы жаттықтырушымен келісу.

Б) Мұғалім өз ұстанымын талап етеді және мектеп тәртібін бұзғаны үшін жазалаумен қорқыттып, міндеттерін дереу орындауды талап етеді.

С) Мұғалім бұл уақытты сабақтан кейін қолы бос емес басқа оқушыларға жүктей отырып, кезекшілерді тазалаудан босатады.

45. Сіз сыннып жетекшісіз. Оқушылардың бірі сабаққа деген қызығушылығын жоғалтты. Күнделікте кейбір пәндер бойынша үлгерім тәмендеген. Сіздің әрекеттеріңіз?

А) Оқушымен әңгімелесіп, үлгерімінің тәмендеуінің себебін анықтаймын. Оқушыға білім алу қажеттілігін сезінуге көмектесемін, өз жетістіктері үшін жауапкершілікті дамытуға ықпал етемін, өзін-өзі оң бағалау арқылы оқушыға қолдау көрсетемін.

- В) Ата-аналарға үлгермейтін пәндер бойынша репетитор жалдауды ұсынамын.
С) Мен ештең істемеймін, өзі қалағандай оқысын.

46. Мұғалімге оқушының сабақта өзін ұстасуы ұнамайды: жігіт қыбырлап отыр, аяғы партаның астында созылып жатыр. Мұғалім ескерту жасап, оның тік отыруын сұрайды. Оқушы мұғалімнің өтінішін елемейді және сол қалпында қалады. Жанжал туындал жатыр. Қалған оқушылар оны дауласпауға, дұрыс отыруға көндіреді. Келесі кезекте мұғалім оқушыға оның тәрбиесіз, дөрекі, қыңыр жігіт екенін айтып, сөгіс айтады. Оқушы орнынан тұрып, сыныптан шығады. Мұғалім не істеу керек?

А) Мұғалім сабақтан кейін оқушымен жеке әнгіме жүргізіп, оның мінез-құлқының себебін анықтап, мінез-құлқы өрежелерін сақтаудың және оқушыларға және мұғалімге құрмет көрсетудің маңыздылығын түсіндіреді.

Ә) Мұғалім оқушының бағынбағаны үшін тәртіптік жаза қолданамын деп қорқыта отырып, дереу сыныпқа қайтып, сабақты дұрыс қалыпта жалғастыруды талап етеді.

С) Мұғалім оқушының мінез-құлқын елемейді, одан әрі жанжал болмас үшін сабақты жалғастырады.

47. Сіздің сыныбыңыздың оқушысы мектепке (дene шынықтыру сабағынан басқа) сабаққа киуге рұқсат етілмеген спорттық киіммен келді. Сіз не істейсіз?

А) Ерекше жағдай ретінде мен сізге бір күнге спорттық форма киуге рұқсат етемін, бірақ мектеп өрежесіне сәйкес мұнданай киім үлгісіне тыйым салынғанын ескертемін.

Ә) Мектеп тәртібінің бұзылуына байланысты мен оқушыны үйіне киім ауыстыруға жіберемін.

С) Мен оқушының киім үлгісіне мән бермеймін.

48. Сіз команданы 7, 8, 9 сынып оқушыларынан спорттық жарыстарға дайындаудыңыз.

Жаттығу кезінде сіз оларға командада жақсы жұмыс істейтінін және жұлделі орынға ие бола алатындығын айттыңыз. Бірақ сіздің командаңыз соңғы орынға шықты. Сіздің әрекеттеріңіз?

А) Жарыстарды талдап, талқылаймын және балалармен бірге жаттығу жоспарын құрамын.

Б) женіліске себеп болған балаларды командадан шығарамын.

С) мен балаларды тыныштандырып, бастысы женіс емес, қатысу екенін айтамын.

49. Бесінші сынып оқушысы Ахмет өлеңдерді жақсы жаттамайды. Тақтаға шыққаннан кейін ол есенгіреп, бір-екі сөз айтып тоқтады. Сіз оның үялшақ екенін білесіз. Бұл жағдайда сіздің әрекеттеріңіз?

А) Ахметті тыңдай отырып, келесі жолы жақсырақ дайындалатынына мақтап, сенім білдіремін.

Б) Барлық тапсырмалар толық орындалу керек, әйтпесе оқу үлгериімі төмендейтінін түсіндіремін.

С) Өлеңді үйрену үшін сабақтан кейін қалдырамын.

50. Мұғалім жаңа тақырыпты түсіндіреді. Оқушылар мұғалімді тыңдамай, алаңдап, шу шығарады. Мұнданай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Пікір айтып, сабақты жалғастыру керек.

Б) Сізді алаңдатпау керек.

С) Өз бетінше оқуға жаңа тақырып беру.

51. Оқушылар қазақ тілі сабағына еш дайындықсыз келді. Мұғалім өзін қалай ұстасуы керек?

А) Оқушылардың дайындықсыз болуының себебін анықтау керек.

- В) Директордың оқу ісі жөніндегі орынбасарына арыз жазу керек.
С) Өтілген тақырып бойынша тест жұмысын орындауға тапсырма беру.

52. Сабақта бірінші топтың оқушылары белсенді, көңілді, бірақ екі қызы ештеңеге қатыспайды, ештеңе істегісі келмейді. Жағдайға мұғалімнің реакциясы?
А) Қыздарды белсенді талқылауға, содан кейін баға қоюға тарту.
Б) Оларды басқа топқа аудистыру.
С) Қызықты тәрбиелік іс-шараны ұйымдастыру және өткізу.
53. Сынып жетекшісінің ескертулерінен кейін жасөспірім есікті қатты жауып, сыныптан шығады. Мұндай жағдайда сынып жетекшісі өзін қалай ұстауды керек?
А) келесі күні жасөспіріммен әңгімелесу, оған сынды есту әрқашан жағымды емес екенін, бірақ кейде пайдалы болуы мүмкін екенін, сындарлы ескертулер өсу мен дамуға мүмкіндік беретінін түсіндіру.
Б) жасөспірімге оның мінез-құлқы оқу үлгеріміне әсер етуі мүмкін екенін ескерту.
С) ештеңе болмағандай көріну.
54. Мұғалім бір оқушының сабаққа жиі назар аудармайтынын және сабақ барысынан шектеліп, бір нәрсені ойлайтынын, қиялдайтынын байқайды. Мұғалім не істеуі керек?
А) сабаққа деген немқұрайлылығын анықтау үшін оқушымен жеке сөйлесу.
Б) оқушының жағдайына назар аудармау.
С) сыныптастарынан оқушының бұл мінез-құлқының себебі туралы сұрау.
55. Оқушы сыныптағы мінез-құлқы ережелерін бұзды. Мұғалім оған: "Күнделігінді әкел!" Оқушы күнделігін үйде ұмытып кеткенін айтты. Бұл жағдайда мұғалімнің әрекеті?
А) бүгін ерекше жағдай жасап жатырмыз деп айтту, бірақ болашақта ол мұқият және жаупкершілікті сезінүі керек.
Б) күнделік емес, басын үйде қалдырған дұрыс деп айтту.
С) оқушының портфолиосын күнделікке тексеріңіз.
56. Бала жақсы оқиды, бірақ оның партасында әрдайым оқулықтардың жанында ойыншықтар, бояу беттері, сүйікті кітаптар болады. Ол бәрін бір уақытта жасайды: үйренеді және ойнайды. Мұғалім не істеуі керек?
А) балаға күрделілігі жоғары тапсырмалар беру керек, оларды орындау одан жоғары назар аударуды талап етеді.
Б) ойыншықтарды, бояу беттерін, кітаптарды алып, баланы ұрысыңыз.
С) сабақ басталар алдында баланың портфелин бөгде заттардың бар-жоғын тексеруге міндетті.
57. Ұзартылған күн тобында баланың түскі асқа ақшасы жоқ болып шықты. Мектеп оқушысы анасының ақша беруді ұмытып кеткенін айтады. Бұл жағдайда не істеу керек?
А) Ата-анансына хабарласып, мән-жайды түсіндіріп, түскі асқа қарызға ақша алып, баланы тамақтандыруды ұсыну керек. Бала күннің жартысы аш бола алмайды.
Б) Баланы асханаға басқа балалардан бөлек орналастырып, түскі ассыз кету.
С) Балаларды түскі аспен бөлісуге шақыру.
58. Баставуыш сынып оқушысы мұғалімнің ескертүіне кенеттен келесідей жауап береді: ол қолдарын сермен, мұғаліммен төбелесе бастайды. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?
А) Баладан алыстанап, баланың назарын аудару үшін сабырлы дауыспен айттып, оған сыныптағы оқушылардың мінез-құлқы ережелерін түсіндіріңіз.
Б) дәл осылай жауап беріңіз.

C) Ата-аналарға психотерапевтпен кеңесу ұсынылады.

59. Оқушылардың бірі әрқашан үй тапсырмасын орындамайды. Мұғалім оның неге дайын емес екенін сұрағанда, ол жылап жіберді. Мұғалімнің әрекеті?

A) Оқушымен сырласып, себебін анықтау.

Ә) Оқушының достарымен сөйлесіп, себебін анықтау.

C) Оқушыға үй тапсырмасын орындауға көмектесу.

60. Сіздің сыныбыныңдағы баланың өмірге деген көзқарасы басқаша. Төбелеседі, жаман сөздер айтады, дөрекі, күш қолданады. Ол сіздің ескертулеріңізге жауап беріп, әкесінің үнемі осылай істеуін талап етеді. Сіздің әрекетіңіз?

A) Мен ата-анаммен сөйлесіп, жағдайды түзетуге тырысамын.

B) Басқа балалармен сөйлесіп, оны «жазалауды» сұраймын.

C) Мен мән бермеймін, оның өмірде өз ұстанымдары бар.

61. Өте жақсы оқитын оқушы қызыға мұғалім нашар баға қойды. Оған басқа дайындығы жоқ сыныптастарына қолдау көрсету үшін жауап беруден бас тартқаны себеп болды. Оның ашулы әкесі мектепке келіп, өз наразылығын білдіріп, мұғалімнен осы ісі үшін түсініктеме талап етеді. Осы жағдайда мұғалімнің әрекеті?

A) Мәселені шешуге тырысу. Қыздың әкесіне бұл баға оның жалпы үлгеріміне әсер етпейтінін түсіндіру.

B) Қыздың әкесімен сөйлесуден бас тарту, оны директордың қатысуымен шешуді ұсыну.

C) Әкесінің ашуын келтірмеу үшін қыздың бағасын түзету.

62. Сіз бастауыш сынып мұғаліміңіз. Оқушылармен алғашқы кездесуді жоспарлаңыз.

A) Оқушылардың қызығушылықтары мен жетістіктерін анықтау арқылы таныстыруды үйімдастырамын.

Ә) Бірінші кездесуге жоспар құрамын.

C) Мен өз жетістіктерім туралы айтып беремін.

63. Сіздің оқушының оқуға қызығушылық танытпайды және сабак үстінде үнемі аланғап, сабакқа зейін қоя алдмайды. Сіздің әрекетіңіз?

A) Оқуға қызығушылығын арттыратын технологиялар мен әдіс-тәсілдерді пайдалана отырып, жеке оқу жоспарын құрамын.

B) Ата-аналарға баласына кітап оқуға көбірек уақыт бөлуді ұсынамын.

C) Оның іс-әрекетін елемей, сабакты жалғастырамын.

64. Сіздің оқушының математикадан қиналады және сабакта өзін сенімсіз сезінеді. Оған қалай көмектесе аласыз?

A) Оның математиканы менгерудегі қыындықтарын анықтау, оның қажеттіліктері мен білім деңгейін ескере отырып, жеке жоспар құрамын.

B) Мектептен кейін қосымша ақылы математика сабактарын үйімдастырамын.

C) Оның қыындықтарына мән бермеймін.

65. Сіздің сыныбының өте шулы, сабак барысында оқушылардың назарын аудару сізге қыындық туғызады. Сіздің әрекетіңіз қандай болар еді?

A) Оқушыларды қызықты, интерактивті әрекеттермен қызықтыруға тырысасыз.

Ә) Мінез-құлқық ережелері туралы әңгімелесесіз.

C) Сабакта іс-әрекеті үшін жазалау жүйесін енгізесіз.

66. 1 қыркүйекте бірінші сыныптағы бірнеше балаға мерекелік шарлар жетіспеді. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

- A) Бірінші қыркүйекке дейін мұғалім әдегте сыныптың тізімін біледі, ал мұғалімде осындай жағдайда (шар жарылғанда, дәл бірінші қыркүйекте жаңа оқушы келуі мүмкін және т.б.) артық шарлар болуы керек.
Б) Басқа сынып мұғалімдерінен сұрау, мүмкін оларда артық шар бар шығар.
С) Мәселені ата-анасымен бірлесіп шешу (барып сатып алу).

67. Мектеп асханасында қыздар теледидардағы жүлдізды кумирлері сияқты қатаң диета ұстанатынын айтып, тамақтан бірнеше рет бас тартады. Мұндай жағдайда мұғалімнің әрекеті қандай болуы керек?

- A) Салауатты өмір салты туралы тәрбиелік мәні бар әңгіме, өз деңсаулығына дұрыс көзқарас қалыптастыруға бағытталған ойын түрінде сабақтан тыс іс-шара өткізу, мотивациялық бейнероликтер көрсету.
Б) Оқушыларға өздеріне басқаларды кумир санауға болмайтынын түсіндіру.
С) Ата-аналармен балаларының дұрыс емес көзқарастары туралы әңгімелесу.

68. Өзін-өзі бағалауы тәмен, үлгермей қалудан қорқатын оқушыға қандай көмек көрсетудің ең жақсы жолы бар?

- A) Оның күш-жігері үшін мақтау, қолдау атмосферасын құру және тапсырмаларды біртіндеп қызыннату.
Б) Сәтсіздік оның жеке проблемасы екенін түсіндіру, ол онымен өзі күресуі керек.
С) Әрқашан жетістікке жетуі үшін оған тек женіл тапсырмалар беру.

69. Сіздің оқушыңыз математикалық есепті түсіне алмай, мазасыздана бастайды. Оған қалай көмектесесіз?

- A) Оқушыны тапсырманы бірлесіп шешуге, туындаған қыындықтарды талқылауға және ортақ шешім табуға шақырамын.
Б) Оқушы соңында түсінеді деп үміттеніп, бұрынғыдай материалды түсіндіруді жалғастырамын.
С) Сабақтан кейін қосымша өзіндік жұмыс жасауға қалдырамын.

70. Мұғалім балалардың сыни түрғыдан ойлау қабілетін дамытқысы келеді. Қай әдіс ең тиімді болады?

- A) Пікірталас үйымдастырып, оқушыларды өз пікірлерін айтуда және дәлелдеуге ынталандыру.
Б) Оқушылардың білімін тест арқылы үнемі тексеру.
С) Үй тапсырмасын көбірек беру.

71. Мұғалім оқушылардың бірінің жаңа материалды түсінуде қиналғанын байқайды. Төмендегі әдістердің қайсысы жақсы көмектеседі?

- A) Оқушыға қосымша сабак беріп, әр түрлі оқыту әдістерін қолдану.
Б) Оқушыны екінші жылға қалдыру.
С) Осы оқушыға арналған материалдың көлемін азайту.

72. Оқушылардың бірі сабак барысында өзінің әзілдерімен, әңгімелерімен үнемі басқалардың назарын аударады. Мұндай жағдайда мұғалімнің іс-әрекеті қандай болуы керек?

- A) Оқушымен жеке сөйлесіп, оның іс-әрекеті оқу процесіне кедергі келтіретінін түсіндіру.
Б) Кейбір сабактардан шеттету немесе сөгіс түріндегі жаза қолдану.
С) Оқушыны сыныптағы тәртіпке жауапты болуға шақыру.

73. Серуенге, дене шынықтыруға немесе экскурсияға барғанда 2-сыныптың оқушысы ең соңғы болып киім ауыстырады (киімін ауыстырып отырып армандалап кетеді, болып жатқан

оқиғаға ілеседі, басқаларға кеңес береді, оның атына айтылған пікірлерді мұқият тындаиды, бірақ «тездептейді»). Бұл жағдайда мұғалімдер мен ата-аналар не істей керек?

А) Күн тәртібін нақты сақтау маңызды, сонда баланың өзі кесте бойынша не болатынын алдын ала біліп, дайындалады.

Б) Баланы асықтыру.

С) Сабырлы, ізетті, әзілқой, қиялшыл болуына кедергі келтірмеу.

74. Сабақ барысында оқушы сіз жауабын білмейтін сұрақ қояды. Сіздің әркетініз?

А) Жауптты білмейтінізді мойындастыз, бірақ келесі сабақта сұрақтың жауабын біліп, жауап беруге уәде бересіз.

Ә) Оқушының алдында беделінізді жоғалтпау үшін сұраққа өтірік жауап бересіз.

С) Сұрақтың сабақ тақырыбына қатысы жоқ екенін айтып, келесі материалға көшесіз.

75. Оқушылардың бірі сынныптағы тәртіпті бұзып, басқа оқушыларды мазалай береді. Сіздің әрекетініз?

А) Сабақтан кейін тәртіп бұзушымен оңаша сөйлесіп, оның тәртібін талқылайсыз.

В) Оқушыны тыныштандыру үшін сыртқа қысқа үзіліске шығуды ұсынасыз.

С) Тәртіп бұзушының жазасыз қалмайтынын басқа оқушыларға көрсету үшін оны жазалайсыз.

76. Транспорт мәселесіне байланысты мұғалім екінші сынныптағы сабаққа 20 минут кешігіп келді. Бұл кезде кейбір балалар дәлізде ойнап жүрсе, енді біреулері төбелес шығарды, бір сөзben айтқанда, қатты шу болды. Осылай жағдайда мұғалім не істей керек еді?

А) Мұғалім оқу ісінің менгерушісіне кешігетінін ескертіп (тек қоңырау шалу), әріптестерінен кабинетті ашууды, оқушыларға қарап, балаларға тапсырма беруді сұрау керек еді.

Б) Ата-анасына хабарласып, балаларына қарауын сұрау керек еді.

С) Мектепке кешігіп келіп, оқушыларды теріс қылыштары үшін сөгу.

77. Оқушының күн тәртібі шамадан тыс жүктелген және оның барлық үй тапсырмасын орындауға уақыты жоқ. Оған қалай көмектесесіз?

А) Оқушыға іс-әрекет жоспарын құруға және оқу мен демалыс арасындағы уақытты бөлуге көмектесесіз.

Б) Оқушының үй тапсырмасын қысқарту мүмкіндігі туралы мұғалімдермен сөйлесуді ұсыныңыз.

С) Оқушының үлгерімін арттыру үшін сынныптан тыс жұмыстарға қатысуға ынталандыру.

78. Оқушы бір орында отыра алмайды және сабақ кезінде үнемі шу шығарады, басқаларды мазалайды. Сіздің әрекеттерінің қандай болады?

А) Оқушының неліктен мазасыз екенін білу үшін онымен жеке әңгіме жүргізу.

Ә) Ешкімге кедергі болмас үшін оқушыны соңғы партаға отырғызу.

С) Оқушыны дұрыс емес әрекеті үшін жазалау.

79. Мұғалім оқушылардың бірінің өзіне сенімсіз екенін және топтық тапсырмаларға қатысадан қашатынын байқады. Қандай әдіс оқушының өзін-өзі бағалаудың жақсартуға көмектеседі?

А) Әрбір кішкентай жетістігі үшін оқушыны мадақтап, жетістік жағдайын жасау.

Б) Оған назар аудармау үшін оның әрекетін елеменіз.

С) Оны басқа оқушылармен салыстыру, сонда ол іс-әрекетін жақсартуға ұмтылады.

80. Мұғалім оқушының: «Менің әкем мектепте нашар оқыған және бұзақы болған, ал қазір «Мерседес» көлігімен жүр. Ал сіз мұғалімсіз, сонда да мектепке метромен келесіз!» деген сөзіне мұғалім қалай жауап беруі керек?

- A) Адамдарды мұлде қымбат көліктері үшін емес, оның қаншалықты қызық, білімді, тәрбиелі болғаны үшін сыйлайды.
B) Менің мектепке метромен баруым ештеңені білдірмейді, бұл мен үшін жылдамырақ.
C) Мен көлік жүргізуі білмеймін.

81. Балалар арасында материалдық байлық бойынша кемсітушілік байқалды. Мұғалімге қалай әрекет ету керек?

- A) балалармен әңгімелесу және оларды адамның қаншалықты қымбат киінгені, қандай телефоны бар екендігі үшін емес, оның қаншалықты лайықты, жан-жақты және қызықты екендігі үшін бағаланатынына сендері.
B) мұғалім балаларға әрқашан жақсылыққа ұмтылу керектігін айтады.
C) мұғалім кемсітушілікке жауап бермейді, деп санайды балалар әлеуметтік мәртебесі бойынша дос болсын.

82. Мұғалім оқушылардың ынтымақтастық және топтық жұмыс дағдыларын дамытқысы келеді. Қай әдісті пайдалану тиімдірек?

- A) топтық жобаларды ұйымдастыру және тапсырмалар бойынша бірлесіп жұмыс істеуді ынталандыру.
B) әр оқушыға жеке тапсырмалар беру.
C) оқушылар арасындағы бәсекелестікті ынталандыру.

83. Мұғалім оқушылардың бірінде депрессия белгілері бар екенін байқайды. Оқушыны қолдау үшін қандай тәсіл қолайлы болады?

- A) оқушымен сөйлесу, мектеп психологияның көмегіне жүгінуді ұсыну және қолдау көрсету.
B) оқушыны проблемаларды өзі шешуі үшін жалғыз қалдыру.
C) ынталандыру үшін оны табысты оқушылармен салыстыру.

84. Мұғалім әрқашан жарқын және әдемі киінеді. Бұл этикалық нормалар мен кәсіби этикет талаптарына сәйкес келе ме?

- A) сәйкес келмейді. Мұғалімнің сыртқы келбеті іскерлік стиль нормаларына сәйкес келуі керек және күрделі бөлшектер мен ашық түстерді болдырмауы керек.
B) сәйкес келеді. Мұғалім өзіне назар аудартуы керек.
C) сәйкес келмейді. Мұғалім қарапайым киінуі керек.

85. 2-сынып мұғалімі заманауи болып көріну үшін белгілі бір лексиканы қолданады ("Ник", "блогер"). Бұл мұғалімнің сөйлеу мәдениетінің талаптарына қаншалықты сәйкес келеді?

- A) мұғалім мұндай лексиканы қолданбауы керек, өйткені мұғалім мен оқушының сөйлеуі арасында әрқашан нақты айырмашылық болуы керек.
B) мұғалім оқушыларға жақын болу үшін балалардың заманауи сөздік қорын қолдануы керек.
C) мұғалім кез-келген лексиканы қолдана алады.

86. 1-сыныптағы оқушыны оқу жылы бойы ата-анасы мен әжесі мектепте киіндереді.

Олар баланы тәуелсіздікке үйрету үшін мұғалімнің кеңестеріне жауап бермейді. Мұндай жағдайда не істеуге болады?

- A) олардан мектеп есіктерінің жаңында баланы күтуін сұрау, өйткені барлық оқушылар өз бетінше киінуі керек.

В) бала өз бетінше киіне алмайтынын айтып ұятқа қалдыру.

С) ата-ана мен балаға әдептегідей процеске араласпау.

87. Студент-практикант сабакқа өте қысқа юбка киіп келеді. Бұл сыныптың сынып жетекшісі не шара қолдану қажет?

А) мұғалім үшін белгілі бір этикет ережелері бар екенін түсіндіру, соңдықтан мектепке мұндағы қысқа киіммен келмеу керектігі бойынша әңгіме жүргізу.

В) Назар аудармай, ол қалағандай киінсін.

С) Сыныптың көзінше студентті орынсыз келбеті үшін жазалау.

88. 2-сынып оқушылары бүтіннің бір бөлігін табу міндеттін түсінбейді. Мұғалім жағдайды қалай түзете алады?

А) мұғалім тақырыпты түсіндіру стратегиясын қайта қарастыру керек, балалар ойын және көрнекі материалдар арқылы осы процедураның мәнін түсінуі үшін осындашынан шешімдерді қолдану керек.

Б) ата-аналарды үйде осы тақырыпта жұмыс істеуге міндеттеу.

С) оқушыларды сабактан кейін осы тақырыпты өз бетінше үйренуге мәжбүрлеу.

89. Математика сабакында оқушы: "Мен теңдеулерді не үшін шешуім керек, өйткені бұл өмірде маған пайдалы емес?." Бұл жағдайда мұғалім қалай түзете алады?

А) мұғалім оқушыға мысалмен кейбір жағдайларда теңдеулерді шешу болашақта оған көмектесетінін дәлелдейі керек.

Б) болашақта теңдеулер мен есептерді шешу сізге пайдалы ма, жоқ па, нақты біле алмайсыз.

С) сіз теңдеулерді шеше алмайсыз, тоқсанға нашар белгі аласыз.

90. Мұғалім сабак бергеннен бастап бір оқушыны сыныптағылардың бәріне үлгі етіп, оған көбірек көңіл бөлді. Басқа балалар өздерінің жетістіктері мүлдем байқалмайтынына ренжіді. Мұғалімнің іс-әрекетін бағалаңыз?

А) мұғалім дұрыс емес әрекет жасайды. Тек бір балаға назар аудара отырып, ол қалған балаларды өзін төмен сезінеді.

Б) құқық мұғалімі. Осылайша, қалған балаларды жақсы оқуға ынталандырады.

С) мұғалім дұрыс, өйткені ол сыныпта біреуді көбірек сүюге құқылы.

91. Оқушы электронды құрылғылармен, компьютерлік ойындармен, интернеттегі, әлеуметтік желілердегі байланыстармен айналысады. Виртуалды өмір ол үшін шындыққа қарағанда мағыналы және қызықты екенін айтады. Мұндағы оқушының мұғалімі болу керек пе?

А) оны Интернеттен басқа қызықты нәрсеге қызықтыруға тырысының, әйтпесе бала компьютерге және электронды гаджеттерге қатты тәуелді болады.

Б) осындағы баламен жұмыс істеу үшін бас мұғалім мен әлеуметтік педагогты тарту.

С) ата-аналарға есеп беру және баланың интернетке және гаджеттерге кіруін шектеуге міндеттеу.

92. Оқушының ата-анасы оң бағалары үшін оған белгілі бір ақша төлейді, әйтпесе бала оқудан бас тартады. Ата-аналар дұрыс істеп жатыр ма?

А) ата-аналар дұрыс емес әрекет жасайды, әрине, оқушыны оқуға ынталандыру қажет, бірақ олай емес.

Б) білім алуға қызығушылық таныту, оқуға қызығушылық таныту үшін кез-келген әдіс жақсы.

С) Жақсы, оқушы материалдық пайда туралы ойланғанда отырып, жақсы баға алуға тырысады.

93. Даулы тоқсандық бағалау. Мұғалім: "белгілер бойынша сіз 4-ке жете алмайсыз. Бірақ менде сіз жасай аласыз және қалайсыз деген әсер пайда болды. Олай болса, сізге жақсы баға беруге тырысайық, ал келесі тоқсанда біздің қаншалықты дұрыс болғанымыз анық болады."Мұғалім дұрыс істеп жатыр ма?

А) мұғалім бұл жағдайда өте дана әрекет етеді, осылайша ол оқушыны келесі тоқсанда жоғары баға алуға ынталандырады.

В) мұны істеудің қажеті жоқ, өйткені оқушы жоғары бағаға үйреніп, оқуда тырысуды тоқтатады.

С) мұғалім оқушыға "зиян келтіреді". Ол дұрыс емес.

94 Сабакта мұғалім оқуға арналған кітаптар таратады. Бір оқушы кітапты бірден қайтарады да: "ол жыртылған, мен оны оқымаймын", - дейді. Мұғалім не істеуі керек?

А) "маған сенің көмегің керек, өйткені сен ең ұқыпты оқушысың, мен сенен қазір осы кітаппен айналысусыңды сұраймын, ал сабактан кейін сен екеуміз оны бірге жабыстырамыз."

Б) сабакта уақытты жоғалтпау үшін осы кітапты алып, үстелге қойыңыз.

С) тапсырма беру, ата-анасымен бірге кітапты үйде жабыстыру.

95. Мұғалім оқушыларға әртүрлі қыындық деңгейлерінде өз бетінше жұмыс істеуге арналған бірнеше тапсырмаларды ұсынды, олар тапсырмаларды өз қалауы бойынша орындаі алатынын түсіндірді. Мұғалімнің іс-әрекетін бағалаңыз.

А) мұғалім сауатты және дұрыс оқыды, әр баланың қыындық деңгейіне сәйкес тапсырманы таңдауға құқығы бар.

Б) мұғалімдікі дұрыс емес. Тапсырмалар барлық оқушылар үшін бірдей қыындықта болуы керек.

С) мұғалім әртүрлі қыындықтағы тапсырмаларды дайындауда аландамауы керек.

96. Сыныпқа ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушы келді, ол жеке көзқарас пен арнағы қолдауды қажет етеді.

А) мұғалім оқушыға жеке білім беру жоспарын жасайды, оған қажетті қолдауды қамтамасыз ету үшін мектеп психологымен және ата-анасымен ынтымақтасады.

Б) мұғалім оқушының ата-анасынан оны мамандандырылған оқу орнына ауыстыруды талап етеді.

С) мұғалім оқушының оқу жүктемесін азайтады.

97. Оқушылардың дәптерлерін өзара тексеру балалардың тапсырмаларды қатесіз орындауға ынталандырады ма? Сіздің ойыңызша, мұғалім оқушыларға осындағы тапсырма беру арқылы дұрыс әрекет ете ме?

А) мұндай тапсырманы балаларға беруге болады, бірақ тұрақты негізде емес, білім беру процесін әртарараптандау үшін.

Б) мұғалім дұрыс емес әрекет жасайды, оқушылар бір-бірін жаба алады (қателерді түзету, бұл қателік емес).

С) мұғалім мұндай тапсырманы бермеуі керек. Сыныптастың тапсырманы тексеретінін түсіну тапсырманы дұрыс орындауға деген ұмтылысты азайтады.

98. 1-сынып мұғалімі сабактарда ойын әдістері мен тәсілдері жүйелі түрде қолданады, бұл балаларға өте ұнады және олар әр уақытта басқа ойын жағдайын күтті. Бірақ сабактардың бірінде мұғалім оларды пайдаланбады. Балалар: "ал бүгін ойнаймыз ба?" "Мұғалім қалай әрекет етуі керек?

- А) ойын техникасы тұрақты негізде жүргізілмеуі керек. Оқушылар сабақта оқитынын және ойнамайтынын жеткізуі керек.
- Б) балаларға бүгін шаршағаныңызды түсіндіріңіз, сондықтан ойын жағдайын пайдаланбаңыз.
- С) ойын жағдайларын пайдалану олардың мінез-құлқына және сіздің қалауыңызға байланысты болады деп айтуды.

99. Егер сіздің сөзіңіздің мәтінінде әріптерінің қатені байқап, оны көрсетсе, сіз қалай әрекет етер едіңіз?

- А) әріптеріне зейінділігі үшін алғыс айтуды, қатені тузытерем едім.
- Б) мен кек алым және ыңғайлы жағдайда ақымды алатын едім.
- С) әріптерге кез келген адам қателік жібере алатынын айтам.

100. Балада бақыланбайтын агрессияның жиі өршүі және құрдастарымен күнделікті төбелес пен ұрыс-керіс болады. Мұғалім ескертулер жасайды, бірақ бала жауап бермейді. Мұғалім не істеуі керек?

- А) бұл мінез-құлқытың себебін анықтау керек. Ата-аналарды әңгімеге шақыру, баланың үйде өзін қалай ұстайтынын сұрау және тәрбиелік әсер ету.
- Б) ата-аналарға баланы спорт секциясына беруді ұсыну.
- С) бірінші партага отырғызып, сонда ол үнемі "көру аймағында" болады.

101. В-сынып мұғалімі Арман атты оқушының сабақта алаңдап, тапсырмаларды соңына дейін орындаіттынын байқады. Арманның оқу мотивациясын арттыру үшін қаңдай педагогикалық әрекет тиімді болады?

- А. Арманды кішігірім жетістіктері үшін жеке мадақтау
- Б. Ата-аналармен түсіндірме әңгімеге жүргізу
- С. Арманға қанағаттанарлықсыз баға беріңіз
- Д. Қосымша тапсырма үшін сабақтан кейін арманды қалдырыңыз
- Е. Арманның мінез-құлқын елемеу

102. Жаңа материалды түсіндіру кезінде студент сабақ тақырыбына қатысы жоқ сұрақ қояды. Мұғалім қалай әрекет етуі керек?

- А. Егер сұрақ оқушының білім беру мүдделерімен байланысты болса, қысқаша жауап беріңіз
- Б. Сұрақты елемеу
- С. Оқушыға назар аудармағаны үшін ескерту жасаңыз
- Д. Сабақты үзіп, сұраққа толық жауап беріңіз
- Е. Ештеңе болмағандай көріну

103. Технология сабағында бір оқушы саусағын қайшымен кесіп тастады. Сіздің әрекеттерініңіз?

- А. Дереу алғашқы көмек көрсету
- Б. Дереу алғашқы көмек көрсету
- С. Кейінірек медбикені шақыру арқылы сабақты жалғастырыңыз
- Д. Оқушыға жараны өзі емдейтінін айтуды
- Е. Сыныптастарына көмек көрсету

104. Сыныпта екі оқушы арасында қақтығыс болды. Мұғалім не істеуі керек?

- А. Оқушылармен жеке сөйлесіп, жағдайды реттеуге тырысыңыз
- Б. Бүкіл сынып алдында жанжалды талдауды ұйымдастырыңыз
- С. Қайшылықты оқушылардың ата-аналарын шақыру
- Д. Кінәлілерді көпшілік алдында жазалауды
- Е. Жанжалды елемеу, сонда ол өзі шешеді

105. Оқушы үнемі оқулықтар әкелуді ұмытып кетеді. Оған әсер етудің ең жақсы жолы қандай?
- A. Жадынама әзірлеп, оқушыға өз заттарының есебін жүргізуді тапсырады
 - B. Үйге жад бойынша тапсырма беру
 - C. Қатаң сөгіспен жазалаңыз
 - D. Ата-аналарға әр жағдай туралы хабарлау
 - E. Мәселені елемеу
106. Сыныпта қазақ тілін жетік білмейтін оқушылар пайда болды. Қай әдіс ең тиімді?
- A. Тілдік бейімделу үшін оқытудың ойын формаларын енгізіңіз
 - B. Бүкіл сынып алдында қателерді үнемі түзетіп отыру
 - C. Оларды белсенді жұмыстан шығарыңыз
 - D. Сыныптастарына ережелерді түсіндіруді тапсырыңыз
 - E. Осы оқушыларға қойылатын талаптарды азайту
107. Мұғалім оқушылардың монотонды презентацияға байланысты материалды жақсы қабылдамайтынын байқады. Мұны қалай түзетуге болады?
- A. Өмірден алынған иллюстрацияларды, схемаларды және мысалдарды қолданыңыз
 - B. Материалды оқулық бойынша қатаң оқу
 - C. Үй тапсырмасын үлкейту
 - D. Көбірек бақылау жұмыстарын жүргізу
 - E. Оқушыларға материалды өздері үйренуді тапсырыңыз
108. Бір оқушының ата-анасы баласы тақтада жауап беруден қорқады деп шағымданады. Мұғалімге қалай баруға болады?
- A. Оқушыны жұптық және топтық жұмысқа біртіндең қосу
 - B. Жауап бермегені үшін бағаны төмендету
 - C. Оқушыны тақтаға жиі шақыруды жалғастыру\
 - D. Мәселені елемеу
 - E. Ата-аналарға бұл оның проблемасы емес екенін түсіндіріңіз
109. Сынып өз бетінше жұмыс істей алмайды. Педагогикалық басқарудың қай әдісі тиімді?
- A. Тапсырмаларды орындау алгоритмдерінің қадамдық түсіндірмесін енгізіңіз
 - B. Өздік жұмыстардың санын көбейту
 - C. Қосымша үй тапсырмаларын беріңіз
 - D. Оқушыларды қателіктері үшін жазалау
 - E. Тапсырмалардың күрделілігін төмендету
110. Дүниетану сабағында оқушылар "Тұған өлкениң табиғаты" тақырыбына қызығушылық танытпайды. Қалай істей керек?
- A. Экскурсия немесе виртуалды саяхат жасаңыз
 - B. Абзац мәтінін дауыстап оқыңыз
 - C. Оқушыларға реферат жасауды тапсырыңыз
 - D. Тестілеуді өткізу
 - E. Қызығушылықтың жоқтығын елемеу
111. Дәптерлерді тексеру кезінде мұғалім оқушылардың көпшілігінде бірдей қателіктерді байқады. Сіздің әрекеттеріңіз?
- A. Типтік қателіктерге ұжымдық талдау жүргізу
 - B. Үйге тапсырмалар санын көбейту
 - C. Барлығына екі баға қойыңыз
 - D. Қателерді елемеу
 - E. Ата-аналарға орындалуын бақылауды тапсырыңыз
112. Студент тапсырмаларды тез орындауды және басқалардың назарын аудара бастайды. Қалай істей керек?
- A. Күрделілігі жоғары жеке тапсырма беру

- B. Ескерту жасаңыз
C. Мінез-құлықты елемеу
D. Оқушыны соңғы партага ауыстыру
E. Оның мінез-құлық бағасын төмендетеу
113. Мұғалім топтық жұмысты ұйымдастырады, бірақ топтардың бірі сәтсіздікке ұшырайды. Не істеу керек?
- A. Топқа тапсырманы орындау туралы кеңес немесе мысал арқылы көмектесу
B. Топқа жеке жұмыс істеуге рұқсат беру
C. Топты үлгермегені үшін ұрысының
D. Топтық жұмысты тоқтату
E. Топқа қосымша тапсырма беру
114. Оқушы тест алдында жоғары алаңдаушылық танытады. Қалай көмектесуге болады?
- A. Оқушымен тыныш жағдайда жаттығу тапсырмасын өткізу
B. Оқушыға алаңдамауға кеңес беріңіз
C. Оқушыны қалғандарына үлгі ету
D. Бақылау көлемін азайту
E. Назардан тыс қалдыру
115. Сабак барысында мұғалім сұрақ қояды, ал оқушылар белсенді жауап бермейді. Қандай әдісті қолданған дұрыс?
- A. Проблемалық оқыту элементтерін қосу (миға шабуыл, пікірталас)
B. Жауапты оқушыны тағайындау
C. Сұрақты өткізіп жіберіңіз
D. Пассивтілік үшін бағасын төмендетеу
E. Келесі тақырыпқа өтіңіз
116. 9-сынып оқушысы соңғы апталарда мектепке шаршай бастады, жиі кешігіп, үйкесіз болып көрінеді. Мұғалімдер оның сабаққа әрен қатысатынын байқады. Ата-анаасы оны кеш "өзін-өзі дайындаумен" айналысады деп мәлімдейді. Мектеп психологы қалай әрекет етуі керек?
- A. Өмір сүру жағдайлары мен күн тәртібін анықтау үшін ата-аналармен және оқушымен кездесу.
B. Телефонды таңдауға кеңес беріңіз
C. Таңертен физикалық белсенділікті талап етіңіз
D. Педагогикалық кеңеске баяндама дайындау
E. КДН-ға хабарлау
117. Оқушылардың бірі сыртқы келбеті үшін сыныптастарының мазағына ұшырайды. Қыз қарым-қатынастан аулақ болады, сабақтан кейін жылайды. Оның үлгерімі төмендей бастайды. Психологтың жұмысында бірінші қадам қандай болады?
- A. Қорқытуға қарсы тренинг ұйымдастырыңыз және оқушымен әңгіме өткізіңіз
B. Ата аналарға оны спортзалға беруге кеңес беріңіз
C. Басқа сыныпқа ауыстыру
D. Жанжалды қоздырушылармен бөлек сөйлесіңіз
E. Мәселеге теледидарды тарту
118. Оқушылар тобында жоғары бәсекелестік байқалады. Кейбір оқушылар материалдарды бөлісуден бас тартады, өсек айта бастайды, басқалардың сәтсіздіктерін баса айтады. Бұл шиеленісті тудырады және бірлескен өнімділікті төмендетеді. Топтағы микроклиматтың жақсаруына не ықпал етуі мүмкін?
- A. Рөлдерді бөлу және бірлескен нәтижені ынталандыру арқылы командалық тапсырмаларды ұйымдастыру
B. Қатаң тәртіп ережелері мен бұзушылықтар үшін Санкциялар белгілеу
C. Күшті оқушыларды жалпы жобалардан шығару
D. Оқушыларды дайындық деңгейі бойынша топтарға бөлу

- E. Бір оқушыны топтағы қарым-қатынас үшін "жауапты" етіп тағайындау
119. Жансая телефоннан шыға алмайды және мұғалімді тыңдамайды. Ата-анасы оның тәуелділігіне алаңдайды. Не істеу керек?
- A. Оның эмоционалды күйін және мүмкін себептерін бағалаңыз
- B. Телефонын алып қойыңыз
- C. Спорт секциясына жіберу
- D. Басқа мектепке ауыстыру
- E. Мұны жасөспірімдік норма деп санаңыз
120. Динара киім стилін күрт өзгертуі, жарқын, таңқаларлық заттарды кие бастады, шаштарын ерекше түстермен бояй бастады. Мұғалімдер оның мінез-құлқы барған сайын қыын болатынын байқайды. Бұл сыныптастар мен мұғалімдердің назарын аударды. Бұл мінез-құлқытың психологиялық негізі қандай және не істеу керек?
- A. Бұл жасөспірім кезіндегі даралық пен өзін-өзі көрсетуді іздеу кезеңі және қолдау тәсілін қажет етеді
- B. Бұл сыртқы ортаның, мүмкін Интернет пен сән трендтерінің әсерінен болады
- C. Бұл ересектерді дүр сілкіндіруге деген саналы тілек және мектеп шеңберінде өзін-өзі көрсету туралы әңгіме жүргізу қажет
- D. Бұл гормоналды өзгерістер мен назар аудару қажеттілігінің көрінісі және онымен сындарлы әңгіме арқылы жұмыс істеу керек
- E. Бұл психикалық бұзылыстың белгілері және тереңірек диагноз қою және мамандардың араласуы қажет
121. Оқушылардың бірі үй тапсырмасын орындауды тоқтатты, сабакта алыста отырады, жиі терезеден қарайды және сұрақтарға жауап бермейді. Сыныптастарының айтуынша, ол аз сөйлейді және кездесуден аулақ болады. Мұғалімдер академиялық нәтижелердің төмендегені туралы хабарлайды. Бұл жағдайда қалай жақсы әрекет ету керек?
- A. Мінез-құлқытың өзгеру себептерін анықтау үшін жеке әңгіме жүргізу
- B. Тапсырмалардың бір бөлігінен босату арқылы оқу жүктемесін азайтыңыз
- C. Оқушының демалуына мүмкіндік беру үшін оқудан уақытша үзіліс жасаңыз
- D. Жағдайды жақсартқанға дейін үйде оқытуға ауыстырыңыз
- E. Мектеп кестесі мен қоршаған органды өзгертуді ұсыныңыз
122. Сыныптасымен жанжалдан кейін Асылжан мектепке баруды тоқтатты. Ата-анасы оның үйден кетуден қорқатынын айтады. Мектеп психологы:
- A. Ол баламен жеке кездеседі және оның тәжірибесін анықтайды
- B. Ата-аналардан келуді талап етуді сұрайды
- C. Аударма мәселесін көтереді
- D. Елемейді
- E. Жалпы жиналыста оқиғаны талдауды ұйымдастырады
123. Жоғары сынып оқушыларының бірі оқуға деген қызығушылығын тез жоғалта бастады, қосымша сабактарға қатысады тоқтатты, мектептегі іс-шараларға қатысадан аулақ болды, жиі өзіне кетеді. Бұл жағдайда ол компьютерде, негізінен онлайн ойындарда көп уақыт өткізеді. Ата-аналар оның ашууланғанын, үйкіның бұзылғанын және құрдастарымен қарым-қатынас жоқтығын байқайды. Төмендегілердің қайсысы не болып жатқанының негізгі себебі ретінде ең қысынды болып табылады?
- A. Эмоционалды қолайсыздық аясында цифрлық ортаға тәуелділікті қалыптастыру
- B. Араласуды қажет етпейтін уақытша жас дағдарысы
- C. Оқу процесінің табиги шаршауы және демалуга деген ұмтылыс
- D. Ата-аналардың шамадан тыс бақылауына қарсы белсенді наразылық
- E. Сандақ белсенділік арқылы көшбасшылық амбицияны білдіру
124. Жасөспірім ата-анаынан басқа мамандық таңдағысы келеді. Қалай әрекет ету керек?
- A. Оның таңдауын құрметтеңіз және оны анықтауға көмектесіңіз

- B. Ата-аналарға қолдау көрсету
C. Компромисс іздеу
D. Жанжал тудыру
E. Кәсіптің кірістілігіне назар аудару керек
125. А А -сынып оқушысы емтихан алдында мазасыздықтың жоғары деңгейін көрсетеді. Оның дүрбелеңі бас айналумен, тершеңдікпен және қателіктерден қорқумен бірге жүреді. Ол қатты дайындалады, бірақ сәтсіздік қорқынышын жеңе алмайды. Оның мазасыздығын азайту үшін ең жақсы әдіс қандай?
- A. Тыныс алу, релаксация және өзін-өзі реттеу әдістерін үйрету.
B. Стрессті азайту үшін оны емтихан тізімінен шыгару
C. Дәрі-дәрмекпен емдеуді тағайындау
D. Оқу жүктемесін күшешту және дайындықты бақылау
E. Дайындық кезеңіндегі психологиялық оқшаулау
126. Оқушылардың бірі мектептен аулақ болды. Ата-анасы оның таңертең тұрғысы келмейтінін, жүрек айнуына, бас ауруына шағымданатынын, бірақ дәрігерлер ауытқуларды таппайтынын хабарлады. Мектеп туралы кез-келген әңгімеге ашуланшақ жауап береді. Қандай қорытынды ең қисынды?
- A. Мектептегі мазасыздықтың белгілері, мүмкін жасырын қақтығыс немесе қорқыту
B. Жаңа ұжымдағы сәтсіз әлеуметтенудің салдары
C. Режим мен кестеге қарапайым наразылық
D. Ата-аналардың назарын аудару үшін модельдеу
E. Маусымдық бұзылыстың белгілері
127. А 0-сынып оқушысы Карина біртүрлі мінез - құлышқандасты: ол сабактан кейін жиі қалады, мұғалімдердің сұрақтарына жауап бермейді, сыныптастарымен араласудан аулақ болады және интернетте көп уақыт өткізеді. Кейде Карина қатты бас ауруы мен жалпы шаршауға шағымданады. Айтуынша, ата-аналар оның "оқу стрессіне" байланысты осылай әрекет ететінін айтады. Психолог қалай әрекет етуі керек?
- A. Күйіп қалу немесе депрессия белгілері бар-жоғын анықтау арқылы оның оқу жүктемесі мен өмірлік күйзелісіне талдау жасаңыз
B. Ата-аналарға Каринаның күн тәртібін өзгертуге, артық жүктемені алып тастауға және демалуды қосуға кеңес беріңіз
C. Денсаулық жағдайын диагностикалау үшін Каринаны невропатологқа жіберіңіз
D. Емтихан кезінде психоэмоционалды денсаулық пен стресстің маңыздылығы туралы сыныппен сөйлесу
E. Каринамен оның тәжірибесі мен мүмкін болатын жеке мәселелерін түсіну үшін жеке сұхбат жүргізу
128. Оқушылардың бірі көпшілік алдында сөйлеуге қатысадан үзілді-кесілді бас тартады: сабакта үнсіз, материалды білсе де, тақтада жауап беруден қорқады. Бұл ретте жазбаша жұмыстарда жоғары нәтиже көрсетеді. Қандай қорытынды ең негізделген?
- A. Бағалау қорқынышы және жариялыштың жағдайында мазасыздықтың жоғарылауы бар
B. Оқушы сенімді өнер көрсету үшін материалды жетік білмейді
C. Мінез-құлыш-белсенділікті болдырмау үшін манипуляцияның бір түрі
D. Оқушы сөйлеу немесе есту проблемаларынан зардап шегеді
E. Бұл бақылау алдындағы стресстің уақытша реакциясы
129. Студент әділетсіз бағалауға шағымданады. Не істей керек?
- A. Бақылау арқылы объективтілікті тексерініз
B. Мұғалім әрқашан дұрыс
C. Тексеруден бас тарту
D. Ұжымдық шағымды ұйымдастыру
E. Оқушыны аудару

130. Ярқын сыныбында жиі жанжалдар мен түсініспеушіліктер топтық динамикаға байланысты проблемалар туындағы баставады. Кейбір балалар қарым-қатынастар аулақ болады, бірлескен тапсырмаларда өзара әрекеттеспейді. Сыныпта үнемі шиеленіс бар, ал Ярқын жақын достары жоқ және сыныптастарымен қарым-қатынас жасау қынға соғады деп шағымданады. Психолог қандай қадам жасауды керек?

- A. Бұқіл сынның үшін коммуникативтік дағдыларды жақсарту және жанжалдармен жұмыс істеу бойынша тренинг өткізу
 - B. Тапсырмалардың бір бөлігінен босату арқылы оқу жүктемесін азайтыңыз
 - C. Оқушының демалуына мүмкіндік беру үшін оқудан уақытша үзіліс жасаңыз
 - D. Сыныптағы әлеуметтік қатынастарды диагностикалау және шиеленістің негізгі себептерін анықтау
 - E. Бос парақтан бастава үшін Ярқыннан басқа сынның ауыстыруды ұсыныңыз
131. Мұғалім сабақ кезінде бір оқушының үнемі алаңдап, сынныптастарына кедергі келтіретінін байқайды, алайда оңаша қалған кезде ол сабырлы болады. Мұндай жағдайда қандай педагогикалық шешім ең орынды болады?
- A. Оқушымен жеке әңгіме өткізіп, бұл мінезд-құлқытың себептерін анықтауда және қажет болған жағдайда түзету жоспарын жасау
 - B. Оқушыны соңғы партага отырғызу
 - C. Ескерту жасап, ата-анасын шақыру
 - D. Мінезд-құлқына мән бермеу, өйткені бұл реакцияны тудырmas үшін
 - E. Басқа оқушыларға сабақ болу үшін оқушыны сынның алдында жазалау
132. Сабақта мұғалім сұрақ қойғанда тек үздік оқушылар белсенді жауап береді, ал қалғандары енжар қалады. Мұғалім барлық оқушыларды оқу процесіне қалай тиімді тарта алады?
- A. Барлық оқушыны белсендіру үшін топтық жұмыс пен проблемалық тапсырмалар сияқты әртүрлі жұмыс түрлерін қолдану
 - B. Тек белсенді оқушыларды көбірек сұрау
 - C. Енжарлықты елемеу — бұл олардың таңдауы
 - D. Белсенді емес оқушылардың бағаларын төмендету
 - E. Әр оқушыны кезекпен, дайын болмаса да жауап беруге мәжбүрлеу
133. Ата-аналар жиналышында бір ата-ана мұғалімнің оқыту әдістерін агрессивті түрде сынап, бірден өзгеріс енгізуді талап етеді. Мұғалім бұл жағдайда қалай әрекет еткені жөн?
- A. Салмақты түрде тыңдап, диалогқа дайын екенін білдіру және мәселені тереңірек талқылауда үшін жеке кездесуді ұсыну
 - B. Ата-ананың сөзін бөліп, оның жиналышқа кедергі келтіріп жатқанын ескерту
 - C. Қақтығыстан қашу үшін сынмен келісу
 - D. Басқа ата-аналардан мұғалімді қорғауды сұрау
 - E. Ата-ананың сөзін елемей, жиналысты жалғастыру.
134. Жасөспірім мазасыздық пен үрей ұстамаларына шағымданып, бұл туралы ата-анасына айтпауды өтінеді. Мұндай жағдайда психолог не істеуі керек?
- A. Құпиялықты сақтай отырып, өмірі мен денсаулығына төнетін қауіп-қатерді бағалауда және қажет болған жағдайда заңнамаға сәйкес ересектерді тарту
 - B. Жасөспірімнің өтінішіне қарамастан, дереу ата-анасына айту
 - C. «Бәрі өзі өтеді» деп сендеру
 - D. Интернеттегі қолдау тобына жүргінуді ұсыну
 - E. Өзі күресіп үйренсін деп кеңес беру
135. Мұғалім бір оқушының үлгерімі күрт төмендеп, тұйықталып, жиі жылайтынын байқайды. Ең алдымен не істеу керек?
- A. Сенімді қарым-қатынас орнатып, құпия әңгіме ұсыну
 - B. Ата-анасына және сынның жетекшісіне хабарлау
 - C. Жинақталуы үшін төмен баға қою

- D. Мінез-құлқын бүкіл сыйнып алдында талқылау
E. Үйде оқуға көшіру
136. Жобалық қызмет сабағында бір оқушы барлық тапсырманы өзі орындал, басқаларына қатысуға мүмкіндік бермейді. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?
A. Топпен рөлдерді бөлуді талқылап, ынтымақтастықтың маңыздылығын еске салу
B. Белсенділік танытқан оқушыны бастамашылдығы үшін мақтау
C. Топты бөліп, барлығына бірдей тапсырма беру
D. Жобаның жетекшісін тағайындал, оған үйлестіруді тапсыру
E. Жұмыс орындалып жатса, араласпау
137. Мектепке дейінгі мекемеде психологиялық-педагогикалық бақылау кезінде тәрбиешінің балаларға дауыс көтеретінін байқадыныз. Мамандар ретінде не істеуіңіз керек?
A. Көрген мінез-құлқыты тіркеп, белгіленген тәртіпке сай мекеме басшылығына хабарлау
B. Тәрбиешіге балалардың көзінше ескерту жасау
C. Балалардың ата-аналарына хабарлау
D. Балалардан бұл туралы ата-аналарына айтып беруін сұрау
E. Ұжыммен қарым-қатынасты бұзбау үшін мән бермеу
138. Мұғалім оқушының жүйелі түрде өзгенің заттарын алып келіп, олардың қайдан шыққанын түсіндіре алмайтынын байқайды. Қандай әрекет ең дұрыс болады?
A. Жағдайды оқушымен жеке әрі сыпайы түрде талқылап, мектеп психологына хабарлау
B. Оқушыны бүкіл сыйныптың алдында сөгу
C. Ата-анасын шұғыл шақырып, түсініктеме талап ету
D. Бұл туралы бүкіл мектептің сап түзеу жиынында айту
E. Заттарды түсіндірмesten алып қою
139. Сабақ кезінде бір оқушы әдейі тапсырманы орындармай, өзгелерге кедергі келтіреді. Ең тиімді педагогикалық стратегия қандай?
A. Салмақты түрде мінез-құлқы ережелерін еске салып, егер қындық болса көмектесуді ұсыну
B. Басқаларға сабақ болсын деп, көпшілік алдында жазалау
C. Оқушыны басқа сыйныпқа көшіру
D. Директорға шағымдану
E. Мұндай мінез-құлқыты байқамағандай түр таныту
140. Сабақта оқушы мұғалімнің көзқарасына қарама-қайшы пікір білдіреді, бірақ оны қисынды түрде дәлелдейді. Мұғалім не істеуі керек?
A. Оқушының белсенділігі үшін алғыс айтып, оқу тақырыбы аясында балама көзқарасты талқылау
B. «Мұғалімнің пікірімен келіспегені үшін» ескерту жасау
C. Оқушының сөзін елемей, келесі тақырыпқа көшу
D. Оқушыға ендігәрі сөз бөлмеуін ескерту
E. Бұл «бағдарламада жоқ» екенін айтып, тоқтату
141. Қашықтан оқу кезінде бірнеше оқушы камера қоспалды және сұрақтарға жауап бермейді. Қандай педагогикалық стратегия ең тиімді болады?
A. Өзара әрекеттесу ережелерін орнатып, кері байланыс пен белсенділіктің маңызын талқылау.
B. Материал көлемін азайтып, жай ғана дәріс оқу
C. Белсенді оқушылармен ғана жұмыс істеп, қалғандарын елемеу
D. Бағаны төмендетумен қорқыту
E. Үнсіз оқушыларды конференциядан шығару
142. Сабақ кезінде оқушылар бір-бірімен қатты дауыспен дауласып, оқу материалынан назарын аударады. Мұғалім не істеуі керек?

- A. Дауды сабырлы түрде тоқтатып, қарым-қатынас ережелерін түсіндіріп, әңгімені конструктивті арнаға бұру
- B. Сабақты тоқтатып, сыныптан шығу
- C. Екі оқушыны да жазалау
- D. Бір оқушыны қолдау
- E. Жағдайды елемеу
143. Оқушы үнемі тапсырмаларды уақытында тапсырмайды, бірақ пәнге қызығушылық танытып, сабақта белсенді жұмыс істейді. Мұғалім не істеуі керек?
- A. Тапсырмаларды тапсырмау себептерін жеке талқылап, икемді форматтағы орындау жолдарын ұсыну
- B. Тек қана қанағаттанарлықсыз бағалар қою
- C. Жобалық жұмыстан шығару
- D. Оқушымен сөйлеспестен бірден ата-анасына ескерту жасау
- E. Қорытынды бағасын автоматты түрде төмендету
144. Бастауыш сынып оқушысы тапсырмаға А 0 минуттан артық назар аудара алмайды, оңай алаңдайды, жиі қозгалады. Педагог-психолог үшін қандай әрекет басым болуы керек?
- A. СДВГ (зейіннің жетіспеушілігі мен гиперактивтілік бұзылысы) немесе басқа когнитивті ерекшеліктерді тексеру үшін психологиялық-педагогикалық диагностика жүргізу.
- B. Мұны міnez ерекшелігі деп қабылдау
- C. Ата-анасына қатаң жаза қолдануды ұсыну
- D. Оқушыны басқа сыныпқа көшіру
- E. Тек физикалық жаза қолдану
145. Сабақта бір оқушы сіздің сөзіңзеге келемеж жасап, сыныпты күлдіреді. Қалай әрекет ету керек?
- A. Оқушыны сабырмен тоқтатып, сыпайы үнмен сойлеп, жағдайды конструктивті арнаға бұру
- B. Оған сықақпен жауап беру
- C. Түсіндірмей "B" баға қою
- D. Сабақты тоқтатып, ата-анасын шақыру
- E. Шекарасын түсінуі үшін дөрекі жауап қайтару
146. Сабак барысында оқушы өздігінен тапсырманы орындау барысында қындықтар туындағы. Ол сізден көмек сұрайды. Қалай әрекет етесіз?
- A. Оқушының сұрағына жауап беріп, түсінбеген жерін түсіндіремін
- B. Оқушыға тапсырманы қайта орындауды ұсынамын
- C. Оқушыға көмек көрсетпей, тапсырманы өз бетімен орындауға шақырамын
- D. Сабақты жалғастырып, оқушының өзін-өзі шешуіне мүмкіндік беремін
- E. Оқушыға түсіндірмей-ақ басқа тапсырма беремін
147. Сіздің сабағыңызға ұқыпсыз дайындалған оқушылар бар. Олардың біреуі тапсырманы орындауда қателесіп жатыр. Оның жұмысын түзетіп беру үшін қандай тәсілдерді қолданасыз?
- A. Оқушының қатесін көрсетіп, түсіндірме беремін
- B. Оқушыға басқа тапсырма ұсынып, түсіндірмеймін
- C. Оқушыға ешқандай көмек көрсетпей, өз бетімен шешуге қалдырамын
- D. Оқушыға қатесін көрсетпей, тапсырманы қайта орындауға мәжбүр етемін
- E. Қатесін көрсетіп, тапсырманы басқа оқушыға беру үшін ауыстырамын
148. Оқушы сабак кезінде басқа оқушыға үнемі бөгет жасап отыр. Ол оқушыға қалай әсер етуініз керек?
- A. Оқушыға тәртіп бұзудың салдарын түсіндіріп, сабақты жалғастырамын
- B. Сабақтан шығару арқылы жазалаймын
- C. Оқушыға ешқандай ескерту жасамай, сабақты жалғастырамын

- D. Оқушыға қосымша тапсырма беріп, сабақты тоқтатамын
E. Оқушының тәртібін түзету үшін басқа оқушының көмегіне жүгінемін
149. Сабақ кезінде бір оқушы қателесіп, сабақтың тақырыбын түсінбегенін айтады. Сіз қалай көмек көрсетесіз?
- A. Оқушыға тақырыпты қайта түсіндіремін
B. Оқушыға көмектеспей, өз бетімен шешуге қалдырамын
C. Оқушыға басқа тапсырма беремін
D. Сабақтың тақырыбын басқа оқушыға түсіндіріп беремін
E. Оқушының қатесін түзетпей, басқа сұрақ қоямын
150. Оқушы сабақты жақсы оқып келеді, бірақ жеке тұлғалық мәселелер мен психологиялық қындықтармен бетпе-бет келеді. Сіз оған қандай көмек көрсетесіз?
- A. Оқушыға психологиялық қолдау көрсетіп, оның мәселесін тыңдаймын
B. Оқушыны толықтай назардан тыс қалдырып, сабақты жалғастырамын
C. Оқушыға жеке сөйлеспей, оның қындықтарын елемеймін
D. Оқушыға тапсырмаларды көбейтіп, оның психологиялық жағдайын елемеймін
E. Оқушының мәселесін шешу үшін басқа оқушыға көмектесуін сұраймын
151. Оқушылар арасында келіспеушілік туындағы. Сіз бұл мәселені қалай шешесіз?
- A. Оқушылармен ашық сөйлесіп, мәселені бірге шешемін
B. Оқушыларға қатаң жазалар қолданамын
C. Оқушыларды бөлек отырғызып, келіспеушілікті елемей сабақты жалғастырамын
D. Оқушыларды бір-бірінен алшақтап, тақырыпқа назар аудартады
E. Оқушыларға бұл мәселені шешуге басқа оқушылардың көмегін ұсынамын
152. Оқушы сабаққа дайындалмаған және сабаққа қызығушылығы төмен. Оны қалай қызықтырып, ынталандырасыз?
- A. Оқушының қызығушылығын арттыру үшін қызықты әдіс-тәсілдер мен ойындар қолданамын.
B. Оқушыға тек қана міндетті тапсырмаларды ұсынамын.
C. Оқушыны қызықтыратын тақырыпты табуға тырыспаймын.
C. Оқушыға қосымша тапсырмалар беріп, оған қосымша жүктемелер саламын.
D. Оқушыға сабақты бос жіберіп, оның пікірін тыңдамаймын.
153. Оқушы сабақтан қалып қойды, ал материалды игеру қыынға соғып жатыр. Сіз оны қалай түзетесіз?
- A. Оқушыға қосымша сабақ өткізіп, материалды түсіндіремін.
B. Оқушыға қосымша тапсырмалар беру арқылы оны одан әрі жүктеймін.
C. Оқушыға материалды қайта өтуді ұсынбаймын.
D. Оқушыға материалды өз бетімен үйренуін ұсынамын
E. Оқушыға материалды өз бетімен үйренуін ұсынамын
154. Топта жұмыс істейтін кездे оқушылардың біреуі көп сөз сөйлеп, қалғандары үндемейді. Сіз бұл жағдайды қалай түзетесіз?
- A. Барлық оқушыларға сөз беріп, әрқайсының пікірін тыңдаймын.
B. Бір оқушыға ғана сөз беремін, қалғандары үнсіз отырады.
C. Тек бір немесе екі оқушыға ғана жауап беруге рұқсат етемін.
D. Оқушыларға өз ойын ашық білдіруге мүмкіндік бермеймін.
E. Тек сөйлейтін оқушының пікірін қабылдап, басқа оқушыларды тыңдамаймын.

155.Оқушы өз бетінше үй тапсырмасын орындағанда қатты қындықтармен бетпе-бет келеді. Сіз оған қандай көмек көрсетесіз және сабақты қалай түсіндіресіз?

- A.Оқушыға тапсырманы қалай орындау керек екендігін толық түсіндіремін.
- B.Оқушыға тапсырманы өз бетімен орындауға мүмкіндік беріп, ешқандай көмек көрсетпеймін.
- C.Оқушыға шешімді басқа оқушылардан сұрауын ұсынамын.
- D.Оқушыға басқа тапсырма беріп, тапсырманы жалғастырмаймын.
- E.Оқушыға тек қана тақырыптың жалпы мәнін айтып, тапсырмасын қайта жазуын сұраймын.

156.Сабақтың соңында оқушының бірі өзіне тапсырылған жұмыстарды аяқтамай, басқа нәрселермен алаңдауда. Оған қандай шара қолданасыз?

- A.Оқушыға қалған жұмысты орындауға көмектесіп, тапсырмасын аяқтауын сұраймын.
- B.Оқушыға ешқандай көмек көрсетпей, сабақты аяқтаймын.
- C.Оқушыны ескерту жасап, тапсырманы аяқтауын талап етемін.
- D.Оқушыға басқа тапсырма беріп, бұл тапсырманы елемеймін.
- E.Оқушыға оның жұмысын басқа уақытта аяқтауға мүмкіндік беремін.

157.Бір оқушы басқа оқушылардың жұмысын үнемі бәсендетіп, оларды алаңдатып отыр. Сіз не істейсіз?

- A.Оқушыны жеке шақырып, оның әрекетін түсіндіремін және сабақты жалғастыруға шақырамын.
- B.Оқушыға қатал ескерту жасап, сабақты тоқтатып, қайтадан бастаймын.
- C.Оқушыны сабақты бұзғаны үшін сынныптан шығарамын.
- D.Оқушының жұмысын елемей, сабақты әрі қарай жалғастырамын.
- E.Оқушыға топтан бөлек жұмыс беріп, оның назарын басқа жаққа аударамын.

158.Оқушы сізге психологиялық түрғыдан қындықтары туралы айтып береді, бірақ ол мұны сабақ барысында жасайды. Сіз не істейсіз?

- A) Оқушының сөзін тыңдай отырып, оған сабақты кейін түсіндіруге уәде беремін және психологиялық қолдау көрсетемін.
- B) Оқушының жеке мәселесіне ешқандай көңіл бөлмей, сабақты жалғастырамын.
- C) Оқушыға жеке кеңес беріп, сабақты өткізіп жіберемін.
- D) Оқушыны сабақты бұзғаны үшін сынныптан шығарамын.
- E) Оқушыға сабақ барысында көмектеспей, оны сабақты кейін жалғастыруға шақырамын.

159.Сабақта бір оқушы жиі тәртіп бұзумен айналысады, бірақ оның оқуға деген қызығушылығы жоғары. Осы жағдайда сіз қалай әрекет етесіз?

- A) Оқушыға тәртіп мәселесін түсіндіріп, сабақтың тиімділігі үшін оны ынталандыратын әдіс-тәсілдер қолданамын.
- B) Оқушыға ескерту жасап, қатал жазалауға кірісемін.
- C) Оқушының тәртіпсіздігін елемей, тек оның оқу нәтижесіне көңіл бөлемін.

- D) Оқушыны ұрып, сабақты тоқтатып қоямын.
- E) Оқушыға басқа оқушылардан бөлек тапсырма беріп, оны оқудан шығарамын.

160. Бір оқушы үнемі сабаққа келмейді және оның оқу үлгерімі төмендеді. Оған қандай көмек көрсетесіз?

- A) Оқушыға сабақты түсіндіру үшін қосымша уақыт бөлемін және сабақта жіберген материалдарын түсіндіріп беремін.
- B) Оқушыға тек жоғары бағаларды талап етіп, оны орындауына мәжбүрлеймін.
- C) Оқушының қатысуын талап етпей, оның басқа тапсырмаларын орындауын сұраймын.
- D) Оқушыға түсіндірмей, оған тек тест тапсырмаларын беремін.
- E) Оқушыны сынап, сабақты онымен жалғастырудан бас тартамын.

161. Мұғалім қандай жағдайда гуманистік тәсіл аясында әрекет етеді?

- A) Мұғалім оқушының пікірі жалпы қабылданған пікірден ерекшеленсе де, оны құрметтейді.
- o B) Мұғалім оқушының қателіктері үшін қатал жаза қолданады, олар қайталанбас үшін.
 - o C) Мұғалім оқу мақсаттарына жету үшін баланың эмоцияларын елемейді.
 - o D) Мұғалім бәсекелестік рухын тудырып, жарыс әдістерін қолданады.
 - o E) Мұғалім сыныпта сөзсіз бағынуды талап етеді.

162. Егер жасөспірім ата-анасының қысымына шағымданса, мектеп психологі қалай әрекет етуі керек?

- A) Тыңдал, сенімді атмосфера жасап, баланың өз сезімін түсінуіне көмектесу.
- B) Жасөспірімнің шағымдарын дереу ата-анасына жеткізу.
- C) Жасөспірімге мән бермеуді және төзуді ұсыну.
- D) Бұл туралы сыныпқа айтып, қолдау көрсету үшін бөлісу.
- E) Ата-анасының жазбаша рұқсатынсыз бұл тақырыпты талқылаудан бас тарту.

163. Төмендегі қандай жағдай психологияда бақылау әдісін қолдануға жатады?

- A) Психолог баланың топтағы мінез-құлқын бақылап, әрекетке араласпайды.
- B) Психолог балаға интеллект бойынша сұрақтар қоятын тест өткізеді.
- C) Психолог ата-анасымен баланың дамуы туралы сөйлеседі.
- D) Психолог балаға өз отбасын сурет салуды ұсынады.
- E) Психолог рөлдік ойын ұйымдастырады.

164. Оқушы қызы мұғалімге құрбысымен ұрысып қалғанын айтып, алаңдал жүргенін жеткізеді. Мұғалімнің қандай әрекеті әмпатиялық болады?

- A) Түсіністік танытып, тыңдал, қолдау көрсету.
- B) Бұл ұсақ-түйек деп айту.
- C) Басқа адамдарда бұдан да ауыр мәселелер бар деп сендіруге тырысу.
- D) Жай ғана ұмытып кет деп кеңес беру.
- E) Жеке мәселеге араласқысы келмей, әңгімені болдырмау.

165. Сабақта мұғалім оқушыларға тапсырмаларды бірге талқылауды, бір-бірінің пікіріне құрметпен қарауды ұсынады. Бұл қандай қарым-қатынас стилі?

- А) Демократиялық.
- В) Авторитарлық.
- С) Бейберекет (попустительский).
- Д) Манипулятивті.
- Е) Бейтарап.

166. Мұғалім оқушыны мұқият тыңдаپ, егжей-тегжейін нақтыладап, оның сезімін қайталайды. Ол не көрсетеді?

- А) Белсенді тыңдау.
- В) Менсінбеушілік.
- С) Дауласуға ұмтылу.
- Д) Формалды қызығушылық.

167. Екінші сынып оқушысы мұғалімнің мақтауы үшін жақсы оқуға тырысады. Бұл қандай түрткі?

- А) Ересек адамның мақұлдауын алу.
- В) Болашақ мамандықты саналы таңдау.
- С) Сыныптастарымен жарысу ниеті.
- Д) Пәнге деген қызығушылық.
- Е) Жаза алушан қорқу.

168. Сабақта оқушы мұғалімнің пікірінен өзгеше пікір айтады. Гуманистік бағыттағы педагог қалай әрекет етуі керек?

- А) Оқушының пікірі өзінікінен өзгеше болса да, оған құрметпен қарая.
- В) Ескерту жасап, ендігәрі сөз бөлмеуді сұрау.
- С) Оқушының тәжірибесі жоқ екенін айтып, оның қателесіп тұрғанын түсіндіру.
- Д) "Дұрыс ойлайтын" басқа оқушылармен салыстыру.
- Е) Сабақ уақыты кетпесін деп бұл тақырыпты талқылаудан аулақ болу.

169. Жасөспірім ата-анасының қысымына шағымданып, мектеп психологіне келеді. Мамандар қалай әрекет етуі керек?

- А) Жасөспірімді тыңдап, сенімді орта құрып, сезімдерін түсінуге көмектесу.
- В) Бұл туралы деру ата-анасына хабарлау.
- С) Бұл жағдайға мән бермеуді ұсыну.
- Д) Директорға шағым жазуды ұсыну.
- Е) Ата-анасының келісімінсіз мәселені талқылаудан бас тарту.

170. Екі оқушы арасындағы жаңжалда мұғалім олардың бір-бірін тыңдаап, ортақ шешім табуын ұсынады. Ол қандай стратегия қолданады?

- А) Ынтымақастық.
- В) Қашу.
- С) Шегіну.
- Д) Бәсекелестік.
- Е) Үнғайлану.

171. 7 жастағы бала. Психолог одан отбасын салуды сұрайды. Бұл қандай әдіс?

- A) Проективті.
- B) Саялнама.
- C) Жетістік тесті.
- D) Бақылау.
- E) Сұхбат.

172. Педагогикалық тәсілдер және тәрбиелік жұмыс

173. Тәрбиелік жұмыста мұғалім балаларға жауапкершілік, мейірімділік және шыншылдықты дамытады. Бұл тәрбиенің қандай функциясы?

- o A) Моральдық және әлеуметтік нормаларды қалыптастыру.
- o B) Ақпараттандыру.
- o C) Бақылау.
- o D) Бос уақытты үйымдастыру.
- o E) Диагностика.

174. Оқушының ата-анасы қатаң ережелер қойып, ұсақ тәртіп бұзушылықтар үшін жазалайды. Бұл қандай тәрбиелеу стилі?

- o A) Авторитарлық.
- o B) Демократиялық.
- o C) Жібере салатын (попустительский).
- o D) Немқұрайлы.
- o E) Серіктестікке негізделген.

175. Мұғалім сабакты тәжірибесіне сүйене отырып тез әрі дәл шешім қабылдайды. Бұл қандай қабілет?

- o A) Педагогикалық интуиция.
- o B) Логикалық талдау.
- o C) Нұсқаулық.
- o D) Кездейсоқ тандау.
- o E) Тәртіптік әрекет.

176. Психолог баланың мектепке дайындығын бағалайды. Бала достаса біледі, тапсырмаға шоғырланады, оқуға қызығушылық танытады. Мұнда не жетіспейді?

- o A) Физикалық қүш пен төзімділік.
- o B) Назардың дамуы.
- o C) Эмоциялық тұрақтылық.
- o D) Коммуникативтік дағдылар.
- o E) Танымдық белсененділік.

177. Оқушы қыз тапсырмаларды орындауда қиналады. Мұғалім оның ерекшелігін ескеріп, жеке тапсырмалар береді. Мұғалім қандай тәсілді қолданады?

- o A) Жеке тәсіл.
- o B) Біркелкі тәсіл.

- C) Жалпы оқу жоспары.
- D) Топтық қысым әдісі.
- E) Айырмашылықтарды елемеу.

78. Оқушы сабак үстінде тәртіп бұзып, сынныптастарына кедергі келтіреді. Мұғалімнің алғашқы педагогикалық әрекеті қандай болуы тиіс?

- A) Девиантты мінез-құлыштың себептерін анықтап, түзету шараларын қолдану.
- B) Жағымсыз әрекетті күнделікке тіркеу.
- C) Қоғам алдында жазалау.
- D) Оқушыны басқа оқу түріне ауыстыру.
- E) Мінез-құлышты елемеу.

179. Оқушы жақсы білсе де, ауызша жауап беруге қатты қобалжиды. Мұғалім қандай әдісті таңдауы керек?

- A) Қолдаушы оқу ортасын құрып, материалды ұсынудың жеке тәсілін қолдану.
- B) Жауап беруге мәжбүрлеу.
- C) Қобалжу үшін бағаны төмендету.
- D) Стрестік жағдайларда жиі жауап алдыру.
- E) Оқушыны жауап беруден босату.

180. Оқушы түйікталып, эмоционалды күйзеліс белгілерін көрсетуде. Мұғалімнің дұрыс әрекеті қандай?

- A) Оқушымен жеке сөйлесу және ата-аналармен байланысу.
- B) Мінез-құлыштағы өзгерістерді елемеу.
- C) Бұл жағдайды сынныpta талқылау.
- D) Формалды түрде тіркеп, араласпау.
- E) Оқушыны мәжбүрлі түрде белсенді ету.

181. Оқушы білім алуға талпынса да, материалды менгере алмай жатыр. Мұғалім не істеуі қажет?

- A) Оқу процесін оқушының жеке ерекшеліктеріне сай бейімдеу.
- B) Барлығымен бірдей талап қою.
- C) Оқушыны жеңіл бағдарламаға көшіру.
- D) Кейбір тапсырмаларды алып тастау.
- E) Баға қоюда талапты төмендету.

182. Оқушы топтық жұмысқа белсенді қатыспайды. Мұғалім не істеуі керек?

- A) Себебін анықтау үшін оқушымен сөйлесу.
- B) Төмен баға қою.
- C) Топ құрамынан шығару.
- D) Мәжбүрлеп қатыстыру.
- E) Жауапкершілікті басқа оқушыларға жүктеу.

183. Оқушы материалды түсінбейтінін айтты. Мұғалімнің оңтайлы шешімі қандай?

- A) Түсіндіру әдісін оқушының қабылдау ерекшеліктеріне сай өзгерту.

- В) Сабақ қарқынын күшайту.
- С) Оқушыны мотивацияның жоқтығы үшін кінәлау.
- Д) Репетитор ұсыну.
- Е) Сол қалпында сабақ жалғастыру.

184. Оқушы сыныптастарымен жанжалдасып қалды. Мұғалім бұл жағдайды нeden бастауы керек?

- А) Қатысушылармен жеке-жеке сөйлесіп, жанжалдың себебін анықтау.
- В) Бір тарапты жазалау.
- С) Оқушыны оқшаулау.
- Д) Жағдайды уақытша деп елемеу.
- Е) Сынып сағатында талқылау.

185. Бір оқушы көшбасшылық қасиет танытып, сыныпқа ықпал етуде. Мұғалім қалай әрекет етуі керек?

- А) Лидерлік әлеуетін сыннып игілігіне бағыттау.
- В) Лидерлікті басу.
- С) Топтық жұмыстардан шектеу.
- Д) Оқушыға толық еркіндік беру.
- Е) Басқа сынныпқа аудионытуру.

186. Оқушы агрессиялық мінез-құлық көрсетуде. Мұғалім не істеуі керек?

- А) Психологиялық-педагогикалық кеңес жүргізіп, жағдайды бақылау.
- В) Қатаң тәртіптік жаза қолдану.
- С) Агрессияны елемеу.
- Д) Ұжымдық айыптау.
- Е) Оқушыны оқшаулау.

187. Оқушы сабаққа жиі кешігіп келеді. Мұғалім әрекетін нeden бастауы қажет?

- А) Оқушымен сөйлесіп, кешігу себептерін анықтау.
- В) Бірден ата-анасына хабарлау.
- С) Әр кешіккені үшін ескерту жазу.
- Д) Ата-аналар жиналышында қаруа.
- Е) Бұл жағдайды елемеу.

188. Топтық жұмыс барысында бір оқушы барлық жұмысты өзі орындаиды. Мұғалім не істеуі керек?

- А) Міндеттерді тең бөлу мен ұжымдық жұмыстың маңызын түсіндіру.
- В) Оқушыны мадақтау.
- С) Тек сол оқушыны бағалау.
- Д) Топты аудионытуру.
- Е) Барлығына бірдей баға қою.

189. Сыныпта бір оқушыға қатысты буллинг (қудалау) байқалды. Мұғалім қандай алғашқы әрекет жасауы тиіс?

- А) Жағдайға дереу араласып, мектеп әкімшілігі мен психологқа хабарлау.

- В) Сынып сағатында жағдайды нақты деректерсіз талқылау.
- С) Ата-аналардың шағымын күту.
- Д) Қудалаушыны біржақты жазалау.
- Е) Жәбірленуші оқушыны басқа сыныпқа көшіру.

190. Ата-аналар мұғалімнің оқыту әдістерімен келіспейді. Отбасымен конструктивті өзара әрекет ету стратегиясы қандай?

- А) Ата-анамен ашық әңгіме үйімдастырып, педагогикалық ұстанымды түсіндіру және олардың пікірін тыңдау.
- В) Сын-ескертпелерге мән бермеу.
- С) Оқушыны басқа мұғалімге беру.
- Д) Әкімшілікке шағымданып, байланыс орнатпау.
- Е) Ата-аналарды әдістемені түсінбейді деп кінелау.

191. Оқушының оқу үлгерімі жоғары, бірақ пәнге қызығушылық танытпайды. Мұғалім не істеуі керек?

- А) Қындағылған тапсырмалар мен өмірмен байланысты мысалдар арқылы қызығушылығын арттыру.
- В) Үй тапсырмасын мәжбүрлеп көбейту.
- С) Пәнге қызықпаса да, үлгерімі жақсы болғандықтан мән бермеу.
- Д) Белсенділік үшін бағасын төмендету.
- Е) Олимпиадаға қатысуға мәжбүрлеу.

192. Мұғалім оқу материалын қайта түсіндіргеніне қарамастан сынныптағы бірнеше оқушының оқу материалын түсінбей отырғанын байқайды. Мұғалім бұл жағдайда не істеуі керек?

- А) Оқу материалды түсіндірудің басқа әдістерін қолдану керек, мысалы, көрнекі құралдар немесе практикалық тапсырмалар қолдануға болады.
- В) Оқушылардың сабакқа дұрыс назар аудармағаны үшін жазалау керек.
- С) Оқушыларға сабактан соң қосымша сабак өту.
- Д) Сабакты менгерген оқушыларға кедерігі келтірмеу үшін оқу материалын түсінбей отырған оқушыларға тапсырманы бөлек тапсыруын сұрау керек.
- Е) Оқу материалын түсінбей отырған оқушыларды басқа сынныпқа ауыстыру керек.

193. Сыныпта сабак үақытында мұғалім бірнеше оқушының бір-бірімен дауласа бастағанын байқады. Бұл жағдайды қалай дұрыс шешуге болады?

- А) Сабакты тоқтатып, оқушыларға сынныпта өзін қалай ұстau керектігін түсіндіру және сабакты жалғастыру.
- В) Дауды елемеу, сабакты жалғастыру.
- С) Оқушылардың өздері дауды шешу үшін сынныптан шығып кетуі керек.
- Д) Сабакты тоқтатып, оқушылардан тыныш отыруын сұрану.
- Е) Оқушыларды бөліп, оларды сынныптың әр бүрыштарына отырғызу керек.

194. Оқушы сабакқа ұялы телефонын алғып келеді және мұғалім тыйым салынғанына қарамастан сабакта ұялы телефоннан пайдаланады. Мұғалім бұл жағдайда не істеу керек?

- А) Сабақтан кейін оқушымен сөйлесу және оқушылардың сыныптағы тәртіп ережелерін ескерту керек.
- В) Сабақты бұзбау үшін жағдайды елемеу керек.
- С) Оқушыдан телефонды дереу алып қойып, оқушыны жазалау.
- Д) Оқушыны дұрыс емес әрекеті үшін үйге жіберу.
- Е) Егер бұл сабаққа кедергі келтірмесе, оқушыға телефонды пайдалануды жалғастыруға мүмкіндік беру керек.

195. Оқушылардың бірі үлгерімі жағынан айтарлықтай артта қалды. Мұғалім бұл жағдайда қалай әрекет етуі керек?

- А) Оқушымен мәселені талқылау, үлгерімі төмендеуінің себептерін анықтау және қосымша сабақтарға қатысуын ұсыну.
- В) Оқушыны өз бетінше жұмыс істеуді үйренуі үшін оның артта қалып жатқанын үнемі айтып отыру керек.
- С) Оқушының үлгермеуін елемеу керек, себебі бұл оқушының жеке ерекшеліктеріне жатады.
- Д) Оқушыға үйге жеке тапсырма беріп, тапсырманы бірнеше күнде аяқтауы керектігін ескерту керек.
- Е) Оқушыдан тапсырманы тезірек істеуін және алаңдамауын сұрау керек.

196. Сабақта оқушылардың бірі басқа балаларға агрессияны көрсете бастайды. Мұғалім бұл жағдайда қалай әрекет етуі керек?

- А) Сабақты тоқтатып, оқушымен жеке сөйлесу, агрессияның себептерін анықтау және шешім жолдарын ұсыну керек.
- В) Агрессияны елемеу және сабақты жалғастыру.
- С) Оқушыға өз эмоцияларын таратуға және араласпауға мүмкіндік беру керек.
- Д) Басқа оқушылардан агрессия танытып жатқан оқушыны елемеуін сұрану керек.
- Е) Оқушыны басқа сынныпқа ауыстыру керек.

197. Мұғалім оқушылардың бірі сабақта үнемі ұйықтап қалатынын байқайды. Мұғалім бұл жағдайда не істеу керек?

- А) Оқушымен сөйлесіп, себептерін анықтау, сабақта үнемі ұйықтау қандай факторларға байланысты болуы мүмкін екенін анықтау керек.
- В) Өзі оянады деп үміттеніп, оны елемеу керек.
- С) Оқушыны сабаққа назар аудармағаны үшін жазалау керек.
- Д) Оқушыдан басқа оқушыларға кедергі жасамай, басқа жерде ұйықтауын сұрау керек.
- Е) Оқушыны басқа сынныпқа ауыстыру керек.

198. Сыныпта оқушылар сабаққа қатысы жоқ тақырыпқа белсенді сұрақтар қояды. Мұғалімге қалай дұрыс жауап беру керек?

- А) Сабақтың соңында оқушыларға сұрақтар қоюға уақыт беретіндігін, бірақ сұрақтар тақырып бойынша болуы керек екенін түсіндіру керек.
- В) Оқушыларды алаңдатпай, сұрақтарға жауап беруді тоқтату керек.
- С) Сабақты тоқтатып, тақырыпқа қатысты болмаса да, талқыланып жатқан тақырыпқа тереңірек үнілу керек.
- Д) Сұрақтарды елемеу және сабақты түсіндіруді жалғастыру керек.

- Е) Оқушыларға басқа сұрақтар қоймауын айту керек.
199. Мұғалім оқушылардың бірі үй тапсырмасын жүйелі түрде орындаамайтынын байқайды. Мұғалім бұл жағдайда не істеуі керек?
- А) Оқушымен жеке сөйлесу, орындаудың себептерін анықтау және көмек ұсыну.
 - В) Оқушының өзі түсінеді деп үміттеніп, мәселені елемеу.
 - С) Оқушыны бірден "қанағаттанарлықсыз" деген баға қою керек.
 - Д) Басқа оқушылардан үй тапсырмасын орындауға көмектесуін сұрану керек.
 - Е) Оқушыға үй тапсырмасын орындауда рұқсат беру керек.
200. Мұғалім түсіндіруге қарамастан, оқушылардың бірі сұрақтарға үнемі қате жауап беретінін байқайды. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?
- А) Оқушымен жеке сөйлесуі керек, оқушы оқу материалды түсінуде қандай қызындықтар бар екенін анықтау және қосымша сабақтар ұсынуы керек.
 - В) Оқушы жіберген қатені елемеуі керек, себебі оқушының өзі қатені түзете алады.
 - С) Оқушы тапсырмаларды дұрыс орындағанша оның жауаптарын үнемі түзетіп отыру керек.
 - Д) Оқушыға көмектеспеу керек және сабақты басқа оқушылармен жалғастыру керек.
 - Е) Оқушыға төмен баға қою керек және оның қателіктерін талқылау қажет емес.